

รายงานการวิจัย

คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษาภาคพื้นบ้าน ระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

THE CHARACTER STRENGTHS FOR HILL-TRIBE UNDERGRADUATE
STUDENTS IN THE MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY,
LANNA CAMPUS

สังกัด เชียงจันทน์

ธนะดี สุริยะจันทร์หอม

รายงานการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก
สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2564

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

รายงานการวิจัย

คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษาภาคพื้นบ้าน ระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

THE CHARACTER STRENGTHS FOR HILL-TRIBE UNDERGRADUATE
STUDENTS IN THE MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY,
LANNA CAMPUS

สังกัด เชียงจันทน์

ธนะดี สุริยะจันทร์หอม

รายงานการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก
สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2564

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ตั้งแต่ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 637 รูป/คน ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือวิจัยเป็นแบบวัดคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง 36 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 6 ระดับ โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.907 การวิเคราะห์องค์ประกอบในครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

ผลการวิจัยพบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีค่าสถิติวัดระดับความกลมกลืนระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังนี้ ค่าสถิติไคสแควร์ เท่ากับ 14.842 ($P=0.0954$) ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดีเชิงเปรียบเทียบ เท่ากับ 0.997 มีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ (R^2) ตั้งแต่ 0.476 ถึง 0.786 และมีค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ (Factor Score Coefficients) ตั้งแต่ 0.076 ถึง 0.276 โดยมีค่าน้ำหนักเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ความกล้าหาญ มนุษยธรรม การควบคุมอารมณ์ การเข้าใจความจริงของชีวิต ปัญญาและความรู้ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.887, 0.782, 0.770, 0.770, 0.747 และ 0.690 ตามลำดับ

คำสำคัญ: 1.คุณลักษณะ 2. จุดแข็ง, 3. นักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ 3.

ABSTRACT

The purpose of this research was to analyze the Confirmatory Factor Analysis of Character Strengths of Hill-tribe undergraduate students in the Mahamakut Buddhist University Lanna Campus. The samples were 637 students of year 1-4 undergraduate. They were chosen by multiple random sampling. The instrument used in this research was Character Strengths questionnaire for Hill-tribe undergraduate students in the Mahamakut Buddhist University Lanna Campus. There were 36 items with 6 rating scales by having the reliabilities at 0.907. Data were analyzed by Confirmatory Factor Analysis.

The research results were found that; The model was fitted with empirical data that goodness-of-fit between model and empirical data had Chi-square equal to 14.842 ($P=0.0954$), Comparative Fit Index (CFI) = 0.997, R^2 between 0.476 to 0.786 and Factor Score Coefficients between 0.076 to 0.276. The weighted score of each component was 0.887, 0.782, 0.770, 0.770, 0.747 and 0.690 respectively.

Keywords: 1. Character 2. strengths 3. hill-tribe students

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากบุคคลหลายฝ่าย ในการให้คำแนะนำปรึกษา และปรับปรุงแก้ไข ทำให้งานวิจัย ฉบับนี้สมบูรณ์

ขอขอบคุณสถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวพระพุทธศาสนาที่ท่านสนับสนุนการวิจัย

ขอกราบนมัสการขอพระคุณพระครูสุนทรมหาเจติยานุรักษ์, ผศ.ดร. รองอธิการบดี วิทยาเขตล้านนา กราบนมัสการขอพระคุณคณะผู้บริหาร ขอขอบคุณผู้บริหาร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนาทุกท่าน ขอกราบนมัสการขอพระคุณพระอาจารย์ทุกรูป และขอขอบคุณอาจารย์ทุกท่านที่อำนวยความสะดวก รวมถึงการให้คั่นคว้า รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ตลอดระยะเวลาที่ทำวิจัย ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ให้คำแนะนำปรับปรุงเนื้อหาสาระเพื่อให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

อาจารย์ประจำหลักสูตรทุกสาขาวิชา และนักศึกษาทุกสาขาวิชาและทุกชั้นปี ที่ช่วยให้ข้อมูลและนำมาซึ่งงานวิจัยฉบับนี้ให้เสร็จสมบูรณ์ได้ รวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ได้กล่าวมาแล้ว ณ ที่นี้ ที่ให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ และให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา

สุดท้ายนี้ขอกราบขอพระคุณบูรพาจารย์ที่สร้างสถาบันแห่งนี้ คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากงานวิจัยเล่มนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของพระรัตนตรัย บิดามารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสในการสร้างประโยชน์ในด้านการศึกษาที่ดีตลอดไป

ดร.สงัด เขียนจันทิก

หัวหน้าโครงการวิจัยและคณะ

15 มิถุนายน 2566

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ช
สารบัญรูปภาพ	ซ
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	3
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ	4
1.5 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	6
2 แนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง	8
2.1.1 ความหมายของคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง	8
2.1.2 ความสำคัญของคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง	9
2.1.3 แนวคิดพื้นฐาน ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง	10
2.1.4 องค์ประกอบของคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง	11
2.1.5 การวัดคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง	14
2.2 เอกสาร แนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์	15
2.2.1 ล้านนา หรือ ลานนา	15
2.2.2 ความหมายของกลุ่มชาติพันธุ์	17
2.2.3 กลุ่มชาติพันธุ์	18
2.2.3.1 คนพื้นเมือง หรือ คนเมือง	18
2.2.3.2 ลัวะ หรือ เลอเวือะ	19
2.2.3.3 ไทลื้อ หรือ ไตลื้อ	21

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.2.3.4 ไทยอง	22
2.2.3.5 ไทจีน หรือ ไทเจิน	22
2.2.3.6 ไทใหญ่	23
2.2.3.7 กะเหรี่ยง	24
2.2.3.8 ม้ง	26
2.2.3.9 อาข่า	27
2.2.4 บริบทของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา	28
2.3 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29
2.3.1 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ	29
2.3.2 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างประเทศ	35
2.4 สรุปกรอบแนวความคิดการวิจัย	37
3 วิธีการดำเนินการวิจัย	38
3.1 การดำเนินการวิจัย ชั้นที่ 1	38
3.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	38
3.1.2 เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ	38
3.1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	38
3.1.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	38
3.2 การดำเนินการวิจัย ชั้นที่ 2	39
3.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	39
3.2.2 เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ	42
3.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	43
3.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	44
3.2.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	45
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	47
4.1 ขั้นตอนที่ 1 นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาองค์ประกอบ	47
4.2 ขั้นตอนที่ 2 นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลองค์ประกอบเชิงยืนยัน	48
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	52
5.1 สรุปผลการวิจัย	52

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	53
5.3 ข้อเสนอแนะ	56
บรรณานุกรม	57
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก เครื่องมือการวิจัย	63
ภาคผนวก ข แบบประเมินเครื่องมือทางวิจัย	69
ภาคผนวก ค รายนามผู้เชี่ยวชาญ	73
ภาคผนวก ง รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์	75
ภาคผนวก จ ใบรับรองจริยธรรมการวิจัย	77
ภาคผนวก ฉ หนังสือตอบรับการตีพิมพ์และบทความวิจัยเพื่อการตีพิมพ์	79
ประวัตินักวิจัย	94

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3.1	แสดงจำนวนประชากรของนักศึกษาในกลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี	40
3.2	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาในกลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี	41
4.1	แสดงค่าความถี่ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ ชั้นปี สาขาการศึกษา และกลุ่มชาติพันธุ์	48
4.2	แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความโด่งและค่าความเบ้ขององค์ประกอบคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง (Character Strengths)	49
4.3	แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันยืนยันของคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง	50

สารบัญรูปภาพ

แผนภาพที่	หน้า
1. สรุปรอบแนวคิดการวิจัย	37
2. แผนภูมิแสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ชั้นที่ 1	45
3. แผนภูมิแสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ชั้นที่ 2	46
4. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง	51

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนานักศึกษาให้มีความรู้ความสามารถ อีกทั้งอบรมบ่มเพาะคุณลักษณะนิสัยต่าง ๆ ขัดเกลาสิ่งที่ไม่ดี ไม่รู้ ให้กลายเป็นปัญญา ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนให้เกิดการพัฒนาคุณลักษณะนิสัยที่ดี ให้มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ รู้จักช่วยเหลือ และ การเรียนรู้ที่จะเคารพกฎระเบียบในการอยู่ร่วมกันในสังคม รูปแบบของการเรียนการสอน กิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษาจึงเป็นการเตรียมให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมในการออกสู่สังคม สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงดูตัวเองและครอบครัวได้อย่างมีความสุข ซึ่งในปัจจุบันสถานศึกษาโดยส่วนมากเน้นพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะเชิงวิชาการ การแข่งขัน การสอบเพื่อวัดความรู้ เพราะเชื่อว่าการที่ผู้เรียนมีความรู้เชิงวิชาการมากก็จะสามารถออกไปประกอบอาชีพตามที่ต้องการได้ สามารถทำงานได้อย่างมีความสุข แต่เมื่อบุคคลเผชิญกับความล้มเหลว ความผิดพลาดต่าง ๆ ในชีวิต ที่ไม่สามารถใช้ความรู้เชิงวิชาการมาจัดการปัญหาเหล่านั้นได้จึงจำเป็นที่นักศึกษาจะต้องมีคุณลักษณะที่สำคัญในการช่วยให้ฝ่าฟันอุปสรรค (Face of setbacks) ยืดหยุ่น ยืนหยัดแก้ไขสิ่งที่ผิดพลาดด้วยความกล้าหาญอย่างมีความหวัง (Hope) และ มีความสุข (Happiness) ซึ่งคุณลักษณะ (Characters)เชิงบวกเหล่านี้ที่สามารถช่วยให้ประสบความสำเร็จในการเรียน การทำงาน และการดำรงชีวิต ควบคู่กับความสามารถทางสติปัญญา (Cognitive Skills) (Heckman and others, 2009)

คุณลักษณะเชิงบวกจะช่วยส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดความโดดเด่นในการประกอบอาชีพมากยิ่งขึ้น เช่น การมองโลกในทางบวกหรือแง่ดี ความรู้สึกมีคุณค่า ความหวังและความสุข จึงพยายามหาแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะที่ดีเหล่านี้เพื่อช่วยเติมเต็มชีวิตของมนุษย์ให้มีความหมายและมีความสมบูรณ์ (ชนมน สุขวงศ์, 2560) ซึ่งนักศึกษาในแต่ละคณีย่อมมีคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งที่โดดเด่นแตกต่างกัน โดยคุณลักษณะที่โดดเด่นนั้นจะนำไปให้นักศึกษาเกิดอัตลักษณ์ที่สำคัญ ซึ่งการพัฒนาคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษาที่มีอยู่เดิมจะทำให้เกิดความโดดเด่นชัดยิ่งขึ้น ใช้ระยะเวลาน้อยกว่าการพยายามพัฒนาจุดอ่อนของนักศึกษา ซึ่งคุณลักษณะสำคัญที่สามารถช่วยให้ประสบความสำเร็จในการเรียน การทำงาน และการใช้ชีวิตทั่ว ๆ ไป นอกจากจะต้องอาศัยความสามารถทางเชาวน์ปัญญา(Cognitive Skills) ยังต้องควบคู่ไปกับ ความฉลาดทางอารมณ์ (Emotion quotient) ความฉลาดในการเข้าสังคม (Social intelligence) ยีน (Gene) พรสวรรค์ (Talent) ความมีเสน่ห์ (Charisma) รูปลักษณ์ภายนอก (Good looks) ร่างกายที่แข็งแรง (Physical health) แล้วยังต้องอาศัยลักษณะนิสัย (Characters) ที่โดดเด่นเฉพาะอาชีพ (Heckman et al., 2009) ที่หล่อหลอมให้

นักศึกษาเกิดความทุ่มเทในการเรียน การทำงาน เช่น การมีความคิดสร้างสรรค์ การรักในการเรียนรู้ การควบคุมและกำกับตนเอง มีความรับผิดชอบ และการมีความกระตือรือร้นหมั่นฝึกฝนตนเองอยู่เสมอ

ในทางจิตวิทยาคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง เป็นจิตลักษณะที่ปรากฏภายในแต่ละบุคคล (Personality traits) เป็นคุณลักษณะที่คอยกำหนดพฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ ซึ่งรวมถึงไปถึง ความคิด ความรู้สึก เจตคติ มุมมอง และการแสดงออกในเชิงพฤติกรรมที่สังเกตเห็นได้ ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวนี้ต่างกับคุณลักษณะที่ติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด หรือที่เรียกว่าพรสวรรค์ (Talent) หรือ ทักษะ (Skill) แต่คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งจะส่งเสริมให้เกิดความสามารถหรือทักษะมีความเด่นชัดขึ้น เช่น นักศึกษาคณะครุศาสตร์ที่มีคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งด้านปัญญาและความรู้ (Wisdom and Knowledge) ก็จะมีคุณลักษณะความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) ความอยากรู้ ใฝ่รู้ ความสนใจ (Curiosity) การยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง (Open-mindedness) รักในการเรียนรู้ (Love of Learning) และมีทัศนะ / มุมมอง (Perspective) คือ การให้คำแนะนำ การให้คำปรึกษาอย่างชาญฉลาดแก่บุคคลอื่น มีมุมมองการมองที่สามารถเข้าใจตนเองและบุคคลอื่นมากขึ้น โดยตามแนวคิดคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งสามารถแบ่งออกได้ทั้งหมด 6 ด้าน ซึ่งคุณลักษณะต่าง ๆ (Peterson & Seligman, 2004) ประกอบด้วย ด้านที่ 1 ปัญญาและความรู้ (Wisdom and Knowledge) หมายถึงพลังแห่งสติปัญญาที่ส่งผลให้เกิดการพัฒนาทักษะและการใช้ความรู้ ด้านที่ 2 ความกล้าหาญ (Courage) ความเข้มแข็งทางอารมณ์ที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะบรรลุเป้าหมาย เผชิญหน้ากับความขัดแย้งทั้งภายในตนเองและความขัดแย้งภายนอก ด้านที่ 3 มนุษยธรรม (Humanity) ความเข้มแข็งในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น โดยให้ความสนใจ ใส่ใจและเป็นมิตรกับบุคคลอื่น ด้านที่ 4 ความยุติธรรม (Justice) ความเข้มแข็งในการเป็นพลเมืองเป็นพื้นฐานของความแข็งแกร่งของคนในสังคม ด้านที่ 5 การควบคุมอารมณ์ (Temperance) เป็นความเข้มแข็งในการปกป้องบุคคลจากข้อขัดแย้งที่มากเกินไป ด้านที่ 6 การเข้าใจความจริงของชีวิต (Transcendence) เป็นความเข้มแข็งในการเข้าใจถึงความหมายของการมีชีวิต ซึ่งในแต่ละอาชีพก็จะมีคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งที่โดดเด่นแตกต่างกัน ทำให้ลักษณะของอาชีพนั้น ๆ มีลักษณะเฉพาะตัว

ในภาคเหนือตอนบนจะมีกลุ่มชาติพันธุ์ที่หลากหลาย กระจายอยู่ตามจังหวัดและอำเภอต่าง ๆ โดยมีประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อที่มีผลต่อการถ่ายทอดและการอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานที่ค่อนข้างมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากชาวพื้นเมือง แต่ในปัจจุบันการสื่อสาร เทคโนโลยีรวมถึงนโยบายการศึกษาที่ทำให้กลุ่มชนชาติพันธุ์สามารถเข้าถึงระบบการศึกษาของรัฐมากขึ้น มุมมองทางการศึกษาของกลุ่มชนชาติพันธุ์เกี่ยวกับการศึกษาต่อมีเพิ่มมากขึ้น การส่งบุตรหลานเข้ามาศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีในตัวเองเพิ่มขึ้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา เป็นหนึ่งในสถาบันการศึกษาที่เปิดโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้กับผู้ที่สนใจสามารถ

เลือกศึกษาต่อในคณะศึกษาศาสตร์ คณะศาสนาและปรัชญา คณะสังคมศาสตร์และ คณะมนุษยศาสตร์ ซึ่งนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ที่เข้ามาศึกษาต่อส่วนใหญ่ต้องอาศัยอยู่ตามหอพักเพียงลำพัง ต้องดูแลตนเองทั้งในเรื่องการเรียน เรื่องส่วนตัวและเรื่องการทำงาน จำเป็นต้องมีคุณลักษณะบางประการที่ส่งผลให้นักศึกษาสามารถปรับตัวกับการดำรงชีวิตในเมืองใหญ่เพียงลำพัง รูปแบบการเรียนที่มีความยากซับซ้อนมากขึ้น การเปลี่ยนของสังคมกลุ่มเพื่อน

จากเหตุผลต่าง ๆ ข้างต้นทำให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจในการคุณลักษณะที่สำคัญของนักศึกษาและเพื่อนำคุณลักษณะที่สำคัญนั้นไปสู่การพัฒนาในขั้นตอนไปจึงจำเป็นต้องทราบองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่สำคัญของคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษา ในเชิงตัวเลขเชิงปริมาณ โดยมีการกำหนดความหมายและเกณฑ์เกี่ยวกับตัวบ่งชี้อย่างชัดเจน โดยอาศัยข้อมูลเชิงประจักษ์ (The Empirical Definition of an Indicator) ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการดำเนินการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา เพื่อให้อาจารย์ผู้สอนได้ทราบและจัดการเรียนการสอนที่จะสร้างคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งให้นักศึกษาเกิดคุณลักษณะเฉพาะที่โดดเด่นของนักศึกษาต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาองค์ประกอบคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

1.2.2 เพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง องค์ประกอบคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษานักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา มีขอบเขตการวิจัย ดังนี้
ขอบเขตของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

การศึกษาองค์ประกอบของคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ด้วยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้วยแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร และ อาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน การสอนในมหาวิทยาลัย มากกว่า 10 ปี

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์ความสอดคล้องขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

การวิเคราะห์ความสอดคล้องขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirm Factor Analysis : CFA)

ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ชั้นปีที่ 1- 5 ทั้งหมด ทั้งหมด 5 สาขาวิชา ประกอบด้วย สาขาวิชาการสอนภาษาไทย จำนวน 284 คน สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ จำนวน 254 คน สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา จำนวน 65 คน สาขาวิชาการปกครอง จำนวน 237 คน และ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 156 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 996 คน (สถิตินักศึกษา :2563)

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ชั้นปีที่ 1- 4 ทั้งหมด ทั้งหมด 5 สาขาวิชา ประกอบด้วย สาขาวิชาการสอนภาษาไทย จำนวน 171 คน สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ จำนวน 145 คน สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา จำนวน 46 คน สาขาวิชาการปกครอง จำนวน 166 คนและ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 109 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 645 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น ใช้สาขาและชั้นปีเป็นชั้น ด้วยการแบ่งแบบสัดส่วน โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 65 ของจำนวนประชากร นำมาใช้เป็นในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

ขอบเขตด้านระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

การวิจัยตั้งแต่ระยะที่ 1 ถึงระยะที่ 2 ใช้เวลาในการดำเนินการ ตั้งแต่ พฤษภาคม 2564 - ธันวาคม 2564

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

กลุ่มชาติพันธุ์ หมายถึง กลุ่มคนที่มีอัตลักษณ์ทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน ทำให้สมาชิกกลุ่มมีวัฒนธรรม ประเพณี บรรทัดฐาน ภาษา และความเชื่อในแนวเดียวกัน อัตลักษณ์เหล่านี้ถูกถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ชั้นปีที่ 1- 4 ทั้งหมด ทั้งหมด 5 สาขาวิชา ประกอบด้วย สาขาวิชาการสอนภาษาไทย สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา สาขาวิชาการปกครอง และสาขาวิชาภาษาอังกฤษ

คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ หมายถึง ลักษณะนิสัยเฉพาะส่วนบุคคลของนักศึกษาที่แสดงออกผ่านความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมในเชิงบวกที่เกิดจากการรับรู้ยอมรับว่าเป็นคุณลักษณะส่วนหนึ่งของตนเอง โดยสามารถแบ่งองค์ประกอบที่เป็นจุดแข็งออกเป็น 6 ด้านดังนี้

ด้านที่ 1 ปัญญาและความรู้ (Wisdom and Knowledge) หมายถึง นักศึกษารับรู้ว่าตนเองมีลักษณะชอบสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ชอบการคิดริเริ่ม ค้นหาสิ่งที่ตนเองสนใจเพื่อแสวงหาความรู้เพิ่มเติม ค้นหาความรู้ด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ รู้สึกสนุกและมีความสุขในการเรียนรู้ แสวงหาประสบการณ์ที่เห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อตัวเอง ยอมรับฟังเหตุผลของบุคคลอื่นและนำมาพิจารณาอย่างรอบคอบ อีกทั้งยังสามารถเป็นผู้แนะนำ อธิบายสิ่งที่ตนเองเข้าใจให้บุคคลอื่นได้

ด้านที่ 2 ความกล้าหาญ (Courage) หมายถึง นักศึกษามีความเข้มแข็งทางอารมณ์ มีอารมณ์ที่สดชื่นในการเรียน การทำงาน มีความมุ่งมั่น ตั้งใจ ทุ่มเทเพื่อให้ตนเองบรรลุเป้าหมายที่คาดหวังไว้ ไม่ล้มเลิกจนกว่าจะทำงานสำเร็จ มีความกล้าเผชิญหน้ากับความขัดแย้งทั้งภายในตนเองและความขัดแย้งภายนอก เช่น ยอมรับการถูกตำหนิ การเสนอความคิดถูกต้องแม้จะต้องขัดแย้งกับคนอื่น ทำในสิ่งที่ถูกต้องแม้จะไม่มีคนชื่นชม รับผิดชอบต่อความรู้สึกและการกระทำของตัวเองด้วยความจริงใจ

ด้านที่ 3 มนุษยธรรม (Humanity) หมายถึง นักศึกษาสามารถสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น โดยให้ความสนใจ ใส่ใจและเป็นมิตรกับบุคคลอื่น เช่น การสอบถาม แบ่งปันสิ่งต่างๆ ให้ความช่วยเหลือและดูแลบุคคลรอบข้างตามกำลังของตนเอง เข้าใจลักษณะของตนเองและบุคคลรอบข้าง รู้จักการวางตัวในสังคมได้อย่างเหมาะสม

ด้านที่ 4 ความยุติธรรม (Justice) หมายถึง นักศึกษารับรู้ที่ตนนั้นเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม เห็นความสำคัญของการทำงานเป็นทีม เสียสละ สามารถเจรจาเพื่อสร้างข้อตกลงร่วมกันในกลุ่มอย่างเหมาะสม มองเห็นคุณค่าของบุคคลรอบข้างอย่างเท่าเทียมกัน ไม่เกิดความรู้สึกอคติและตัดสินผู้อื่นตามความเห็นส่วนตัว

ด้านที่ 5 การควบคุมอารมณ์ (Temperance) หมายถึง นักศึกษาสามารถให้อภัยกับบุคคลรอบข้างเมื่อเกิดข้อผิดพลาด ควบคุมตนเองให้อยู่ในระเบียบและกฎของมหาวิทยาลัยด้วยความเข้าใจ ยอมรับในข้อบกพร่อง ให้โอกาสในการแก้ไขปรับปรุง น้อมรับในคำชื่นชมอย่างสุภาพ และให้การชื่น

ชมบุคคลอื่นเมื่องานประสบความสำเร็จ ทำงานด้วยความละเอียด มีการตรวจสอบชิ้นงานด้วยความ
สุขุม

ด้านที่ 6 การเข้าใจความจริงของชีวิต (Transcendence) หมายถึง นักศึกษาเข้าใจใน
ความแตกต่างระหว่างบุคคล ช่างสังเกต เข้าใจในสิ่งที่เกิดขึ้นและการเปลี่ยนแปลงที่ควบคุมไม่ได้
แสดงออกถึงความรู้สึกขอบคุณสิ่งดี ๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัว มีความคาดหวังต่อการประสบความสำเร็จใน
อนาคต มีความสุขเมื่อได้พูดคุย กล่าวสิ่งที่ดี ทำให้บุคคลรอบข้างมีความสุข

1.5 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1.5.1 ทำให้ทราบองค์ประกอบคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ ระดับ
ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

1.5.2 ทำให้เข้าใจความสอดคล้องขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้

1.5.3 ผลของการวิจัยเป็นองค์ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของ
นักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา และใช้
เป็นองค์ประกอบพื้นฐานในการวางแผนการพัฒนานักศึกษาของมหาวิทยาลัยให้ตรงกับจุดแข็งของ
นักศึกษา

1.5.4 ผลการวิจัยสามารถนำไปองค์ความรู้พื้นฐานสำหรับกลุ่มโรงเรียน มหาวิทยาลัย และ
สถานศึกษาทั่วไปในการนำไปปรับใช้ในการวางแผนพัฒนาตัวผู้เรียนกลุ่มชาติพันธุ์

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษาในกลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหา
มกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง

2.1.1 ความหมายของคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง

2.1.2 ความสำคัญของคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง

2.1.3 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง

2.1.4 องค์ประกอบของคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง

2.1.5 การวัดคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง

2.2 เอกสาร แนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มชนชาติพันธุ์

2.2.1 ล้านนา หรือ ลานนา

2.2.2 ความหมายของกลุ่มชาติพันธุ์

2.2.3 กลุ่มชาติพันธุ์

2.2.3.1 คนพื้นเมือง หรือ คนเมือง

2.2.3.2 ลัวะ หรือ เลอเวือะ

2.2.3.3 ไทลื้อ หรือ ไตลื้อ

2.2.3.4 ไทยอง

2.2.3.5 ไทขิ่น หรือ ไทเขิน

2.2.3.6 ไทใหญ่

2.2.3.7 กะเหรี่ยง

2.2.3.8 ม้ง

2.2.3.9 อ่าข่า

2.2.4 บริบทของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

2.3 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง

2.3.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ

2.3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างประเทศ

2.4 สรุปกรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง

2.1.1 ความหมายของคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง

Peterson และ Seligman (2004) ให้ความหมายว่า คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งเป็นกระบวนการหรือกลไกทางจิตของแต่ละบุคคล ที่จะเป็นตัวกำหนดการให้ความหมายและคุณค่าของความเป็นคุณธรรมในแต่ละด้าน พร้อมกันนี้ Christopher Peterson และ Nansook Park (2009) อธิบายว่า คุณลักษณะหมายถึงคุณสมบัติภายในบุคคลที่นำไปสู่ความปรารถนาและแสวงหาความดี คุณลักษณะที่กำลังพูดถึงนี้คือคุณลักษณะเชิงบวก เช่น ความมีน้ำใจและความซื่อสัตย์ ซึ่งมีคุณค่าทางศีลธรรม คุณลักษณะเหล่านี้มีปรากฏในวัฒนธรรมต่าง ๆ และตลอดประวัติศาสตร์ที่ผ่านมา มีความสำคัญต่อสุขภาวะที่ดีส่วนบุคคลและรักษาไว้ซึ่งความอยู่รอดของสังคม สะท้อนให้เห็นความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของแต่ละบุคคล คุณลักษณะเผยออกมาในระดับที่ต่างกันแต่ก็สามารถวัดได้ตามความแตกต่างของแต่ละบุคคล คุณลักษณะสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดช่วงวัยอายุภายใต้บริบทที่แตกต่างออกไป คำว่าคุณลักษณะนี้มีความหมายเป็นพหุพจน์คือมีหลากหลายด้าน เช่น บางคนอาจจะใจดีหรือกล้าหาญมาก แต่ก็ขาดองค์ประกอบด้านอื่น ๆ ของคุณลักษณะเช่นกัน ดังนั้นจึงต้องวัดคุณลักษณะด้วยวิธีที่เป็นธรรมหลากหลายด้าน เพื่อสื่อถึงความหลากหลายของคุณลักษณะองค์ประกอบที่หลากหลายด้านเหล่านี้ รวมเรียกว่าคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง เช่น คุณธรรมเป็นคุณลักษณะสำคัญของนักปรัชญาคุณธรรมและนักคิดทางศาสนาที่ปรากฏเห็นได้ในทุกวัฒนธรรม (Nansook Park, Michael Barton และ Yukun Zhao, 2018, ออนไลน์)

ศรัณย์ พิมพ์ทอง (2557) กล่าวว่า คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งเป็นลักษณะของจิตที่เกิดขึ้นจากกระบวนการภายในด้านจิตใจ และเป็นตัวกำหนดลักษณะนิสัยเฉพาะด้านของคนแต่ละคนแล้ว แสดงออกมาทางความรู้สึก ความคิด และการกระทำ ในระดับที่แตกต่างกันออกไป คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งเหล่านี้เป็นกลุ่มของจิตลักษณะเชิงบวกที่ได้รับการหล่อหลอมผ่านวัฒนธรรมและเหตุการณ์ต่าง ๆ ในอดีตของแต่ละบุคคล มีคุณค่า มีความสำคัญและมีผลต่อการเป็นคนดี คนเก่ง ของคนในสังคม เช่น การใช้ปัญญา การใช้อารมณ์ มีความกล้าหาญ มีมนุษยธรรม มีความเที่ยงธรรม และมีความเข้าใจความจริงของชีวิต

จงอกงาม (2019, ออนไลน์) อธิบายว่า คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง (character strengths) คือ คุณลักษณะที่ดีในตัวแต่ละบุคคล ซึ่งถูกหล่อหลอมผ่านการแสดงพฤติกรรมและประสบการณ์ในการใช้ชีวิต จนกลายเป็นจุดแข็งที่มีติดตัวแต่ละบุคคล

รวมความว่า คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง คือจิตลักษณะเชิงบวกของเราที่ผ่านประสบการณ์และสภาพแวดล้อมทั้งหลายหลอมรวมออกมาผ่านความคิด อารมณ์ ความรู้สึก การแสดงออก และการกระทำเป็นแก่นแท้ตัวตนของเราที่บอกว่าเรามีตัวตนและพื้นฐานอย่างไร มีคุณค่า คุณงามความดีอย่างไร และบ่งบอกถึงคุณธรรมและความมีสุขภาวะที่ดีมากน้อยอย่างไร ที่จะเป็แนวทางส่งเสริม

คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งนั้นให้โดดเด่นมากยิ่งขึ้น เพื่อการมีสุขภาวะที่ดียิ่งขึ้น อันจะส่งผลต่อการประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิตให้มีปกติสุขที่ส่งผลต่อถึงสังคมรอบข้างและสังคมโดยรวมได้ต่อไป

2.1.2 ความสำคัญของคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง

Nansook Park & Christopher Peterson (2009) กล่าวว่า คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งเป็นรากฐานของการพัฒนาและความเจริญรุ่งเรืองตลอดชีวิตที่ดีที่สุด นำพาบุคคลไปสู่ความปรารถนาและแสวงหาความดี คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งนี้มีได้มีคุณลักษณะเดียว แต่มีหลากหลายคุณลักษณะ ซึ่งเป็นลักษณะทางบวกที่แสดงอยู่ในความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของคนๆ หนึ่ง แม้ว่าคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งจะเป็นทรัพยากรในตัวบุคคลที่ไม่ค่อยได้รับความสนใจ แต่เป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับองค์กร คุณลักษณะมีความสำคัญเพราะทำให้ผู้คนทำในสิ่งที่ถูกต้อง และสิ่งที่ถูกต้องสามารถก่อให้เกิดผลและคุณประโยชน์ คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งจึงช่วยสร้างภาพให้เห็นองค์ประกอบที่หลากหลายของการเป็นคนดีคนเก่งในสังคม (Peterson & Park, 2006)

The VIA Institute on Character (ออนไลน์) ได้ให้ความสำคัญไว้ว่า คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งเป็นองค์ประกอบเชิงบวกของบุคลิกภาพของแต่ละคนที่ทำให้รู้สึกจริงใจและมีส่วนร่วม มนุษย์ทุกคนมีคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งทั้งหมด 24 ประการในระดับที่แตกต่างกัน นั่นจึงทำให้มนุษย์แต่ละคนมีโปรไฟล์คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งที่ไม่เหมือนกัน จากงานวิจัยทั้งหลายแสดงให้เห็นว่าการทำความเข้าใจและการใช้คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของแต่ละคนสามารถช่วยให้เพิ่มความมั่นใจ เพิ่มความสุข กระชับความสัมพันธ์กับสิ่งรอบข้าง จัดการปัญหาทั้งหลายได้ดี ลดความตึงเครียด ช่วยให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ สร้างความหมายและวัตถุประสงค์ในการกระทำต่าง ๆ และช่วยปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานได้เป็นอย่างดี

Linley (2012) กล่าวว่า คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งมีความสำคัญที่สามารถสร้างการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันและกันและเป็นตัวกระตุ้นหนุนเสริมในการสร้างเป้าหมายต่าง ๆ ในชีวิตของบุคคลแต่ละบุคคลได้อย่างสอดคล้องกัน

ศรัณย์ พิมพ์ทอง (2557) ให้ความเห็นไว้ว่า การมีคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งคือการมีจิตลักษณะทางบวกที่สื่อให้เห็นความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมที่ดีมีศีลธรรม การประยุกต์ใช้คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งจึงเป็นการประยุกต์ใช้จิตวิทยาเชิงบวกเพื่อช่วยให้อุบัติการณ์หรือองค์การสามารถจำแนกข้อดีของตนได้อย่างถูกต้องและนำข้อดีเหล่านั้นไปใช้เพิ่มหรือรักษาระดับของสุขภาวะที่ดีไว้ได้ วิธีการทางจิตวิทยาเชิงบวกจึงถูกนำมาใช้ในการพัฒนาบุคคลแต่ละคนเพื่อเสริมสร้างวิธีการดำเนินชีวิตและส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมคนดีคนเก่งได้อย่างเหมาะสม

สรุปได้ว่า คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งมีความสำคัญต่อการมีวิถีดำเนินชีวิตที่เป็นปกติสุข มีสุขภาพทางกายและใจที่ดี มีความสุข เพราะเป็นคุณลักษณะเชิงบวกของจิตที่เป็นตัวกำหนดอุปนิสัยใจคอ ความคิด ความประพฤติและพฤติกรรม การมีศีลมีคุณธรรม ที่แสดงออกมาของแต่ละคน เป็นตัวกำหนดคุณภาพของชีวิตของบุคคลและส่งผลถึงสังคมรอบข้างโดยรวมได้ การนำคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งมาประยุกต์ใช้ในชีวิตเป็นการพัฒนาด้านจิตวิทยาเชิงบวกที่จะส่งผลไปถึงการปรับเปลี่ยนคุณลักษณะนิสัย ความคิด พฤติกรรม คุณธรรมของบุคคลนั้นให้ดียิ่งขึ้นไปอีก ทั้งสุขภาพทางกาย อารมณ์ และจิตใจ ค้นพบข้อดีของตนเอง เป็นตัวตนที่ดียิ่งขึ้น พัฒนาตนเองได้ในแนวทางที่มีความสุข มีชีวิตที่มีสุข และส่งต่อความสุชนั้นสู่สังคมรอบข้างโดยรวมต่อไป

2.1.3 แนวคิดพื้นฐาน ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง

จิตวิทยาเชิงบวก (Positive Psychology) เป็นศาสตร์ที่พยายามแสวงหาความรู้เพื่อค้นหาองค์ความรู้เกี่ยวกับจุดเด่น จุดแข็ง คุณลักษณะเด่นของบุคคลมาเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา (Seligman, 1998; Seligman & Csikszentmihalyi, 2000) โดยมีความเชื่อว่าการพัฒนาคุณลักษณะที่เด่นจะเป็นการเสริมสร้างศักยภาพของบุคคลให้พัฒนาได้เร็ว พัฒนาได้มากกว่าการพัฒนาจุดอ่อนของบุคคลนั้น

แนวคิดการพัฒนาความสุขได้รับอิทธิพลจากแนวคิด และทฤษฎีจิตวิทยาในกลุ่มมนุษยนิยม (Humanistic Psychology) ซึ่งเป็นแนวคิดจิตวิทยายุคใหม่ต่อจากแนวคิดกลุ่มจิตวิเคราะห์ (Psychoanalysis) ของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) และ แนวคิดกลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) ซึ่งแนวคิดกลุ่มมนุษยนิยมให้ความสำคัญกับการเติบโตพัฒนาในตัวบุคคล เน้นการเข้าใจตนเองมากกว่าที่จะเข้าไปทำงานในด้านการแก้ไขข้อบกพร่อง เน้นการมอง ค้นหาศักยภาพและแนวทางที่จะพาบุคคลให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งมีทฤษฎีทางจิตวิทยาในกลุ่มมนุษยนิยมหลายทฤษฎีที่เป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาแนวคิดจิตวิทยาเชิงบวก (Positive Psychology) ประกอบด้วย ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ (Hierarchy of Needs) ของ Abraham Maslow ที่เสนอองค์ประกอบพื้นฐานของความต้องการของมนุษย์ไว้ 5 ชั้น คือ ความต้องการด้านกายภาพ ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย ความต้องการทางสังคม ความต้องการที่จะได้รับการยอมรับ และ ความต้องการประสบความสำเร็จ รวมถึงทฤษฎีขยายและสร้างความตระหนักรู้ (The Broaden and Build Theory) ของ Frederickson ที่มีอิทธิพลต่อจิตวิทยาทางบวกอย่างมาก การอธิบายรูปแบบและหน้าที่ของอารมณ์เชิงบวกที่ส่งผลต่อการขยายมุมมองความคิดและนำไปสู่การสร้างคุณลักษณะที่เข้มแข็งในการนำไปปรับมือกับสิ่งที่เกิดขึ้น เช่น ความคาดหวัง ความสนใจ ความสนุกสนาน ความอัศจรรย์ใจ ซึ่งช่วยกระตุ้นความรู้สึกและความคิดออกมาในวิถีที่สร้างสรรค์จนกระทั่งพัฒนาเป็นพฤติกรรมและทักษะพิเศษของบุคคล ซึ่งทฤษฎีนี้ได้ถูกนำไปเป็นแนวคิดพื้นฐานในการสร้างวิธีการ

บำบัดตามแนวคิดจิตวิทยาเชิงบวก (ฉันทธนิษฐ์ สิมะวารงกูร, 2563: 45; สุคาร์ตัน ตันติวิวัฒน์, 2560: 281)

ในปี ค.ศ. 1998 จิตวิทยาเชิงบวกได้จัดตั้งเป็นแขนงวิชาหนึ่งของจิตวิทยา โดยศาสตราจารย์ Seligman (2000) อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยเพนซิลเวเนีย (University of Pennsylvania) ผู้เปรียบเสมือนเป็นบิดาของจิตวิทยาเชิงบวก ได้อธิบายความสำคัญของศาสตร์จิตวิทยาเชิงบวกไว้ว่า ในครึ่งศตวรรษที่ผ่านมา ศาสตร์ด้านจิตวิทยาถูกกลืนไปในประเด็นการรักษาบำบัดผู้ป่วยทางจิต แต่ไม่ได้ช่วยส่งเสริมความสามารถพิเศษของบุคคลปกติ ดังนั้น ศาสตราจารย์ Seligman และ คณะจึงจัดตั้งสาขาจิตวิทยาเชิงบวกเพื่อเป็นสาขาวิชาทางเลือกในการศึกษาจิตวิทยา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมความงอกงามของบุคคลและสังคม ซึ่งจะช่วยให้บุคคลมีชีวิตที่น่าพึงพอใจและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น (สุคาร์ตัน ตันติวิวัฒน์, 2560: 282) ในระยะเริ่มต้นของการพัฒนาแนวคิดจิตวิทยาเชิงบวก นักจิตวิทยาเชิงบวกได้ให้ความสนใจใน 3 ประเด็นหลักคือ 1) อารมณ์เชิงบวก (Positive Emotion) เป็นความรู้สึกและอารมณ์ที่เกิดขึ้นจากการรับรู้ที่ผ่านกระบวนการคิด (Cognitive) และประสบการณ์ (Experience) ที่ส่งผลดีและเพิ่มความรู้สึกมีคุณค่าให้แก่บุคคล เช่น ความหวัง (Hope) การมองโลกในแง่ดี (Optimism) ความสุข (Happiness) และสติรู้ตื่นความราบรื่นในการทำกิจกรรมต่างๆ (Flow) 2) คุณลักษณะเชิงบวก (Positive Personal Traits) เป็นการพัฒนาคุณลักษณะที่ดีและจุดแข็งของบุคคล เช่น บุคลิกภาพเชิงบวก (Positive Characteristics) คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง (Character Strengths) และ 3) สถาบันที่สนับสนุนจิตวิทยาเชิงบวก (Positive Institution)

ในการนำเสนอวิธีการค้นหา “คุณค่าของการกระทำ” หรือ The Values in Action (VIA) โดยแนวคิดด้วยวิธีจำแนกคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง (Character Strengths) ของ Peterson และ Seligman (2004) เพื่อพัฒนาวิธีการเชิงแนวคิดและเชิงประจักษ์เพื่อตอบคำถามเกี่ยวกับวิธีการกำหนด “คุณลักษณะที่ดี” ของแต่ละบุคคลและวิธีการวัด เป็นการศึกษาคุณลักษณะเชิงบวกที่สะท้อนจากความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมที่มีคุณค่าทางจริยธรรม จากการศึกษาได้สร้างรูปแบบในการอธิบายคุณลักษณะที่ดี หรือ คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง โดยสามารถแบ่งเป็น 6 องค์ประกอบหลัก 24 คุณลักษณะเด่น ซึ่งเป็น 1 ใน 3 ประเด็นหลักที่สำคัญของการพัฒนาแนวคิดจิตวิทยาเชิงบวกในยุคเริ่มต้น

2.1.4 องค์ประกอบของคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง

องค์ประกอบต่าง ๆ ของคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง ได้มาจากการกำหนดเกณฑ์จากผู้ที่มีลักษณะจุดแข็งเฉพาะตัวจำนวนหลายคนมาทำการระดมสมองและการศึกษาทบทวนการวิจัย ผลการศึกษา พบว่า คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งสามารถแบ่งออกได้ทั้งหมด 6 ด้าน ซึ่งคุณลักษณะต่าง ๆ (Peterson & Seligman, 2004) มีรายละเอียดดังนี้

ด้านที่ 1 ปัญญาและความรู้ (Wisdom and Knowledge) หมายถึง พลังแห่งสติปัญญาที่ส่งผลให้เกิดการพัฒนาทักษะและการใช้ความรู้ ประกอบด้วย

1.1 ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) เป็นการคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่ไม่เคยมีมาก่อน และเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดแนวทางกรอบแนวคิดในการทำสิ่งต่าง ๆ เช่น ศิลปินที่ไม่จำกัดความสำเร็จของงานที่ทำ

1.2 ความอยากรู้ ใฝ่รู้ ความสนใจ (Curiosity) การให้ความสนใจใฝ่ใจอย่างสม่ำเสมอ ไม่หยุดยั้งต่อประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง เช่น การค้นหาสิ่งที่ตัวเองสนใจ

1.3 การยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง (Open-mindedness) คือ การพิจารณาและตรวจสอบจากทุกแง่มุมอย่างรอบคอบ ไม่ด่วนสรุป สามารถปรับเปลี่ยนความคิดตามหลักฐานตามที่ปรากฏได้อย่างเป็นธรรมชาติ

1.4 รักในการเรียนรู้ (Love of Learning) คือ การเรียนรู้ในทักษะใหม่ๆ หัวข้อและความรู้ย่อยอื่น ๆ จะเป็นการเรียนรู้แบบเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ มีความสัมพันธ์อย่างเห็นได้ชัดของใฝ่รู้และการค่อยๆจดจำสิ่งที่เป็นความรู้เข้าไปอย่างเป็นระบบ

1.5 ทักษะ /มุมมอง (Perspective) คือ การให้คำแนะนำ การให้คำปรึกษาอย่างชาญฉลาดแก่บุคคลอื่น มีมุมมองการมองที่สามารถเข้าใจตนเองและบุคคลอื่น

ด้านที่ 2 ความกล้าหาญ (Courage) ความเข้มแข็งทางอารมณ์ที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะบรรลุเป้าหมาย เผชิญหน้ากับความขัดแย้งทั้งภายในตนเองและความขัดแย้งภายนอก ประกอบด้วย

2.1 กล้าเผชิญต่อความเจ็บปวด (Bravery) ไม่หวาดกลัวต่อการถูกคุกคาม สิ่งที่ทำทนายหรือความเจ็บปวด กล่าวในสิ่งที่ถูกต้องแม้ว่าจะต้องเป็นฝ่ายตรงข้าม เลือกทำในสิ่งที่ถูกต้องแม้จะไม่มีคนชื่นชม

2.2 การยืนหยัดไม่ยอมแพ้ (Persistence) การทำสิ่งต่าง ๆ ต่อไปแม้จะมีอุปสรรคและมีความสุขเมื่องานนั้นเสร็จสมบูรณ์

2.3 ความซื่อสัตย์ (Integrity) การพูดความจริงเปิดเผยตัวตนอย่างจริงใจและทำหน้าที่ด้วยความจริงใจอย่างถูกต้อง กระทำได้อย่างไม่ฝืนลำบาใจและมีความรับผิดชอบต่อความรู้สึกและการกระทำของตัวเอง

2.4 ความกระตือรือร้น (Vitality) การทำให้ชีวิตเต็มไปด้วยความตื่นเต้น และ เต็มไปด้วยพลังงาน ไม่ละทิ้งงานกลางทาง หรือทำงานอย่างครึ่งๆกลางๆ และ ใช้ชีวิตในการทำกิจกรรมที่ตื่นเต้นท้าทายเต็มไปด้วยความรู้สึกมีชีวิตชีวา

ด้านที่ 3 มนุษยธรรม (Humanity) ความเข้มแข็งในการสร้างสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยให้ความสนใจ ใฝ่ใจและเป็นมิตรกับบุคคลอื่น ประกอบด้วย

3.1 ความรัก (love) การให้คุณค่ากับความสัมพันธ์ การแบ่งปันและความห่วงใยซึ่งกันและกันโดยเฉพาะกับคนที่อยู่รอบ ๆ ตัว

3.2 ความเอื้อเฟื้อ (Kindness) การให้ความช่วยเหลือและการกระทำที่ดีกับบุคคลอื่น เช่น การช่วยเหลือและการดูแลคนอื่น

3.3 ความฉลาดทางสังคม (social intelligence) การตระหนักรู้ถึงธรรมชาติของแรงจูงใจ ความรู้สึกของตัวเองและบุคคลอื่น รู้ถึงขอบเขตว่าควรหรือไม่ควรทำอะไรตามบรรทัดฐานของสังคม

ด้านที่ 4 ความยุติธรรม (Justice) ความเข้มแข็งในการเป็นพลเมืองเป็นพื้นฐานของความแข็งแกร่งของคนในสังคม ประกอบด้วย

4.1 ความเป็นพลเมือง (Citizenship) การทำงานเป็นทีมเป็นกลุ่ม รู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม

4.2 ความเป็นธรรม (Fairness) ให้สิ่งต่าง ๆ กับทุกคนด้วยหลักการแนวคิดที่เหมือนกันอย่างเท่าเทียมกัน และ ตัดสินด้วยความยุติธรรม ไม่ปล่อยให้ความคิดเห็น และความรู้สึกส่วนตัวในการตัดสินบุคคลอื่น

4.3 ความเป็นผู้นำ (Leadership) การส่งเสริมให้หนึ่งในสมาชิกได้กระทำบางอย่างในช่วงเวลาหนึ่งที่เหมาะสมเพื่อความสัมพันธ์ที่ดีภายในกลุ่ม ให้องค์กรขับเคลื่อนและมองเห็นสิ่งที่เกิดขึ้น

ด้านที่ 5 การควบคุมอารมณ์ (Temperance) เป็นความเข้มแข็งในการปกป้องบุคคลจากข้อขัดแย้งที่มากเกินไป ประกอบด้วย

5.1 การให้อภัยและความเมตตา (Forgiveness and Mercy) การให้อภัยกับบุคคลที่ทำความผิด ยอมรับในข้อบกพร่องของคนอื่น ให้ออกโอกาสในการแก้ไขความผิดและไม่คิดแค้น

5.2 ความอ่อนน้อมถ่อมตน (Humility) การให้ความสำเร็จเป็นสิ่งที่บ่งบอกความเป็นตัวตนพยายามทำให้ตนโดดเด่นเหนือคนอื่น ไม่คิดว่าตนพิเศษกว่าคนอื่น

5.3 ความรอบคอบ (Prudence) การเลือกแนวทางเพื่อหลีกเลี่ยงความเสี่ยงและระมัดระวังเพื่อไม่ให้เสียใจในภายหลัง

5.4 การกำกับตนเอง (Self-regulation) การควบคุมความรู้และการกระทำ ถูกต้องตามระเบียบวินัย และการควบคุมอารมณ์

ด้านที่ 6 การเข้าใจความจริงของชีวิต (Transcendence) เป็นความเข้มแข็งในการเข้าใจถึงความหมายของการมีชีวิต ประกอบด้วย

6.1 การประเมินค่าความงามและเป็นเลิศ (Appreciation of beauty and excellence)

การสังเกตในการประเมินความงามและความเป็นเลิศ หรือทักษะความสามารถในความแตกต่างของแต่ละบุคคล จากธรรมชาติสู่ศิลปะ ศิลปะสู่ความเป็นวิทยาศาสตร์เป็นประสบการณ์ในทุก ๆ วัน

6.2 ความกตัญญู (Gratitude) การตระหนักและขอบคุณสำหรับสิ่งดี ๆ ที่เกิดขึ้น สละเวลาเพื่อแสดงออกถึงการขอบคุณ

6.3 ความหวัง (Hope) การคาดการณ์สิ่งดีที่สุดในอนาคตและการทำงานถึงการประสบความสำเร็จ มีความเชื่อถึงการมีอนาคตที่ดี

6.4 การมีอารมณ์ขัน (Humor) ความชอบในการหยอกล้อและการทำผู้อื่น ยิ้มและหัวเราะ การมองแต่ส่วนที่ดี และทำให้เป็นเรื่องตลก(โดยไม่จำเป็นต้องบอกให้ทำ)

6.5 ความเชื่อในเรื่องจิตวิญญาณ (Spirituality) การมีความเชื่อที่สอดคล้องเกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย ความหมายของจักรวาล มีความเชื่อเกี่ยวกับความหมายของชีวิตที่ได้ถูกกำหนดไว้ (Nansook Park and Christopher Peterson, 2009: ศรีณย์ พิมพ์ทอง, 2557)

2.1.5 การวัดคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง

คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง (Character Strengths and Virtues) สามารถแบ่งตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ได้ทั้งหมด 24 ด้านตามแนวคิดของ Martin Seligman และ Christopher Peterson ที่ได้จากการสำรวจและการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และใช้หลักการวิจัยในการแบ่งหมวดหมู่ของแต่ละคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง (Peterson & Seligman, 2004) ซึ่งแบบวัดคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งเป็นลักษณะของการตรวจสอบตนเอง (Self-report) ซึ่งโดยส่วนมากแบบวัดทางสังคมศาสตร์บางครั้งอาจทำให้เกิดความสงสัย ไม่แน่ใจเมื่อได้ผลลัพธ์ของคุณลักษณะจุดแข็งที่ดีจากการสำรวจหรือการสัมภาษณ์ด้วยการกรอกข้อมูลประเมินด้วยตนเอง (Crowne & Marlowe, 1964) ซึ่งในแบบวัดคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งได้อธิบายถึงข้อได้เปรียบของจิตวิทยาเชิงบวกว่า บุคคลแต่ละคนต้องมีความเชื่อใจและทราบเกี่ยวกับปัญหาของตนเอง ยกเว้นแต่บุคคลที่มีพฤติกรรมการใช้สารเสพติด หรือ โรคที่มีพฤติกรรมรับประทานอาหารที่ผิดปกติ (eating disorder) ที่ต้องอาศัยการประเมินจากนักจิตวิทยามากกว่าการประเมินด้วยการตรวจสอบตนเอง โดย Peterson และ Seligman (2004) ได้จัดแบ่งผลลัพธ์คุณลักษณะจุดแข็งที่ได้จากการทำมาตรวัดจุดแข็ง VIA-P ออกเป็น 2 แบบคือ คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งอันดับต้น (Signature Strengths) และคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งอันดับท้าย (Lesser Strengths) กล่าวคือ 1.จุดแข็งที่ได้คะแนน 5 อันดับสูงสุด ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สะท้อนความเป็นตัวตนและธรรมชาติของบุคคลมากที่สุดเรียกว่า คุณลักษณะจุดแข็งอันดับต้น (Signature Strengths) และ 2.จุดแข็งที่ได้คะแนน 5 อันดับต่ำสุด เป็นคุณลักษณะที่สะท้อนความเป็นตัวตนของบุคคลน้อยที่สุด เรียกว่า คุณลักษณะจุดแข็งอันดับท้าย (Weakeness/Bottom/Lesser Strengths)

โดยการประยุกต์ใช้แนวคิดคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งในชีวิตประจำวัน นิสิต นักศึกษา หรือบุคคลทั่วไปสามารถฝึกทำได้ด้วยตนเองโดยการลงทะเบียนเพื่อตอบแบบประเมินคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง (VIA Survey of Character Strengths) ใน Website ของศูนย์จิตวิทยาเชิงบวกของ Pennsylvania University เมื่อนิสิต นักศึกษาทำแบบสอบถามข้างต้นเสร็จและทราบจุดแข็งของตน ให้นิสิต นักศึกษานำจุดแข็งของตนไปประยุกต์ใช้ในการทำงานและการเรียน หลังจากนั้นให้นิสิต นักศึกษาทบทวนตนเองว่ามีความสุขกับการทำงานและการเรียนมากขึ้นหรือไม่ นิสิตท่านหนึ่งกล่าวว่า จากการทำแบบสอบถามการประเมินคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง 240 ข้อ ผลการวิเคราะห์จุดแข็งของตน คือ Teamwork จากจุดแข็งดังกล่าว ให้นิสิตประสบความสำเร็จในการทำงานและการเรียนได้ โดยหลังจากการทำแบบประเมิน นิสิตมีมุมมองต่อการทำงานและการเรียนเปลี่ยนไปเล็กน้อย เช่น จากที่มีความคิดว่าการเรียนและการทำงานเป็นการแข่งขัน ก็เปลี่ยนมุมมองต่อการทำงานและการเรียนที่เปลี่ยนไปเป็นการเรียนและการทำงานเป็นทีม ช่วยเหลือ ส่งเสริมกันภายในกลุ่ม ทำให้ตนมีความสุขมากขึ้น

2.2 เอกสาร แนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มชนชาติพันธุ์

ประเทศไทยมีความหลากหลายทางกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งในแต่ละภาคของประเทศ ต่างก็มีกลุ่มชาติพันธุ์ที่แตกต่างกัน อาศัยอยู่ร่วมกัน เมื่อกาลเวลาผ่านไป กลุ่มชาติพันธุ์แต่ละกลุ่มขยายตัวใหญ่ขึ้น มีประชากรมากขึ้น มีการติดต่อสัมพันธ์กับกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ มากขึ้น ตลอดจนมีการโยกย้ายถิ่นที่อยู่อาศัยด้วยสาเหตุต่าง ๆ กันไป ตามการเวลา จนกระทั่งถึงปัจจุบัน ที่สังคมส่วนใหญ่เป็นลักษณะของสังคมเมือง กลุ่มชนทั้งหลายได้มาอาศัยอยู่รวมกันในสังคมใหญ่ แต่ก็ยังคงเอกลักษณ์ของชาติพันธุ์ของตนเองไว้อย่างเห็นได้ชัด มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา เป็นวิทยาเขตแห่งเดียวของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่มีที่ตั้งอยู่ในบริเวณภาคเหนือของประเทศไทย ดังนั้น นักศึกษาที่เข้ามาศึกษาจึงเป็นผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ในภาคเหนือเกือบทั้งหมด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในจังหวัดเชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ลำพูน ลำปาง ตาก พะเยา น่าน และเชียงราย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของรัฐล้านนาในอดีตอันเป็นถิ่นอาศัยของประชาชนหลากหลายชาติพันธุ์ คือ ชาวลื้อ ชาวม้ง ชาวกระเหรี่ยง ชาวอาข่า ชาวไต ชาวพื้นเมือง เช่น ลัวะ ชาวมอญ และชาวโยน หรือ “คนเมือง” (วสันต์ ปัญญาแก้ว, 2557)

2.2.1 ล้านนา หรือ ลานนา

อาณาจักรล้านนา ครอบคลุมพื้นที่ตอนเหนือของไทย ตอนเหนือของพม่า และตอนใต้ของจีน ในยุคสมัยที่ความเป็นรัฐชาติยังไม่เกิดขึ้น คำว่า “ล้านนา” หมายความว่า ดินแดนที่มีที่น่านับล้าน ซึ่งความหมายนี้มีปรากฏคำภาษาบาลีในคัมภีร์โอบสถานเมืองน่านและที่อื่น ๆ มากกว่า 50 แห่ง ที่เขียนว่า “ทัสสลักขเขตตะนคร” หมายถึง เมืองสิบแสนนา เป็นคำเรียกที่คู่กับเมืองหลวงพระบาง คือ “ศรี

สัตตะคนหุต” หรือ เมืองช้างร้อยหมื่น คำว่า “ล้านนา” คาดว่าน่าจะมีการใช้เกิดขึ้นครั้งแรกในสมัย พญาเกือนา เพราะคำว่า “เกือนา” หมายถึงร้อยล้าน และมีใช้แพร่หลายมากตามการแผ่ขยายไปของ อำนาจและความเจริญรุ่งเรืองในรัชสมัยของพระเจ้าติโลกราช ส่วนคำว่า “ล้านนาไทย” เกิดขึ้นใน ภายหลังเมื่อเชียงใหม่และหัวเมืองภาคเหนือได้อยู่ภายใต้อำนาจของสยาม โดยเพิ่มคำว่า ไทย เพื่อให้ เกิดความรู้สึกของความเป็นไทย เป็นหนึ่งเดียวกันด้วยเหตุผลทางการเมือง (นำคำ History, ออนไลน์)

เพ็ญสุภา สุขคตะ (2564, ออนไลน์) ได้อธิบายถึงกลุ่มชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณล้านนาใน อดีตไว้ว่า ในอดีตย้อนไปประมาณ 3,000 ปี ถึงก่อน พ.ศ. 1400 หรือยุคก่อนประวัติศาสตร์ล้านนา ผู้คนที่อาศัยอยู่ในบริเวณดินแดนล้านนา แบ่งเป็น 3 กลุ่มหลัก ซึ่งสืบค้นพบเจอความแตกต่างของกลุ่ม ชนนี้ได้จากการพบหลุมฝังศพของมนุษย์โบราณ คือ 1. กลุ่มชนที่อาศัยอยู่ในเขตปางมะผ้า เชียงดาว ไชยปราการ โดยไม่สามารถบอกได้ว่าเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ใด 2. กลุ่มเวียงสา น่าน และ 3. กลุ่มที่พบมาก และเป็นกลุ่มชนที่ใหญ่ที่สุดคือ กลุ่มชนที่มีรูปแบบพิธีจัดการศพแบบนอนยาวฝังดิน ซึ่งกลุ่มนี้จัดว่า เป็นบรรพบุรุษของลัวะ เม็ง ขมุ จนกระทั่งไม่เกิน พ.ศ. 1400 จึงเกิดอาณาจักรทริภุชชัยขึ้น ซึ่งมีอายุ ต่อมา 620-631 ปี ในอาณาจักรทริภุชชัยมีการระบุถึงชนชาติพันธุ์มอญ ขอมโบราณ หรือขมุ และ ขอมใหม่จากละโว้ และจากตำนานพระนางจามเทวี กษัตริย์ต้นวงศ์จามเทวีวงศ์ที่ครองเมืองทริภุชชัย แสดงให้เห็นความขัดแย้งของกลุ่มชนอำนาจใหม่กับกลุ่มชนชาติพันธุ์ท้องถิ่นดั้งเดิมคือชาวลัวะ ที่มี ผู้ปกครองชื่อว่า ขุนหลวงวิลังคะ ซึ่งจากตำนานนั้น มีการใช้เวทย์มนต์คาถาอาคมต่อสู้กัน โดยที่พระ นางจามเทวี ซึ่งมีเชื้อสายมอญจากละโว้ ได้รับอิทธิพลของพระพุทธศาสนาแบบลังกาวงศ์แล้ว มีชัย ชนะเหนือ ขุนหลวงวิลังคะ สื่อให้เห็นถึงความเป็นกลุ่มชนดั้งเดิมที่ยังไม่ได้นับถือพระพุทธศาสนา แต่ ยังมีการนับถือผี ใช้เวทย์มนต์ไสยศาสตร์ ซึ่งมีปรากฏการเรียกชาวลัวะในตำนานทางศาสนาว่า มิลักขุ มิลักคะ ทมิลละ หรือ ทมิฬ (ประวัติศาสตร์นอกตำรา, ออนไลน์) ที่สื่อถึงความเป็นคนดั้งเดิม คนป่า คนเถื่อน ตามตำนานประวัติศาสตร์ของชาวอินเดียที่แฝงมาในคำภีร์ทางศาสนา

ในประวัติการสร้างเมืองเชียงใหม่ อันเป็นศูนย์กลางของอาณาจักรล้านนา ในยุคต่อมานั้น ตามตำนานสิงหนวัติ เล่าว่า ประมาณช่วงต้นพุทธกาล เจ้าชายสิงหนวัติกุมาร ราชโอรสท้าวเทวกาล แห่งเมืองราชคฤห์ (เข้าใจว่าเป็นมณฑลยูนนาน) ได้อพยพข้ามบริวารจำนวนมากมาตั้งบ้านเรือนที่ บริเวณที่ราบลุ่มระหว่างเชียงแสนกับแม่อาয় โดยตั้งชื่อเมืองว่า โยนกนคร หรือ โยนกนาคพันธ์ หรือ เมืองหนองหล่ม ซึ่งในกาลต่อมาได้เกิดเหตุการณ์ที่ทำให้เมืองจมอยู่ใต้น้ำกลายเป็นหนองน้ำขนาด กว้างใหญ่สืบมาจนปัจจุบันนี้ ชาวเมืองโยนกนครเรียกตนเองว่า ยวน ไทยวน ซึ่งสันนิษฐานว่าเสียง น่าจะเพี้ยนมาจากโยนกนั่นเอง หรืออาจจะเพี้ยนมาจากถิ่นเดิมคือคำว่า ยูนาน (โปปาย ปาย, ออนไลน์) ในขณะเดียวกัน ในชินกาลมาลีปกรณ์ มีตำนานของคู่ผิวเมียนมาว่า ปู่จ้าว ลาวจก ตั้ง บ้านเรือนบริเวณพระธาตุดอยตุง จากนั้นมีลวะว่า จังคราชหรือลวะจิงคบุตร สืบสายมาจากปู่จ้าวลาว จก ได้มาสร้างบ้านแปงเมืองที่ราบปลายดอยนางนอน ตั้งชื่อเมืองว่าทริภุชชัยนครเงินยางเชียงลาว ซึ่ง

นักประวัติศาสตร์สันนิษฐานว่าคือบริเวณเมืองโบราณเวียงพานคำ ริมน้ำละว้า หรือน้ำสายนั่นเอง ที่เป็นการสร้างทับลงที่เมืองเดิม จนกระทั่งถึงรัชสมัยของกษัตริย์เมืองหริภุญชรเงินยางพระองค์ที่ 25 คือ พญามังราย หรือพญาเม็งราย ซึ่งพระองค์ได้รวบรวมเมืองเล็กเมืองน้อย รวมถึงสร้างเมืองขึ้นในที่ใหม่หลายเมือง เช่นเมืองฝาง เมืองเชียงราย เพื่อวัตถุประสงค์รวบรวมผู้คนให้เป็นปึกแผ่น จากนั้นได้รวบรวมผู้คนเข้ายึดเมืองหริภุญชัยจากพญาญี่บา แห่งราชวงศ์จามเทวี โดยส่งไส้ศึกคืออ้ายฟ้า เข้าไปทำการยุยงก่อนแล้ว เมื่อได้เมืองหริภุญชัยแล้ว พญามังรายได้สร้างเมืองเมืองชะแหวทางตะวันออกเฉียงเหนือของลำพูนเมื่อ พ.ศ. 1826 และทรงสร้างเวียงกุมกามเมื่อ พ.ศ. 1829 จนกระทั่งเกิดอุทกภัยครั้งใหญ่กับเวียงกุมกาม จึงทรงสร้างเมืองแห่งใหม่ขึ้น ปรากฏชื่อตามตำนานพื้นเมืองเชียงใหม่ว่า "นพบุรีศรีนครพิงค์เชียงใหม่" เมื่อวันที่ 12 เมษายน (ตามปฏิทินจูเลียน) หรือ 19 เมษายน (ตามปฏิทินกริกอเรียน) พ.ศ. 1839 ต่อมาในภายหลังเมืองเชียงใหม่จึงกลายเป็นศูนย์กลางของอาณาจักรล้านนา และพระองค์ก็เป็นปฐมกษัตริย์ของอาณาจักรล้านนา พญามังรายสวรรคตเพราะทรงถูกฟ้าผ่ากลางเมืองเชียงใหม่ใน พ.ศ. 1854 จากนั้นราชวงศ์มังรายครอบครองอาณาจักรล้านนาต่อมา โดยเคยขยายอาณาบริเวณครอบคลุมเมืองพะเยา, น่าน, ตาก, แพร่, สวรรคโลก, และสุโขทัยด้วย จนกระทั่ง พ.ศ. 2101 ก็ถูกพม่าตีแตก จากนั้นก็เป็นเมืองขึ้นพม่าบ้าง เป็นอิสระบ้าง และเป็นเมืองขึ้นกรุงศรีอยุธยาบ้าง สลับกันไปเป็นเวลากว่า 200 ปี จนยอมเป็นเมืองขึ้นกรุงรัตนโกสินทร์ และถูกกลืนเข้าเป็นประเทศไทยในที่สุดจนปัจจุบัน จากประวัติศาสตร์และตำนานต่าง ๆ จึงเห็นได้ว่า เมื่อผ่านกาลเวลาแต่ละยุคแต่ละสมัย ผ่านสถานการณ์ทางบ้านเมืองมากมาย ชาวล้านนามีการผสมรวมกันของกลุ่มชนต่าง ๆ มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ มีความเป็นพหุชาติพันธุ์และพหุวัฒนธรรมที่ผสมกลมกลืนอยู่รวมกันมาก ดังอาหารชื่อดัง แกงโฮ๊ะ ของชาวล้านนา (พระยาประชาภิจักรจักร, 2515; สมฤทธิ์ ลือชัย, 2564, ออนไลน์)

2.2.2 ความหมายของกลุ่มชาติพันธุ์

กลุ่มชาติพันธุ์” หมายถึง กลุ่มชนที่มีความสืบเนื่องทางประวัติศาสตร์กับสังคมไทยมาตั้งแต่อดีต มีความแตกต่างด้านต่าง ๆ และมีวัฒนธรรมประเพณีของตนเอง โดยเป็นกลุ่มชนที่ประชากรมีพันธะเกี่ยวข้องกัน มีลักษณะทางเชื้อชาติ วัฒนธรรมประเพณีและภาษาพูดเดียวกัน รวมทั้งเป็นพหุวัฒนธรรม มุ่งมั่นในการอนุรักษ์พัฒนาและสืบทอดฐานดินแดนของบรรพบุรุษและอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ของคนรุ่นเก่าสู่คนรุ่นอนาคต (มติชนออนไลน์, 2564)

ชาติพันธุ์ คือ กลุ่มคนที่มีจุดกำเนิดของบรรพบุรุษร่วมกัน มีขนบธรรมเนียมประเพณีเป็นแบบแผนเดียวกัน รวมถึงมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม เชื้อชาติและสัญชาติสอดคล้องกัน สำหรับผู้คนที่อยู่ในกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกัน มักมีความรู้สึกผูกพันทางสายเลือดและทางวัฒนธรรมพร้อม ๆ กันไป โดยเป็นความรู้สึกผูกพันที่ช่วยเสริมสร้างอัตลักษณ์ของบุคคลและของชาติพันธุ์ และในขณะเดียวกัน ก็

สามารถเข้าอารมณ์ความรู้สึกให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้าผู้ที่อยู่ในกลุ่มชาติพันธุ์นั้นนับถือศาสนาเดียวกัน หรือได้รับอิทธิพลจากกระบวนการกล่อมเกลางานทางสังคมแบบเดียวกัน (อมรา พงศาพิชญ์, 2537)

ชาติพันธุ์ คือ สิ่ง que แสดงถึงพื้นฐานความเป็นมนุษย์ในแต่ละเชื้อชาติและแสดงถึงวิวัฒนาการของระบบสังคมการเมือง โดยในแต่ละภูมิภาคมักประกอบไปด้วยกลุ่มคนหลากหลายเผ่าพันธุ์ โดยแต่ละเชื้อชาติก็จะมีวัฒนธรรมและประเพณีที่สวองามเป็นของตนเอง ซึ่งจัดว่าเป็นสีสันทางชาติพันธุ์ของมนุษย์อย่างหนึ่งและเป็นความมดงามของสังคมโลกที่ประกอบไปด้วยกลุ่มชาติพันธุ์ที่หลากหลาย (เสรี ซาเหลา, 2545)

สรุปได้ว่า ชาติพันธุ์ คือ กลุ่มคนที่มีจุดกำเนิดของบรรพบุรุษร่วมกัน มีขนบธรรมเนียมประเพณีเป็นแบบแผนเดียวกัน รวมถึงมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม เชื้อชาติและสัญชาติสอดคล้องกัน มีความสืบเนื่องทางประวัติศาสตร์กับสังคมไทยมาตั้งแต่อดีต ซึ่งจัดว่าเป็นสีสันทางชาติพันธุ์ของมนุษย์อย่างหนึ่งและเป็นความมดงามของสังคมโลกที่ประกอบไปด้วยกลุ่มชาติพันธุ์ที่หลากหลาย

2.2.3 กลุ่มชาติพันธุ์

กลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทยอาศัยอยู่มีอย่างหลากหลาย หลักๆ ก็จะมีกลุ่มไทยหรือคนเมือง กลุ่มไทลื้อ กลุ่มไทใหญ่ และกลุ่มไทเขิน นอกจากนี้ยังมีกลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ ที่ตั้งถิ่นฐานอยู่ในเขตพื้นที่สูงในเขตทางภาคเหนือของประเทศไทย (ริวิวเชียงใหม่, 2012) ซึ่งนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ล้วนแล้วแต่มาจากกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในระดับจำนวนที่ละเคล้ากันไป ดังนี้

2.2.3.1 คนพื้นเมือง หรือ คนเมือง

คนเมือง หรือ ไทยยวน คือกลุ่มคนกลุ่มใหญ่ที่อาศัยอยู่บริเวณภาคเหนือของประเทศไทย มักเรียกตนเองว่า ยวน หรือ คนเมือง และได้รับการเรียกขานจากชนกลุ่มอื่น ๆ หลากหลาย เช่น “ยวน” “โยน” ได้รับการให้ความหมายในราชบัณฑิตยสถาน (2556) ว่าเป็นชื่อเรียกสำหรับชาวไทยล้านนา ซึ่งเพี้ยนมาจากคำว่า โยน หรือ โยนก ซึ่งก็ปรากฏมีในตำนานสิงหนวัติ กล่าวถึงสิงหนวัติกุมารเป็นโอรสท้าวเทวกาล เจ้าเมืองในยูนนาน ได้อพยพผู้คนมาตั้งบ้านแปลงเมืองที่ลุ่มน้ำโขงตอนใต้ มีชื่อเมืองว่า โยนนคร หรือ โยนก หรือ โยนกนาคพื้นสิงหนวัติ ซึ่งเป็นเมืองโบราณที่ตั้งอยู่ในพื้นที่เชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย “ยวน” ยังเป็นคำเรียกจากชาวอยุธยา ตามที่ปรากฏในวรรณกรรมเรื่อง ลิลิตยวนพ่าย ชาวไทยยวนยังถูกเรียกว่า ลาว ลาวโยน ลาวเฉียง และ ลาวพุงดำ จากชาวสยามในสมัยรัตนโกสินทร์อีกด้วย นอกจากนี้ ไทยยวน ยังได้รับการเรียกขานจากชนกลุ่มอื่น ๆ อีก คือ คนไทลื้อจะเรียกว่า กะหลอม ขะหลอม และ โยน ชาวมังจะเรียกว่า ก้อหล่ง หรือ กู้หล่ง ชาวขมุเรียก แจ๊ะ หรือ แซะ หรือไม้กี้ ก้อลอม หรือ ก้อลม และชนชาวเขากลุ่มอื่น ๆ คือ ลาหู่ อาข่า ลีซู ต่างก็เรียกไทยยวนว่า กอเลาะ ในขณะที่ชาวเมียนเรียกว่า จันชะหลอม

จากประวัติศาสตร์การสร้างบ้านแปงเมืองพม่านั้น เอยถึงการย้ายถิ่นฐานของกษัตริย์และชาวไทย ยวนมาจากโยนกนครมาสร้างบ้านเมืองขึ้นใหม่โดยได้ร่วมรบชิงเมืองทริภุชยะจากราชวงศ์พระนาง จามเทวีกับชนชาวลัวะที่ตั้งเมืองถิ่นฐานอยู่บริเวณเชิงดอยสุเทพ คนละฝาฝั่งแม่น้ำปิงกับเมืองทริภุชยะ จากนั้นก็ร่วมกับชนชาวลัวะซึ่งเป็นชนดั้งเดิมสร้างบ้านแปงเมืองพม่อขึ้น ตามที่ปรากฏในตำนานสุวรรณคำแดง ตำนานเจ้าอินทขิล ที่กล่าวถึงความสัมพันธ์ของชาวไทยยวนกับชาวลัวะอย่าง ชัดเจน และยังมีคำบวงสรวงในพิธีไหว้ปู่สะเย่าสะเย่า ว่า “ลัวะเยื่อไร่ อย่าทื่อตยาคา ไทยเยื่อเนา อย่า ทื่อตยาดัดและเที่ยวแห่ง” อีกด้วย (นายอัสรี มาหะมะ, 2562., ประวัติศาสตร์นอกตำรา, ออนไลน์) คำว่า “คนเมือง” หมายถึง คนที่ตั้งถิ่นฐานอยู่ในเวียงมาก่อน สงวน โชติสุขรัตน์ (2561) ให้ความเห็น ว่า คำว่า “คนเมือง” เป็นคำที่คนไทยยวนใช้เรียกตนเอง โดยมีการใช้คำนิยามแทนตนเองในสมัยที่ ล้านนาตกอยู่ใต้การปกครองของชาวพม่า ดังนั้นเพื่อแบ่งให้เห็นความแตกต่างจากชาวพม่าที่เข้ามายึด ครองภายหลัง ด้วยการให้คำนิยามตนเองว่า “คนเมือง” ซึ่งหมายถึงคนที่ตั้งถิ่นฐานอยู่มาก่อน เป็น การชี้ให้ชัดระหว่างผู้ปกครองกับผู้อยู่ใต้ปกครองนั่นเอง

อาจารย์ธเนศ เจริญเมือง (2554) วิเคราะห์การประดิษฐ์คำว่า “คนเมือง” มาใช้เรียก แทน “คนยวน” ว่ามี 2 ระยะ คือ ระยะแรก ช่วงระหว่าง พ.ศ. 2325-2416 ล้านนาอยู่ใต้อาณาจักรสยาม แบบหลวม ๆ เจ้าเมืองชาวไทยยวนได้มีโอกาสรื้อฟื้นวัฒนธรรม ประเพณี ภาษา และประชาชนชาว ไทยยวนด้วยกันให้มาร่วมกันรื้อฟื้นบูรณเมืองขึ้นอีกครั้ง ช่วงเวลานั้นล้านนามีผู้คนที่หลากหลายชาติ พันธุ์ จึงได้เรียกแทนกลุ่มไทยยวนใหม่ว่า “คนเมือง” มีวัตถุประสงค์เพื่อระบุตัวตนว่าตนเป็นใคร เป็น คนที่อยู่ที่นี่แต่ดั้งเดิม มิใช่กลุ่มชนที่ถูกกวาดต้อนมาจากที่อื่น ๆ และระยะที่สอง ช่วง พ.ศ. 2416- 2445 เป็นช่วงที่การปกครองจากสยามส่วนกลางมีการส่งข้าราชการมาประจำการเพื่อกระชับหัวเมือง ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน คำว่า “คนเมือง” จึงถูกใช้เป็นเครื่องมือสื่อถึงวัฒนธรรมดั้งเดิมของชนท้องถิ่นและ สื่อไปถึงนัยทางการเมืองด้วย

กัญญา ลีลาลัย (2544, อ้างใน นายอัสรี มาหะมะ, 2562) อธิบายว่า คนเมือง เป็นชื่อ เรียกคนกลุ่มต่าง ๆ ทั้งไตจีน ไตยอง ไตลื้อ ไทใหญ่ แยก กลุ่มชาวเขาอื่น ๆ ที่เข้ามาอยู่ในพื้นที่ ภาคเหนือ แล้วอาศัยอยู่ผสมกลมกลืนกับกลุ่มไทยยวน จนเกิดการเรียกแทนกลุ่มชนผสมเกิดใหม่นี้ว่า “คนเมือง” เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ผสมผสานจากกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ จนแยกไม่ออกแน่ชัด เพราะไม่ใช่ กลุ่มที่สืบสายมาแบบบริสุทธิ์

2.2.3.2 ลัวะ หรือ เลอเวือะ

ลัวะ เป็นชื่อเรียกที่คนไทยยวน คนไทยภาคกลาง คนกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ และทางการ ไทยใช้เรียก และเป็นที่ยอมรับของชาวลัวะ เป็นชื่อที่เรียกโดยรวมของกลุ่มชาติพันธุ์ลัวะกลุ่มย่อยต่าง ๆ ที่มีความแตกต่างด้านการสืบสายพ่อ หรือ สายแม่ การใช้ภาษาก็แตกต่างกันจนไม่สามารถสื่อสาร

กันได้เข้าใจเลย กลุ่มแยกย่อยเหล่านี้ ประกอบด้วยคำนิยามที่เรียกตนเองว่า ลัวะ เลอเวือะ ลเวือะ อเวือะ ละว้า ถิ่น มั่น ไพร พะลือก ซึ่งได้ตั้งถิ่นฐานกระจายอยู่ 2 กลุ่มใหญ่ตามบริบทเชิงพื้นที่ คือ กลุ่มลัวะจังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน และกลุ่มลัวะในเขตจังหวัดน่าน สำหรับชื่อเรียกว่า “ละว้า” โดยคนทั่วไปนั้น สำหรับชาวลัวะแล้วมีความรู้สึกทางลบในเชิงอคติทางชาติพันธุ์ ให้ความรู้สึกเหมือนกับคำว่า “ยาง” ที่ใช้เรียกชาวกะเหรี่ยง นอกจากนี้ ยังมีคำว่า “ว้า” ที่ใช้เรียกกลุ่มชาติพันธุ์ ลัวะที่อยู่ในเขตรัฐฉานประเทศพม่าอีกด้วย ดังที่คนไทยคุ้นเคยกับชื่อว่า “ว้าแดง” อันเกี่ยวเนื่องกับมิติทางการเมืองและความมั่นคง “ว้าเหนือ” “ว้าใต้” เกี่ยวเนื่องกับภูมิศาสตร์ถิ่นที่ตั้งบ้านเรือนอาศัย ตอนเหนือหรือตอนใต้ของรัฐฉานดังนั้น เมื่อกระแสเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ได้รับการยอมรับในสังคมเท่าเทียม ชาวลัวะจึงมีความต้องการให้คนภายนอกเรียกตนเองให้ถูกตามภาษาดั้งเดิมของตนเองด้วยคำว่า “เลอเวือะ หรือ ละเวือะ” ส่วนในด้านความหมายของคำว่า “เลอเวือะ” ที่เป็นชื่อเรียกตนเองนั้น หมายความว่า “ประตู” แต่ชาวลัวะที่อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ให้ความหมายคำว่า “ลัวะ” ว่า หมายถึง “ละ” อันสื่อถึงการละจากวัดทิ้งจากเมืองเชียงใหม่ (ฐิติวุฒิ บุญยวงศ์วิวัชร และ สุวิภา จำปาวัลย์, 2564)

ลัวะ หรือ ละเวือะ คือชนเผ่าพื้นเมืองก่อนชาติพันธุ์ไทยยวน เป็นเจ้าของพื้นที่ดั้งเดิมก่อนการสร้างชาติรัฐล้านนา ในอดีตลัวะเคยมีวิวัฒนาการที่เจริญรุ่งเรือง มีการสร้างบ้านแปลงเมือง มีระบบการปกครอง มีวัฒนธรรมและวิถีชีวิตเป็นอัตลักษณ์เป็นของตนเอง เมื่อถูกชาติพันธุ์ไทกรุกรานจึงถอยร่นสู่ที่ราบเชิงเขาและสันเขา ปัจจุบันตั้งถิ่นฐานอาศัยอยู่ในรัฐฉาน สหภาพพม่า ตอนเหนือของลาว และทางภาคเหนือของประเทศไทย โดยการกระจายกระจายอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน เชียงราย และน่าน (“ลัวะ”: ประวัติศาสตร์นอกตำรา, ออนไลน์)

อาจารย์สมฤทธิ์ ลือชัย (2564, ออนไลน์) นักวิชาการประวัติศาสตร์อิสระ เล่าถึงความสำคัญของชาติพันธุ์ลัวะว่า ลัวะ เป็นกลุ่มชนพื้นเมืองกลุ่มใหญ่ ตั้งแต่ก่อนยุคทริภุญชัย กระจายอยู่ตามลุ่มแม่น้ำในภาคเหนือ ภาคกลาง ของไทย และกระจายอยู่ในลาว พม่า และเขมร ในลาว เรียกชาวลัวะว่า ข่า หรืออาจสันนิษฐานว่า คำว่า ลาว อาจแผลงมาจาก ลวะ ก็เป็นไปได้ ในพม่าเรียกว่า ละว้า หรือ ว้า เวียดนามเรียกว่า มอญ ในเขมรเรียกว่า สะเตียง ในไทยภาคกลางเรียกว่า ว้า ชาวลัวะมีภาษาที่ใช้อยู่ในกลุ่มภาษาออสโตร-เอเชียติก กลุ่มภาษาเดียวกับของไทย มอญ เขมร ในภาคเหนือกระจายอยู่ทั่วไปตามแอ่งที่ราบลุ่มแม่น้ำ ปิง วัง ยม น่าน กก อิง โขง และสาละวิน กลุ่มลัวะที่อยู่ทางปากแม่น้ำสาละวิน เมื่อได้รับอิทธิพลทางศาสนาและวัฒนธรรมของอินเดีย (Indianization) แล้วก็เรียกตนเองว่า มอญ ในขณะที่กลุ่มที่อยู่ทางลุ่มปากแม่น้ำโขง ก็เรียกตนเองว่า ขอม จากตำนานพระเจ้าเสียบโลก ที่เล่าถึงการเสด็จมาของพระพุทธเจ้าในดินแดนล้านนา พระองค์ล้วนแต่พบเจอกับชาวลัวะในทุกที่ที่เสด็จไป และจากตำนานเมืองเชียงใหม่ พญามังราย ได้รวบรวมเมืองเล็กเมืองน้อย และเข้าชิงเมืองทริภุญชัย สร้างเมืองเชียงใหม่ ล้วนแล้วแต่ใช้ขุนนางชาวลัวะจำนวนมาก และสร้าง

เมืองบนเขตพื้นที่เมืองเก่าของชาวลัวะ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าลัวะคือผู้ให้กำเนิด ผู้มาก่อนและเป็นผู้มีส่วนผสมในความเป็นล้านนา

2.2.3.3 ไทลื้อ หรือ ไตลื้อ

ไทลื้อ หรือ ชาวลื้อ สันนิษฐานว่ามีถิ่นที่อยู่เดิมบริเวณเมืองลือหลวง ซึ่งยังไม่พบหลักฐานว่าอยู่บริเวณใด ก่อนที่จะอพยพลงใต้ย้ายมาอยู่บริเวณเมืองหนองแส หรือที่เรียกว่าคุณหมิง ในมณฑลยูนนาน ในปัจจุบัน แล้วย้ายลงมาตั้งถิ่นฐานอยู่บริเวณลุ่มน้ำโขง ตอนใต้ของจีน ประมาณศตวรรษที่ 12 จึงเกิดมีวีรบุรุษเมืองไทลื้อ ชื่อเจ้าเจียงหาร ได้รวบรวมหัวเมืองต่าง ๆ ในเขตสิบสองปันนาและสถาปนาเมืองลื้อใหม่อันเป็นดินแดนสิบสองปันนาปัจจุบัน ตั้งเป็นอาณาจักรแจลื้อ โดยได้ตั้งศูนย์กลางอำนาจการปกครองที่เมืองเชียงรุ่ง โดยมีหอคำเชียงรุ่งเป็นจุดศูนย์กลางการนาน 790 ปี (สถาบันวิจัยสังคม, 2551; ปักหมุด เล่าให้รู้, 2563) ชาวไทลื้อจึงมีประวัติศาสตร์ร่วมกับจีนมาเป็นเวลายาวนาน ในช่วงหลายร้อยปีที่ผ่านมา มีกลุ่มชาวไทลื้อบางส่วนได้อพยพและถูกกวาดต้อนลงมาอยู่ทางตอนเหนือของพม่า ตอนเหนือของลาว ตอนเหนือของเวียดนาม และทางตอนเหนือของประเทศไทย ในบริเวณจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง พะเยา แพร่ และน่าน เมื่อย้ายมาตั้งถิ่นฐานตามที่ต่าง ๆ แล้ว ชาวไทลื้อก็มีการปรับตัวเข้ากับท้องถิ่นได้อย่างกลมกลืน

ลื้อ ไทลื้อ ไตลื้อ ไต ไทลื้อ คือนิยามคำเรียกที่ชาวไทลื้อเรียกตนเองและได้รับการเรียกจากผู้คนกลุ่มอื่น และไม่มีความรู้สึกอคติทางชาติพันธุ์จากชื่อเรียกเหล่านี้ เนื่องจากอาศัยอยู่ในพื้นที่ล้านนามานาน มีวัฒนธรรมประเพณีและภาษาล้ายคลึงกับคนเมืองกลุ่มอื่น ด้วยชื่อเรียกว่าไทลื้อหรือไทยลื้อนี้ บ่งบอกถึงรากเหง้าชนชาติและมิติของความเป็นคนในรัฐชาติไทยที่ไม่แตกต่างกัน แต่เป็นกลุ่มพวกเดียวกันเอง (วสันต์ ปัญญาแก้ว, 2555)

ไทลื้อ คือกลุ่มชาติพันธุ์หนึ่งที่มีภาษาพูดอยู่ในกลุ่มภาษาตระกูลไท-ลาว ชาวไทลื้อส่วนใหญ่มีรูปร่างหน้าตาและผิวพรรณไม่แตกต่างไปจากคนเมือง คือ มีผิวพรรณขาว สำหรับผู้สูงวัยนิยมแต่งกายด้วยการสวมใส่เสื้อผ้าแบบดั้งเดิม สำหรับคนรุ่นใหม่จะเห็นได้เมื่อมีเทศกาล ประเพณีสำคัญ ๆ มีความศรัทธาทั้งพุทธศาสนาและมีความเชื่อผีสางเทวดาควักกันไป มีประเพณีหลายประการที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาล้ายกับกลุ่มคนเมืองกลุ่มอื่น ๆ เช่น เทศกาลสงกรานต์ มีการประกอบพิธีกรรม ตั้งแต่วันสังขารล่อง วันเนา วันพญาวัน จนถึงวันปากปี การทำบุญสุนทานในยามปกติ ส่วนความเชื่อเรื่องผีสางเทวดานั้น พบมีข้อปลีกย่อยต่างไปจากการถือผีทั่ว ๆ ไปของคนเมืองกลุ่มอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งพิธีเข้ากรรม หรือพิธีไหว้และเลี้ยงผี อันเป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของไทลื้อ ซึ่งพิธีเข้ากรรมนี้ มี 2 ระดับคือ พิธีเข้ากรรมเมือง หรือการเลี้ยงผีเจ้าเมือง และ พิธีเข้ากรรมบ้าน หรือการเลี้ยงผีประจำหมู่บ้าน ในการประกอบพิธีจะมีการฆ่าสัตว์ใหญ่ เช่น วัว ควาย เพื่อสังเวย ในระยะหลังก็เปลี่ยนเป็นสัตว์ขนาดเล็ก เช่น เป็ด ไก่ เป็นต้น (กรมศิลปากร, 2530)

2.2.3.4 ไทยอง

ยอง หรือ ไทยอง คือ ชื่อเรียกกลุ่มคนเชื้อสายไทลื้ออีกกลุ่มหนึ่งที่บรรพบุรุษได้เคลื่อนย้ายจากสิบสองปันนาเข้าไปอยู่ที่เมืองยองตั้งแต่อดีตคราวที่ชาวลื้อมีการเคลื่อนย้ายอพยพกระจัดกระจายไปในที่ต่าง ๆ คำว่า “ยอง” เป็นชื่อเมืองแห่งหนึ่งที่ชื่อว่าเมืองยองในเขตจังหวัดเชียงใหม่ของประเทศพม่า ชาวลื้อที่อาศัยอยู่ที่เมืองยองนี้ ได้ถูกกวาดต้อนอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานใหม่ตามพื้นที่ต่าง ๆ ในเมืองลำพูน เชียงใหม่ และหัวเมืองอื่น ๆ ในช่วงฟื้นฟูเชียงใหม่ขึ้นมาใหม่ในสมัยพระเจ้ากาวิละ หรือที่เรียกว่า “ยุคเก็บผักใส่ซ้า เก็บข้าใส่เมือง” ในช่วงเวลาดังกล่าว มีประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ที่ถูกกวาดต้อนมา แยกกระจายอยู่ในทิศต่าง ๆ เมื่อพบปะกันก็จะซักถามกันถึงถิ่นฐานบ้านเกิดเมืองนอนที่ตนได้จากมา โดยกลุ่มไทลื้อที่มาจากเมืองยองจะเรียกตนเองว่า “คนยอง” ซึ่งหมายถึงชาวลื้อที่มาจากเมืองยอง

นอกจากเรียกตนเองว่า “ยอง” แล้ว บางครั้งชาวยองก็เรียกตนเองว่า “คนยอง” บ้าง “ไทยอง” บ้าง หรือ “จาวยอง” ตามสำเนียงภาษาเมืองล้านนา ส่วนชื่อที่คนอื่นเรียกขานนั้น ก็ไม่แตกต่างกันมากนัก คือ เรียก “ลื้อ” ที่สื่อถึงภาษาที่ใช้และต้นกำเนิดอันแท้จริง หรือ บางครั้งก็เรียก ไทยอง ไตยอง และ ลื้อเมืองยอง ก็ได้ ซึ่งก็เป็นที่รับทราบการเรียกชื่อเหล่านี้ โดยมีได้มีความรู้สึกอคติทางชาติพันธุ์แต่อย่างใด (ศุภยมา นุชวิทยาสิริจร (องค์การมหาชน), ออนไลน์)

2.2.3.5 ไทชิน หรือ ไทชิน

กลุ่มชนชาวชินในเขตเชียงใหม่หรือล้านนา จะเรียกตนเองว่า ไทชิน หรือ ไทชิน ซึ่งคำหลังเป็นคำที่คนไทยทั่วไปนิยมใช้เรียก (พลวัฒน์ ประพัฒน์ทอง, 2563) ชาวชินนิยมกลุ่มชนตนเองตามพื้นที่อยู่อาศัยคือบริเวณในลุ่มแม่น้ำ “ชิน” มีเมืองเชียงตุงเป็นศูนย์กลาง เป็นเมืองในหุบเขา อยู่ทางตะวันตกของแม่น้ำสาละวิน ในเขตการปกครองของสหภาพพม่า การเข้ามาอยู่ในเมืองเชียงใหม่ของชาวชินมีมาตั้งแต่อดีต ในสมัยพญามังรายที่เข้าปกครองเมืองเชียงตุงได้ และภายหลังในช่วงยุคเก็บผักใส่ซ้า เก็บข้าใส่เมือง เพื่อฟื้นฟูเชียงใหม่ขึ้นมาใหม่ ได้มีการกวาดต้อนชาวไทชินบางส่วนลงมาตั้งอำเภอเมือง และอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก เมื่อว่างวันจึงทำงานหัตถกรรมประเภทเครื่องเงิน เครื่องเงิน และเคียนไม้ (กลึงไม้)

รวมความว่า คนเมืองคือกลุ่มชนหลากหลายชาติพันธุ์ ทั้งไทยยวน ลัวะ ไต และชนพื้นเมืองพื้นที่สูงกลุ่มอื่น ๆ ที่ได้ร่วมกันสร้างบ้านแปงเมืองตั้งแต่ยุคก่อนหน้าและยุคเริ่มต้นตั้งเมืองเชียงใหม่ ตั้งถิ่นฐานอาศัยผสมผสานกลมกลืนกันทั้งเชื้อสายและหลอมรวมวัฒนธรรมประเพณีความเชื่อพิธีกรรมเข้าจนเป็นหนึ่งเดียวกัน และรวมถึงกลุ่มคนที่เข้ามาปกครอง ถูกกวาดต้อนมาฟื้นฟูบ้านเมืองตามแต่ละยุคสมัย ได้กระจายอาศัยอยู่และผสมกลมกลืนเข้าด้วยกันอีกเหมือนเช่นเคย กลุ่มคนเหล่านี้กลายเป็นหนึ่งเดียวกับกลุ่มคนดั้งเดิม รวมเรียกว่า “คนเมือง” คนเมืองมักตั้งบ้านเรือนอยู่บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำไหลผ่านระหว่างหุบเขา เช่น ลุ่มแม่น้ำปิงเป็นที่ตั้งของเมืองเชียงใหม่และลำพูน

ลุ่มแม่น้ำวังเป็นที่ตั้งของเมืองลำปาง ลุ่มน้ำยมเป็นที่ตั้งของเมืองแพร่ และลุ่มแม่น้ำน่านเป็นที่ตั้งของเมืองน่าน เป็นต้น ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลักตามภูมิประเทศที่อาศัยที่ตั้งถิ่นฐาน รักษา รูปแบบวัฒนธรรม ประเพณี พิธีกรรมต่าง ๆ ของตนเองไว้เป็นอย่างดี มีภาษาพูดและภาษาเขียนหรือที่เรียกว่าอักษรเมืองเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง

2.2.3.6 ไทใหญ่

ไทใหญ่ หรือ “คนไต, ไตโหลง, ไตหลวง, ไตใหญ่, ไตหลวง” ตามที่จะเรียกขานตนเอง แต่ชาวล้านนาทั่วไปเรียกว่า “เงี้ยว” ซึ่งเป็นคำที่ชาวไทใหญ่ไม่ชอบใจ เนื่องจากเป็นสำเนียงเสียงเรียกที่ส่อไปในความหมายเชิงดูถูกและมีอคติทางชาติพันธุ์ ส่วนการที่คนไทใหญ่จะเรียกแทนตนเองว่าอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับว่ากำลังสนทนากับกลุ่มคนใดและในสถานการณ์เช่นใด คือเมื่อสื่อสารกับคนไทใหญ่ด้วยกันเองก็จะแทนตนเองว่า “คนไต” แล้วตามด้วยถิ่นฐานบ้านเดิมของตนเอง เช่น ไต-เกงตุง (ไตเชียงใหม่) ไต-ยาง (ไตเมืองยาง) เป็นต้น แต่ถ้าหากสนทนากับคนไทยที่เรียกตนเองว่าไทยน้อยแล้วก็จะให้นิยามแทนตนเองว่า “ไทใหญ่” เพื่อสื่อสารถึงความเป็นพี่น้องชาติพันธุ์เดียวกัน และเมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่ต้องการสื่อสารระดับนานาชาติในประเด็นการต่อสู้ทางการเมืองในรัฐชาติพม่าแล้ว ไทใหญ่จะเรียกตนเองว่า “ฉาน” หรือ “ชาน” (Shan) มุ่งหมายสื่อให้เห็นความมีสิทธิเอกราชในดินแดนถิ่นฐานบ้านเดิมของตนเอง (สมคิด แสงจันทร์, 2563)

เดิมชาวไทใหญ่มีถิ่นฐานอยู่ที่รัฐฉาน สหภาพพม่า มีเมืองศูนย์กลางคือเมืองตองจีหรือตองกี นอกจากนี้ยังมีกลุ่มชาวไทยใหญ่ที่อาศัยอยู่ในทางตะวันตกเฉียงใต้ของมณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน และบางส่วนอาศัยอยู่ตามรัฐตะวันออกเฉียงเหนือของอินเดีย เช่น รัฐอัสสัมและอรุณาจัลประเทศ (ฐาปนีย์ เกรือระยา, 2563) นอกจากนี้ยังมีชาวไทใหญ่จำนวนมากได้อพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยในช่วงต้นพุทธศตวรรษที่ 26 ที่มีความขัดแย้งระหว่างรัฐบาลทหารพม่าและชนกลุ่มน้อยในพม่ารวมถึงชาวไทใหญ่ ทำให้รัฐฉานกลายเป็นสนามรบมาหลายทศวรรษ ความขัดแย้งมีมาอย่างต่อเนื่อง จนช่วง พ.ศ. 2539 รัฐบาลประกาศนโยบายย้ายถิ่นฐานของประชาชนในตอนกลางของรัฐฉาน ทำให้เกิดความตึงเครียดขึ้นมาก ปานแพร เซวาร์ประยูร (2553) อธิบายว่า ปัจจัยที่ทำให้ชาวไทใหญ่อพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทยจำนวนมากมีหลายประการ คือ ปัจจัยความขัดแย้งทางการเมืองภายในประเทศ ปัจจัยด้านการถูกกดขี่ข่มเหงรังแกบังคับขู่เข็ญและทำร้ายทารุณกรรมนานับประการจากกองทัพพม่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจ โดยจังหวัดเชียงใหม่มีแรงดึงดูดให้ชาวไทใหญ่เข้ามาอาศัยเพื่อทำงานจำนวนมาก และปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือการมีวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกันของชาวไทใหญ่และชาวล้านนาไทย ทำให้ง่ายต่อการปรับตัว โดยชาวไทใหญ่ได้อาศัยอยู่ร่วมกันตั้งตั้งช่วงการอพยพรุ่นแรก ๆ จนกระทั่งมีการอพยพตามมาในภายหลังอีกนั้น เข้ามาอาศัยอยู่ร่วมกันจนตั้งเป็นชุมชนได้ ตามอำเภอแม่วาง อำเภอสันป่าตอง อำเภอแม่แตง อำเภอฝาง อำเภอพร้าว อำเภอแม่เมาะ อำเภอเวียงแหง และกระจายอยู่ตามอำเภออื่น ๆ รอบตัวเมือง จังหวัดเชียงใหม่ นอกจากนี้ยังมี

ชาวไทใหญ่ที่อพยพมาอาศัยอยู่ตามพื้นที่ตอนบนของจังหวัดแม่ฮ่องสอน และตอนเหนือของจังหวัดเชียงรายด้วยเช่นกัน

ชาวไทใหญ่มีสถานการณ์รับรู้ในสังคมไทยแตกต่างจากกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ ในไทย ที่รับรู้ว่าเป็นกลุ่มชนชาติพันธุ์ที่มีสถานะเป็นคนไทย แตกต่างจากชาวไทใหญ่ ที่การอพยพเข้ามาในประเทศไทยในช่วงแรกเริ่มนั้น ชาวไทใหญ่ได้รับการขนานนามจากคนไทยส่วนใหญ่ว่าเป็นคนพม่า เป็นต่างด้าว ซึ่งชาวไทใหญ่ไม่อาจทำใจยอมรับได้ที่เหมารวมว่าเป็นพม่า ที่เป็นกลุ่มชนที่บุกรุก กดขี่ข่มเหงพวกตน ดังนั้นเพื่อสร้างพื้นที่ทางสังคมในดินแดนแห่งใหม่และเป็นการแสดงตนเองให้คนไทยได้เห็นว่าตนเองเป็นคนไทใหญ่ มิใช่พม่า ชาวไทใหญ่จึงมีการรักษา ดำรงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ดั้งเดิมของตนเองอย่างเหนียวแน่น ด้วยการใช้ภาษา ธงชาติ ประเพณี พิธีกรรมทางศาสนา ตลอดจนบทเพลงไตของตนเอง แสดงให้เห็นถึงความเป็นตัวตนที่ลึกซึ้งถึงเรื่องราวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของชาว “ความเป็นไทใหญ่” ในขณะเดียวกัน ด้วยความคล้ายคลึงกันทางภาษาและวัฒนธรรมกับคนไทยล้านนา ชาวไทใหญ่ก็มีการปรับตัวเข้ากับสังคมไทย และแสดงออกซึ่งความเป็นไทยได้อย่างกลมกลืน มีการแสดงออกซึ่งความรักและภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ดังที่ปานแพร เขาวนัประยูร (2553) กล่าวไว้ว่า “ชาวไทใหญ่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีทิวทัศน์ลักษณะ คือเป็นทั้งไทยและไทใหญ่ เพียงแต่ว่าชาวไทใหญ่จะหยิบใช้อัตลักษณ์ไหน เมื่อไหร่ และเพื่ออะไร”

ชาวไทใหญ่มีรูปแบบการดำเนินชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของตนเองที่มีอัตลักษณ์เฉพาะตนต่างไปจากชาวไทลื้อและไทยวน และภาษาพูดและภาษาเขียนที่คล้ายคลึงกับชาวล้านนา เนื่องจากมีอาณาเขตและการติดต่อสื่อสารกันมาตลอด มีการนับถือพระพุทธศาสนาที่ควบคู่ไปกับการนับถือภูตผีและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ ในรูปของเทวดา ผีเสื้อบ้านเสื้อเมือง มีรูปแบบการปฏิบัติตามประเพณีอย่างเคร่งครัด ชาวไทใหญ่นิยมทำบุญทำทานมากในแต่ละประเพณีที่ปฏิบัติ ดังคำกล่าวที่ว่า “กินอย่างมาน ตานอย่างไต” (ฐาปนีย์ เครือระยา, 2563) และด้วยการรักษาไว้ซึ่งอัตลักษณ์ของชาวไทใหญ่นี้เอง ที่ทำให้ลูกหลานชาวไทใหญ่ที่เกิดในประเทศไทย ได้รับสัญชาติไทย และเป็นคนไทยโดยสมบูรณ์ แต่ยังสามารถที่จะรักษาแนวคิด ความเชื่อ วิถีชีวิตดั้งเดิมของบรรพบุรุษได้อย่างเหนียวแน่น ได้รับการยอมรับจากสังคมไทยให้ได้รับสถานะ “ความเป็นไทย” เทียบเท่ากับกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ ในการรับรู้ของสังคมไทย และทำให้คนไทยสามารถที่จะแยกออกได้ระหว่างความเป็นคนพม่า กับความเป็นไทใหญ่ ซึ่งถือได้ว่าเป็นความสำเร็จอย่างยิ่งในการรักษาคุณลักษณะของตนเอง

2.2.3.7 กะเหรี่ยง

กะเหรี่ยง หรือ Karen ในภาษาอังกฤษ เป็นกลุ่มชาวเขาที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย แต่เดิมกะเหรี่ยงตั้งถิ่นฐานอยู่บริเวณต้นแม่น้ำสาละวิน สหภาพพม่า ต่อมาได้อพยพเข้ามาตามแนวตะเข็บชายแดนไทย-พม่า สู่ภาคเหนือและภาคตะวันตกของประเทศไทย กระจายตัวอาศัยอยู่ใน

จังหวัดต่าง ๆ ครอบคลุมพื้นที่ 16 จังหวัด ทั้งภาคตะวันตกและภาคเหนือ คือ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ราชบุรี นครปฐม กาญจนบุรี สุพรรณบุรี อุทัยธานี กำแพงเพชร สุโขทัย ตาก แพร่ ลำปาง ลำพูน แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่และเชียงราย ชาวกะเหรี่ยงที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย จำแนกออกได้ 4 กลุ่มหลักคือ 1. จกอว์ หรือ สกอว์ (Skaw) 2. โพล่ง หรือ โปว์ (Pwo) 3. กแบ หรือ คะยา (Kya) และ 4. ปะโอ หรือ ตองสู (Pa-O / Thaungthu) คำว่า “กะเหรี่ยง” มีความหมายว่า “เรียบเฉย” จากตำนานเล่าขานผ่านเพลงขับลำนำ “ธา” กล่าวว่ากะเหรี่ยงทั้ง 4 กลุ่มนี้ เป็นพี่น้องท้องแม่เดียวกันที่เกิดจากหญิงที่ใส่เสื้อปิดลวดลายด้วยลูกเต๋อย (วินัย บุญลือ, 2545) โดยกะเหรี่ยงสกอว์ สืบสายมาจากฝั่งพม่า ในขณะที่กะเหรี่ยงโปว์ สืบสายมาจากฝั่งแม่ (Saw Ni Thew Htoo, 2020 อังโน สรศักดิ์ เสนาะพรไพโร และ กนกวรรณ มีพรม, 2562)

ชื่อเรียกที่กลุ่มคนอื่นเรียกชาวกะเหรี่ยงนั้นมีหลากหลายชื่อเรียก ขึ้นอยู่กับว่าชาวกะเหรี่ยงกลุ่มนั้นอาศัยอยู่บริเวณพื้นที่ใด เช่น ตามป่าเขา เขิงเขา หรือพื้นราบเขิงเขา ก็จะมีชื่อเรียกที่สื่อไปถึงบริเวณการตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนของชาวกะเหรี่ยงเอง คนเมืองในล้านนาที่ประกอบด้วยทั้งไทยวน มอญ ลัวะ ไทใหญ่ มักจะเรียกชาวกะเหรี่ยงว่า "ยาง" ซึ่งไม่ทราบความหมายของคำที่ชัดเจนแล้วตามด้วยชื่อถิ่นฐานอันเป็นลักษณะที่ตั้งถิ่นฐานอาศัยหรือลักษณะการแต่งกาย เช่น ยางขาว ยางเผือก ยางเปียง ยางกะเลอ ยางป่า เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม ชาวกะเหรี่ยงจะไม่พอใจอย่างยิ่งที่ถูกเรียกว่า “ยาง” เพราะเป็นคำเรียกที่มีนัยยะเชิงอคติทางชาติพันธุ์ อันแอบแฝงซ่อนแนวความคิดเชิงดูถูกว่าเป็นคนป่า ล้าหลัง ไร้วัฒนธรรม รวมถึงเป็นคำที่ใช้ในวาทกรรมชาวเขา ที่สื่อไปในแนวทางที่จะกล่าวหาว่าเป็นชาวเขากลุ่มหนึ่งสร้างปัญหาให้กับประเทศ ด้านการตัดไม้ทำลายป่า ปลูกฝิ่น จนถึงประเด็นเรื่องหมอกควันและ PM 2.5 (ชุมพล โปธิสาร, ออนไลน์)

ปกากะญอ หรือ สกอ (Skaw)

ปกากะญอ เป็นชื่อเรียกที่ชาวกะเหรี่ยงสกอว์ ใช้เรียกตนเอง ซึ่งมีความหมายว่า “คน” เป็นคำที่เกิดขึ้นในช่วงต้นทศวรรษ 2530 โดยชาวกะเหรี่ยงรุ่นใหม่ที่ได้รับการศึกษา ได้รับแนวคิดแบบนานาชาติเกี่ยวกับประเด็น “ชนพื้นเมือง” ดังเดิม แล้วมีความคิดจะนำพาท้องถิ่นของตนเองไปสู่การพัฒนาให้ก้าวหน้าเท่าทันกับชนพื้นเมืองกลุ่มอื่น ๆ และเพื่อต้องต่อสู้กับภาพลบจากวาทกรรม “ชาวเขา” ในภาพลักษณ์ที่เป็นปัญหาของประเทศ เพื่อสร้างภาพพจน์ใหม่ที่มีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกัน มีศักดิ์และสิทธิในพื้นที่แผ่นดินเกิดเหมือนกัน มีศักยภาพและวัฒนธรรมที่สืบเนื่องส่งต่อกันมาชั่วบรรพบุรุษอันโดดเด่นเป็นของตนเอง และมีแนววิถีดำเนินชีวิตอันเป็นเอกลักษณ์ของตนเองเหมือนกับชนกลุ่มอื่น ๆ (สรศักดิ์ เสนาะพรไพโร และ กนกวรรณ มีพรม, 2562)

กะเหรี่ยงโปว์ (Pwo)

กะเหรี่ยงโปว์ หรือ โพล่ง หรือ โพล่ว เป็นคำเรียกตนเองของชาวกะเหรี่ยงโปว์ใน ความหมายที่ต้องการแยกกลุ่มตนเองให้เด่นชัดจากชาวกะเหรี่ยงสกอว์ที่เรียกตนเองว่า "ปกากะญอ"

(ขวัญชีวัน บัวแดง, 2549) โปว์ มีความหมายว่า “คน” เช่นกัน ดังนั้น ในบริบทของการรับรู้โดยทั่วไป ในปัจจุบัน คำเรียกว่า “กะเหรี่ยง” ที่ไม่มีชื่อเฉพาะตามจะมีความหมายถึงกลุ่มกะเหรี่ยงโปว์ แต่ทั้งนี้ สำหรับผู้ที่ไม่ได้มีความใกล้ชิดรู้จักรายละเอียดเรื่องชื่อเรียกนี้ จะเรียกว่ากะเหรี่ยงโดยความหมาย รวมถึงกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งก็ไม่ได้สร้างความรู้สึกที่ไม่ดีแต่อย่างใด เพราะชื่อเรียกเฉพาะ คือ สกอว์ โปว์ กแบ ปะโอ นั้นเป็นชื่อเรียกสื่อให้ทราบถึงสายการสืบเชื้อสายและสื่อให้ทราบถึงสายตระกูลของภาษาที่ใช้เท่านั้น

2.2.3.8 ม้ง

จากตำนานต้นกำเนิดของชนเผ่า เชื่อกันว่าชาวม้งอพยพจากที่ราบสูงทิเบต ไชปีเรียและมองโกเลียเข้าสู่ประเทศจีนมาตั้งหลักแหล่งตามลุ่มแม่น้ำเหลือง หรือแม่น้ำฮวงโห เมื่อราว 3,000 กว่าปีมาแล้ว เมื่อถูกรุกรานจากคนจีนที่พยายามปราบเอาเมืองขึ้นอยู่ตลอดเวลาจนพ่ายแพ้ จึงอพยพออกจากถิ่นเดิมเรื่อย ๆ จนถูกปราบราบคาบลงในราว พ.ศ. 2413 ทำให้ชาวม้งรู้สึกเป็นศัตรูกับคนจีน ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 รัฐบาลจีนห้ามมิให้ม้งแต่งกายต่างไปจากคนจีนอื่น ๆ ห้ามพูดภาษาม้ง มีผลทำให้มีการลুকต่อต้านและอพยพออกไปหาอิสรภาพในดินแดนแห่งใหม่อีกครั้งละลอกใหญ่ ไม่มีบันทึกแน่ชัดว่าชาวม้งได้เข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ในลาวเมื่อใด แต่เมื่อปี พ.ศ. 2393 พบว่ามีชาวม้งจำนวนมากตั้งบ้านเรือนบนดอยรอบเมืองหลวงพระบางแล้ว และจากนั้นอีกประมาณครึ่งศตวรรษก็พบว่าชาวม้งบางส่วนได้ย้ายถิ่นอาศัยเข้ามาอยู่ในดินแดนไทยตราบจนทุกวันนี้ เมื่อแรกอพยพเข้ามาอยู่ในเขตไทยนั้น ชาวม้งตั้งถิ่นฐานในเขตจังหวัดน่านก่อน แล้วค่อยขยับย้ายถิ่นหาที่ทำกินไปตามเขตภูเขาหรือที่ราบเชิงเขาในจังหวัดอื่น ๆ อีก คือ เชียงราย เชียงใหม่ ตาก พิชณุโลก อุตรดิตถ์ เพชรบูรณ์และเลย

ม้งมีความเชื่อว่าทุกสิ่งในโลกมีวิญญาณสถิตด้วยกันทั้งหมด จึงมีความเคารพวิญญาณบรรพชนและเชื่ออำนาจลึกลับเหนือธรรมชาติรอบตัวว่ามีอิทธิพลต่อชีวิต เช่น ท้องฟ้า สายธาร ป่าเขา และบ้านเรือน เชื่อว่ามนุษย์มี 3 พลี หรือ ขวัญ จะมีการเรียกขวัญให้เข้าร่างด้วยเครื่องเซ่นที่มีหมูและไก่เมื่อมีเด็กเกิดใหม่ ถัดจากนั้นจะมีการตั้งชื่อบอกแจ้งขอให้ผีบ้านปกป้องกันคุ้มครองและรับเด็กใหม่เข้าเป็นสมาชิกในบ้าน ชาวม้งมีลักษณะสังคมที่ให้ความสำคัญใหญ่กับเพศชายและญาติฝ่ายพ่อ คือผู้ชายมีบทบาทการเป็นผู้นำครอบครัว ซึ่งปกติก็มักได้แก่บิดา ในกรณีที่บิดาเสียชีวิตแล้ว บุตรชายคนโตของครอบครัวก็จะก้าวขึ้นมาอยู่ในตำแหน่งหัวหน้าครอบครัวแทน ครอบครัวชาวม้งจะอยู่ในโอวาทของผู้อาวุโส อาศัยอยู่รวมกันเป็นครอบครัวใหญ่ หรือแม้จะแต่งงานตั้งบ้านเรือนก็จะอยู่รอบ ๆ บ้านใหญ่ของพ่อแม่ ร่วมกันทำมาหากิน แต่เมื่อพ่อแม่ไม่อยู่แล้วก็จะแยกย้ายกันเป็นเอกเทศ ตามปกติทั่วไปม้งจะมีภรรยาคนเดียว แต่ก็ไม่มีกฎหมายห้ามในการที่จะมีภรรยาได้อีก ในอุดมคติของชาวม้งนั้น การแต่งงานหมายถึงการได้แรงงานเข้ามาเพิ่มในครอบครัวเพื่อร่วมด้วยช่วยกันทำงานแบ่งเบาภาระต่าง ๆ ภายในครอบครัว มีข้อสังเกตว่า “ก่อนแต่งงานหญิงม้งมีอิสระในทางเพศมากจะร่วมหลับนอนกับชายใดที่ตน

พอใจโดยไม่ต้องกังวลเรื่องการตั้งครรรค์” ด้วยเพราะเจ้าสาวที่มีครรรค์จะได้ค่าสินสอดสูงกว่าเจ้าสาวทั่วไป เพราะถือว่าได้คนเพิ่มสองคน และเมื่อแต่งงานแล้วจะต้องซื้อสัตว์กับสามีคนเดียวและเปลี่ยนไปนับถือผีบรรพบุรุษฝ่ายสามี อยู่ภายใต้ความเป็นเจ้าของฝ่ายครอบครัวสามี ชาวเมืองไม่มีหัวหน้าเผ่าสูงสุด ปกครองดูแลกันภายในครอบครัว ส่วนในระดับชุมชน สังคมใหญ่ขึ้น จะให้ความเคารพผู้อาวุโสที่ทำหน้าที่เสมือนที่ปรึกษาผู้นำหมู่บ้านหรือผู้นำชุมชนที่มาจากการเลือกของสมาชิกในชุมชน ซึ่งก็คือหัวหน้าครอบครัวแต่ละบ้าน ด้วยความที่มีลักษณะสังคมเช่นนี้ กฎข้อบังคับทางสังคมของชาวเมืองจึงเป็นกฎหมายที่มีพื้นฐานจากจารีตประเพณีที่ถือปฏิบัติสืบต่อกันมาของชาวเมืองนั่นเอง (กรมศิลปากร, 2530)

2.2.3.9 อ่าซ่า

อ่าซ่า คือชื่อที่กลุ่มชาติพันธุ์อ่าซ่าใช้เรียกตนเองในประเทศไทย พม่า และลาว ส่วนชาวอ่าซ่าในจีนและเวียดนามจะเรียกตนเองว่า ซานี หรือ ยานี หรือ ฮาหนี สำหรับการเขียนชื่อกลุ่มชาติพันธุ์ด้วยภาษาไทยนั้น ชาวอ่าซ่าจะยืนยันการมีบรรพบุรุษไม่เอก กำกับเสียงทั้งสองคำ “อ่า-ซ่า” แทนที่จะเป็น “อาซ่า” ตามที่หน่วยราชการและคนทั่วไปใช้ เพราะเป็นการเขียนให้ออกเสียงได้อย่างถูกต้องตามภาษาพูดของชาวอ่าซ่า คำว่า “อ่าซ่า” มีความหมายว่า “เป็นกลาง” “ระหว่างกลาง” “ผู้ที่อยู่ตรงกลาง” ซึ่งที่มาของความหมายมีหลายประการ คือ ชาวอ่าซ่าจะสร้างที่อยู่สลัไปมาระหว่างสร้างบ้านเรือนมีเสายกพื้น กับสร้างบ้านแบบเป็นกระต๊อบติดดินเช่นชาวจีน หรือ อีกนัยหนึ่งคือ ชาวอ่าซ่าอยู่ระหว่างกลางภายใต้อำนาจของคนหลายกลุ่มในจีน ทั้งไทลื้อและชาวฮั่น ทำให้ต้องปรับตัวเองเป็นคนกลาง ไม่เข้าฝ่ายใด หรืออีกนัยหนึ่งคือ อ่าซ่าเคยมีการปกครองแบบรัฐมาก่อนเป็นศูนย์กลางของอำนาจการปกครอง ถ้าหากให้ความหมายในแง่ของการอพยพเคลื่อนย้ายถิ่น อ่าซ่า หมายถึง คนที่มาจากแดนไกล คือเมื่อรัฐจาแดอันเป็นถิ่นบรรพบุรุษของชาวอ่าซ่าล่มสลาย ชาวอ่าซ่าได้อพยพลงตอนใต้ของจีนกระจายเข้าสู่ประเทศไทย พม่า ลาว และเวียดนาม ภาษาของชาวอ่าซ่าจัดเป็นภาษาตระกูลทิเบต-พม่า มีความเชื่อมสัมพันธ์กับภาษาของชาวล่าหู่และชาวลีซู

ก้อ ซ่าก้อ อี้ก้อ คือชื่อเรียกชาวอ่าซ่าโดยกลุ่มชนอื่น ๆ สำหรับประเทศไทยนั้น ทางหน่วยงานราชการไทยและคนไทยภาคเหนือหรือแม้กระทั่งคนไทยทั่วไป ในช่วงแรก ๆ ได้กำหนดเรียกชื่อกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ แบบรวม ๆ ว่า “ชาวเขา” ต่อมาเป็น “ชาวไทยภูเขา” บ้างก็เรียกราชกรบนพื้นที่สูง แต่เมื่อเรียกแยกก็จะเรียกชาวอ่าซ่าว่า “อี้ก้อ” ซึ่งปรากฏอยู่ในชื่อหมู่บ้านทางภาคเหนือในเขตภูเขาของประเทศไทยจำนวนมาก ต่อมาเมื่อแนวคิดเรื่องสิทธิมนุษยชนและกลุ่มชาติพันธุ์ตามแนวคิดนานาชาติได้รับการตระหนักรู้สำหรับสังคมคนไทยมากขึ้น มีการทักท้วงและคำเสนอแนะจากนักวิชาการ ผู้แทนกลุ่มชาติพันธุ์ และผู้ทำงานด้านสิทธิมนุษยชนให้มีการปรับมาใช้คำเรียกว่า “อ่าซ่า” มีการเปลี่ยนชื่อหมู่บ้าน และมีการใช้คำเรียก อ่าซ่า ปรากฏให้เห็นมากขึ้น ถึงกระนั้น

ก็ตาม ในเอกสารงานราชการและในหนังสือวิชาการทั่วไปยังปรากฏชื่อเรียกทั้ง 2 ชื่อควบคู่กันไปเสมอว่า “อ่าซ่า” หรือ “อีก่อ”

คำว่า “อีก่อ” เป็นคำเรียกเชิงอคติทางชาติพันธุ์ ไม่ต่างจากที่เรียก “กะเหรี่ยง” ว่า “ยาง” เรียก “ม้ง” ว่า “แม้ว” เป็นคำเรียกที่คนส่วนใหญ่เรียกตามที่ได้รับรู้จากทางราชการ หนังสือเอกสารราชการและสื่อต่าง ๆ คำว่า “อีก่อ” เป็นคำเรียกที่ชาวอ่าซ่าไม่ชอบและรู้สึกไม่พอใจ ทั้งนี้เพราะมิได้มีความหมายใดเลยในภาษาอ่าซ่า นอกจากนั้นแล้ว นำเสียงที่เรียกนั้นแฝงไปด้วยการดูถูกดูแคลนและให้ความรู้สึกเหยียดหยามทางชาติพันธุ์ (มุกดาวรรณ ศักดิ์บุญ, 2562)

ชาวอ่าซ่า นิยมการสืบสายเลือดจากเชื้อไขของชาวอ่าซ่า มีการตั้งชื่อด้วยภาษาอ่าซ่าที่มีการระบุถึงตัวตนและกลุ่มชนของผู้นั้นได้ และสำหรับใช้ในพิธีกรรมต่าง ๆ ของชาวอ่าซ่า อ่าซ่ามีแต่ภาษาพูด ไม่มีภาษาเขียน ส่วนระบบความเชื่ออ่าซ่านั้นคือ การนับถือผีอาผีปอเลาะ ซึ่งก็คือการนับถือบรรพบุรุษ แม้ว่าในปัจจุบันจะมีการเปลี่ยนแปลงไปนับถือศาสนาคริสต์บ้าง ศาสนาพุทธบ้าง แต่ชาวอ่าซ่ายังคงความเป็นชาวอ่าซ่าตามปรากฏข้างต้น (นุชจรี ศรีวิเชียร, 2561)

2.2.4 บริบทของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา เป็นวิทยาเขตลำดับที่ 5 ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จัดตั้งขึ้นโดยพระพุทธพจนวราภรณ์ (จันทร์ กุสโล) เจ้าคณะภาค 4-5-6-7 (ธ) ซึ่งขณะนั้นดำรงสมณศักดิ์ที่พระเทพวิ โดยความเห็นชอบร่วมกันของคณะสงฆ์จังหวัดเชียงใหม่ และคณะศิษย์เก่า มหามกุฏราชวิทยาลัย ที่นำโดย ศ.เกียรติคุณ แสง จันทร์งาม รศ.ดร. สมหมาย เปรมจิตต์ อ.บุญเย็น อ.กมล บุตรซารี เป็นต้น ทั้งนี้พระธรรมดิลก (ขันต์ ขนติโก) เจ้าอาวาสวัดเจติยหลวงวรวิหารในขณะนั้น ได้อนุญาตและอำนวยความสะดวกให้ใช้วัดเจติยหลวงวรวิหารเป็นสถานที่ตั้ง โดยตั้งอยู่เลขที่ 103 วัดเจติยหลวง ถนนพระปกเกล้า ตำบลพระสิงห์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ และได้เปิดดำเนินการ เริ่มตั้งแต่ปีการศึกษา 2534 โดยได้รับความอุปถัมภ์เงินค่าใช้จ่ายเบื้องต้นจากมูลนิธิมหามกุฏราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ โดยมีวัตถุประสงค์ คือ ขยายการศึกษาของสภาการศึกษามหามกุฏราชวิทยาลัยออกสู่ส่วนภูมิภาค ตอบสนองนโยบายคณะสงฆ์และรัฐบาลไทย อันเป็นการบริการการศึกษาและสร้างสรรค์กิจกรรมทางพระพุทธศาสนา เป็นศูนย์ศึกษาวิจัย และแหล่งข้อมูลวิชาการทางพระพุทธศาสนาในภาคเหนือ เป็นแหล่งร่วมสร้างสรรค์งานวิชาการทางพระพุทธศาสนา ระหว่างผู้รู้ทั้งในและนอกประเทศ และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของประเทศ โดยมีปรัชญา (Philosophy) ว่า “ความเป็นเลิศทางวิชาการ ตามแนวพระพุทธศาสนา” (Academic Excellence based on Buddhism) มีปณิธาน (Aspiration) ที่จะมุ่งมั่นผลิตบัณฑิตทางพระพุทธศาสนาให้มีความรู้คู่คุณธรรม มีความสามารถในการคิดเป็น พูดเป็น ทำเป็น และคิดดี พูดดี ทำดี ตามแนวทางแห่งพระพุทธศาสนา มีวิสัยทัศน์ (Vision Statements) ที่จะป็นสถาบันการศึกษาที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวพระพุทธศาสนาใน

ระดับนานาชาติ ให้การเรียนรู้ตลอดชีวิตของมวลชนที่ผลิตบัณฑิตตามแนวพระพุทธศาสนาและบุคลากรด้านต่าง ๆ ที่มีความรู้ความสามารถ มีศีลธรรมในการดำรงชีวิตแบบพุทธ เป็นศูนย์กลางแห่งภูมิปัญญาทางพระพุทธศาสนาที่ชี้นำและยุติความขัดแย้งในสังคม เน้นการวิจัยพัฒนาตามกรอบแห่งศีลธรรม ส่งเสริมงานวิจัยเชิงลึกด้านพระพุทธศาสนาและนำผลการวิจัยไปพัฒนาสังคมและคณะสงฆ์ทั้งในระดับชาติและนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ดำเนินการเปิดรับนักศึกษาที่เป็นบรรพชิต ตั้งแต่ปีการศึกษา 2534 เรื่อยมาจนถึงปีการศึกษา 2540 เมื่อ มีพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. 2540 จึงได้เริ่มมีการเปิดรับนักศึกษาที่เป็นคฤหัสถ์ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา (มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา, 2561)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ตั้งอยู่ในเขตภาคเหนือของประเทศ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีชาวไทยภูเขาเผ่าต่าง ๆ อาศัยอยู่จำนวนมากตามเขตภูเขาบ้าง พื้นราบลุ่มหุบเขาบ้าง ดังนั้น นักศึกษาที่เข้ามาเรียนในวิทยาเขตล้านนา จึงมาจากกลุ่มนักเรียนชาวเขาเหล่านั้น ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาบ้าง วิทยาลัยอาชีวศึกษาบ้าง ทั้งจากในตัวจังหวัดเชียงใหม่เอง หรือ จากโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตามอำเภอและจังหวัดต่าง ๆ จำนวนนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ที่เป็นชนเผ่า มีการสื่อสารด้วยภาษาเผ่าตนเองเป็นหลัก มีการใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง จึงมีมากกว่านักศึกษาที่เป็นชาวเมืองที่สื่อสารด้วยภาษาเมืองท้องถิ่นภาคเหนือ แต่ทั้งชนเผ่าและชนเมืองต่างก็มีภาษาไทยเป็นภาษาที่สองเหมือนกัน และการที่มหาวิทยาลัยฯ วิทยาเขตล้านนา มีจำนวนนักศึกษาที่เป็นชนเผ่ามากกว่าชนเมืองท้องถิ่นนั้น ประการหนึ่งคือการที่มหาวิทยาลัยฯ วิทยาเขตล้านนา ได้เปิดโอกาสทางการศึกษาที่เน้นให้ผู้สนใจได้เข้าถึงการศึกษาดังกล่าวอย่างทั่วถึง โดยการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาน้อยกว่าสถาบันการศึกษาแห่งอื่นในจังหวัดเชียงใหม่และในเขตภาคเหนือ และสถานที่ตั้งก็อยู่ใจกลางเมืองเชียงใหม่ที่มีระบบการเดินทางสาธารณะสะดวก มีที่พัก หอพักราคาถูกให้เลือกเช่าพักอาศัย เมื่อเสร็จสิ้นภารกิจการเรียนในแต่ละวันแล้ว นักศึกษายังสามารถหางานทำพิเศษหลังเลิกเรียนได้ เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายอื่นๆ ของครอบครัว อีกทั้งเป็นการฝึกฝนทักษะการใช้ชีวิต การทำงาน และการนำความรู้จากการเรียนมาประยุกต์ใช้ได้ทันที ซึ่งนักศึกษาที่ทั้งเรียนและทำงานเหล่านี้ จะส่งคุณลักษณะที่เด่นเฉพาะของตนออกมาให้เห็นเป็นที่ประจักษ์ผ่านทางพฤติกรรม การทำงาน การใช้ชีวิต และความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมที่พวกเขาเหล่านั้นได้ร่วมอยู่อาศัยและทำกิจกรรม

2.3 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.3.1 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ

ยิ่งยง เทาประเสริฐ (บรรณารักษ์) (2535) ได้ศึกษา ศักยภาพในการดูแลสุขภาพและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติบริเวณลุ่มน้ำขนาดเล็กในภาคเหนือของกลุ่มชาติพันธุ์ โดยพบว่า กลุ่มชาติ

พันธุ์ต่าง ๆ มีวิถีทางของตนเองและมีศักยภาพในการดูแลสุขภาพ อย่างเช่น คนเมืองหรือไทยยวนที่อำเภอพญาเม็งรายมีภูมิปัญญาในการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม เพราะสอดคล้องกับความรู้ ความเชื่อ และวิถีชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น จึงควรพัฒนาศักยภาพในการดูแลสุขภาพในท้องถิ่นขึ้นมาเป็นทางเลือกในการดูแลสุขภาพของประชาชน อาชีพและลาหู่ที่อยู่บริเวณดอยตุงมีการดูแลรักษาสุขภาพตนเองอย่างมีระบบ เรียกว่า ระบบการแพทย์พื้นบ้าน ภูมิปัญญาการดูแลรักษาสุขภาพนี้อาจถูกสืบทอด ประยุกต์ และคิดค้นขึ้นใหม่ตามการผันแปรของสภาพแวดล้อมปัจจุบันซึ่งการปรับตัวนี้ทำให้ระบบการแพทย์พื้นบ้านเป็นทางเลือกหนึ่งของการดูแลสุขภาพของชุมชนและยังคงดำรงบทบาทอยู่ เนื่องจากการแพทย์แผนปัจจุบันไม่สามารถอุดช่องว่างทางวัฒนธรรมของชนเผ่าได้ ดังนั้น จึงควรสนับสนุนให้ระบบแพทย์พื้นบ้านมีขีดความสามารถในการรับใช้ชุมชนโดยไม่เสี่ยง และเป็นตัวช่วยส่งเสริมระบบการแพทย์ปัจจุบันในการดูแลสุขภาพพื้นฐานของชาวบ้าน ในส่วนของชุมชนปกากะญอ ตำบลหัวเมืองเดิม เป็นชุมชนเคยใช้ภูมิปัญญาของตนเองจัดสรรและจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างชาญฉลาด แต่เมื่อกระแสของวัตถุนิยมและบริโภคนิยมและมาตรการการอนุรักษ์ป่าของรัฐบาลมีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่และวัฒนธรรมจากภายนอกเข้าไปทดแทนภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น ส่งผลต่อชุมชนที่เคยมีศักยภาพในการอนุรักษ์ทรัพยากรแฝงอยู่ในระบบความเชื่อและวิถีชีวิต เป็นอิสระและอุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาติ ต้องมีการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และนิเวศวิทยาในท้องถิ่น เกิดการปรับเปลี่ยนวิถีการดำรงชีวิตของชุมชน ทำให้ชุมชนลดการพึ่งพาตนเองลงและต้องเพิ่มภาวะการพึ่งพาภายนอกมากขึ้น ส่งผลต่อศักยภาพในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชนลดลง ในขณะที่ชุมชนเมียนเลาสิบเองก็มีต่างกัน แต่เดิมเป็นการผลิตเพื่อบริโภคภายในครัวเรือน ปลูกพืช ผักหลายชนิดปะปนในไร่เดียวทำให้มีอาหารบริโภคตลอดฤดูกาล การใช้ประโยชน์จากที่ดินที่สามารถขยายไปได้มาก แต่เมื่อนโยบายของรัฐในปี 2510 ให้อพยพชาวเขาจากภูเขา ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายในให้เข้ากับสถานการณ์ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม นำความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เข้ามาสู่สังคมเมียน

รัตนพร เศรษฐกุล (2537) ศึกษาการคงอยู่และการปรับเปลี่ยนทางสังคม และวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยอง ในพื้นที่ตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งในด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา ความเชื่อ การเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ การศึกษา และความเป็นอยู่ พบว่า ปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม มี 2 อย่างด้วยกันคือ ระบบการศึกษาแบบใหม่ที่มีส่วนทำให้เอกลักษณ์ในท้องถิ่นเกิดการเปลี่ยนแปลง โดยรัฐบาลจะเน้นที่วัฒนธรรมของชาติ และภาษาประจำชาติเป็นหลัก แทนการศึกษาแบบเดิมที่เรียนที่วัด กับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ เช่น ด้านอุตสาหกรรม แต่เดิมเป็นแบบสังคมเกษตรกรรม ก็มีการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับด้านการท่องเที่ยวที่ขยายตัว และมีการแลกเปลี่ยนซื้อขายมากขึ้น

อาทิตย์ วงศ์ทิตติกุล (2549) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ชาวคอยไร่สัญชาติกบ้ออัตลักษณ์: ศึกษากรณีกลุ่มชาติพันธุ์อาฮา หมูบ้านพญาไพรเล่ามา จังหวัดเชียงราย โดยมุ่งศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางอัตลักษณ์ของชาวอาฮา หมูบ้านพญาไพรเล่ามา ที่เกิดขึ้นจากการได้มาซึ่งสัญชาติไทย พบว่า การเปลี่ยนแปลงทางอัตลักษณ์ของชาวอาฮา หมูบ้านพญาไพรเล่ามา มีการเปลี่ยนแปลง 2 ลักษณะ คือ ลักษณะที่ 1 การเปลี่ยนแปลงทางสิทธิต่าง ๆ หลังการได้สัญชาติไทย 13 ด้าน ได้แก่ 1. ความเปลี่ยนแปลงสู่ความเป็นพลเมืองรัฐไทย 2. ความเปลี่ยนแปลงด้านความมั่นใจในสถานะบุคคลที่ถูกต้องตามกฎหมาย 3. ความเปลี่ยนแปลงด้านการมีสิทธิทางการเมือง 4. ความเปลี่ยนแปลงด้านการเดินทางโดยเสรี 5. ความเปลี่ยนแปลงด้านอารมณ์และความรู้สึก 6. ความเปลี่ยนแปลงด้านโอกาสแห่งชีวิต 7. ความเปลี่ยนแปลงด้านความมีตัวตนในสังคม 8. ความเปลี่ยนแปลงด้านความเท่าเทียมในความเป็นมนุษย์ 9. ความเปลี่ยนแปลงด้านการได้สิทธิด้านต่าง ๆ เช่น ระบบบริการสุขภาพ 30 บาท 10. ความเปลี่ยนแปลงด้านการเปลี่ยนชื่อและนามสกุลใหม่ 11. ความเปลี่ยนแปลงในการแสดงตนเป็นคนไทย 12. ความเปลี่ยนแปลงสำหรับบุตรของผู้ที่ได้สัญชาติไทย 13. ความเปลี่ยนแปลงในการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น เป็นพลเมืองรัฐไทย ความเปลี่ยนแปลงด้านความมั่นใจในสถานะภาพ สรุปรวมว่าทำให้มีการเปลี่ยนแปลงที่เกิดสิทธิด้านต่าง ๆ 3 สิทธิ คือ 1. สิทธิด้านความเป็นพลเมือง 2. สิทธิด้านการเมือง และ 3. สิทธิด้านสังคม และลักษณะที่ 2 การปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์ด้วยการสร้างอัตลักษณ์ตัวตนของความเป็นคนไทยขึ้นมาใหม่ นั่นคือ การมาอาศัยอยู่ในพื้นที่ของประเทศไทย การเกิดในประเทศไทย การพูดภาษาไทย การเข้าเรียนในโรงเรียนไทย และการมีบัตรประจำตัวประชาชนไทย

นรินทร์ คุณเมือง (2550) ได้ทำการศึกษาความเป็นชายขอบของกลุ่มชาติพันธุ์ถิ่นยวนในจังหวัดเลย พบว่า เมื่ออาณาจักรสยามเปลี่ยนรูปแบบมาเป็นความเป็นรัฐชาติสมัยใหม่ ประชาชนได้เปลี่ยนจากความรู้สึกผูกพันกับเจ้ามาเป็นความผูกพันกับพื้นที่ เมื่อมีแผนที่ทางภูมิศาสตร์ขึ้นใหม่ และมีการพัฒนาสู่ความทันสมัย ได้ทำให้เกิดพื้นที่พัฒนาและด้อยพัฒนาขึ้น การพัฒนาจากส่วนกลางเข้าไม่ถึงทำให้กลายเป็นกลุ่มชายขอบ ทำให้ชาวถิ่นยวนมีความรู้สึกว่าคุณค่าตนมีความแตกต่างและด้อยกว่าประหนึ่งไม่ใช่คนไทย จึงมีการตอบโต้ผ่านพลังในระดับชุมชนและระดับเครือข่ายให้ได้รับสัญชาติได้รับการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม การได้รับบริการของรัฐ มีการผลิตซ้ำและสร้างใหม่ของอัตลักษณ์ของความเป็นชาวถิ่นยวน

อภิรักษ์ ธรรมเสนา (2553) ศึกษาเรื่อง การประกอบสร้างอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ของกลุ่มคนยองในจังหวัดลำพูน ซึ่งศึกษากระบวนการประกอบสร้างอัตลักษณ์ความเป็นยองใน 2 ระดับ คือความเป็นยองในความหมายที่เคลื่อนไหวอยู่ในสังคมท้องถิ่น และความเป็นยองในความรับรู้ของกลุ่มเยาวชน โดยวิธีทดลองผ่านการให้กลุ่มเยาวชนผลิตสารคดีเกี่ยวกับความเป็นชุมชนของตนเอง

จากการศึกษาพบว่า “ความเป็นยอง” ในความหมายที่เคลื่อนไหวอยู่ในท้องถิ่นนั้น มีกระแส “ท้องถิ่นนิยม” (localism) ช่วงทศวรรษที่ 2530-2540 ช่วยส่งเสริมให้มีกระบวนการสร้าง “คุณค่า” ขึ้น กระตุ้นให้คนในชุมชนหันกลับไปสนใจค่านิยมแห่งเจ้าและภูมิปัญญาของตนเอง เกิดการรื้อฟื้นวัฒนธรรมท้องถิ่นในที่สุด ส่งผลไปเป็นพื้นฐานสำคัญในการส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจสู่ชุมชน มีการแปรรูปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นสินค้าทางวัฒนธรรม นอกจากนี้ “ความเป็นยอง” ได้รับการรับรองจากการรับรู้จากการเคลื่อนไหวทั้งในแวดวงวิชาการ ในชุมชนระดับท้องถิ่นในบริบทสัมพันธ์เชิงอำนาจ กลุ่มย่อยในสังคมจนถึงระดับภาคราชการตามอุดมการณ์แบบรัฐชาติ คือการยึดโยง “ความเป็นยอง” เข้าเป็นส่วนหนึ่งของ “ความเป็นไทย”

ส่วนการศึกษาผ่านการทดลองด้วยการผลิตสารคดีโดยกลุ่มเยาวชนนั้น พบว่า เยาวชนได้มีการตีความและรับรู้ “ความเป็นยอง” ได้อย่างยืดหยุ่นและกว้างไกล ผ่านความสัมพันธ์และประสบการณ์ของสมาชิกในฐานะที่เป็นคนในท้องถิ่นและในฐานะที่ได้มีประสบการณ์สัมพันธ์กับประชาคมภายนอกชุมชน โดยเห็นได้จากสารคดีที่ผลิตโดยเยาวชนนั้น เนื้อหา “ความเป็นยอง” ไม่ได้เป็นจุดหลักในการนำเสนอ แต่เป็นเพียงส่วนหนึ่งในความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่รวมอยู่ในชุมชนท้องถิ่นนั้นที่ถูกนำเสนออย่างเท่าเทียมกัน

ธนวัฒน์ ปาลี (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การเมืองเรื่องการประกอบสร้างอัตลักษณ์ของคนยองในลำพูน โดยศึกษาและวิเคราะห์กระบวนการประกอบสร้างอัตลักษณ์ความเป็นยองในจังหวัดลำพูน ผ่านกิจกรรมทางสังคม การสร้างพื้นที่ทางสังคม การให้ความหมายต่อพื้นที่ รวมทั้งการปฏิสัมพันธ์และปรับตัวกับอำนาจรัฐและวัฒนธรรมของคนยองที่จัดขึ้นโดยกลุ่มต่าง ๆ ในหมู่บ้านเวียงยอง หมู่ 3 ตำบลเวียงยอง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน โดยใช้แนวคิดในการศึกษา คือ แนวคิดเรื่องอัตลักษณ์ การโยยหาอดีต และประเพณีประดิษฐ์ เพื่อต้องการอธิบายให้เห็นบริบทของคนยองในจังหวัดลำพูนในเบื้องต้น และมุ่งอธิบายกระบวนการรื้อฟื้นอัตลักษณ์และวัฒนธรรมของคนยองในยุคต่าง ๆ จนกระทั่งความเป็นยองได้กลายเป็นอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ที่เด่นชัด ซึ่งพบว่า ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา มีชาวยองหลายกลุ่มพยายามอธิบายเกี่ยวกับความเป็นคนยอง สร้างนิยามความหมายเกี่ยวกับอัตลักษณ์ยองและพยายามรื้อฟื้นประกอบสร้างอัตลักษณ์วัฒนธรรมยองขึ้นมาใหม่ภายใต้บริบทของกระแสท้องถิ่นและกระแสการท่องเที่ยว การพยายามนิยามหรือสร้างอัตลักษณ์ยองเหล่านี้ไม่ได้มีเจตนาในการต่อต้านหรือต่อสู้ ต่อรองกับนโยบายรัฐ แต่เป็นการตอบสนองการส่งเสริมของท้องถิ่นและสนองต่อความเป็นยองในตนเอง ทั้งยังพบว่า การสร้างความหมายของเหล่านี้ ได้มีการหยิบยืมผสมผสานวัฒนธรรม ความเชื่อ มีการตีความและประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ เพื่ออธิบายความเป็นยองให้มีพลังมากขึ้น เช่น ผ่านพื้นที่งานสัมมนาวิชาการ การตีพิมพ์งานศึกษาของชาวยอง การจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมอย่างหลากหลาย สิ่งเหล่านี้ได้ผลที่เด่นชัด คือ การนำเสนอตัวตนและเป็นการอนุรักษ์

วัฒนธรรมความเป็นยอง จนสามารถเป็นเครื่องมือในการต่อรองทางการเมืองและผลประโยชน์ของกลุ่ม

ธิตินัดดา จินาจันทร์ (2558) ได้ทำการศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ที่ระบุในนิทานพื้นบ้านล้านนา โดยแบ่งนิทานล้านนาออกเป็นนิทานประจำถิ่นและนิทานมุกตลกเจี้ยก้อม เพื่อศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ที่มีระบุในนิทาน ซึ่งพบว่า นิทานทั้งสองรูปแบบมีเป้าหมายในการนำเสนอที่แตกต่างกัน คือ นิทานประจำถิ่น มีการระบุกลุ่มชาติพันธุ์ 20 กลุ่มด้วยกัน โดยกล่าวถึงชาวพม่ามากที่สุด และรองลงมา คือ ชาติพันธุ์ลัวะ นิทานประจำถิ่นจะเน้นเรื่องราวที่มาจากตำนานเจ้าเมือง ศาสนา พ้อคำ และสงคราม ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับการรื้อฟื้นสร้างเมืองเชียงใหม่ การที่อาณาจักรพม่าเข้ามาปกครองและขยายอาณาเขตในพื้นที่ล้านนา มีการเอ่ยถึงความหลากหลายทางชาติพันธุ์ บทบาททางพิธีกรรมของชาวลัวะ ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ในด้านต่าง ๆ ส่วน นิทานมุกตลกนั้นจะเน้นเรื่องราวในมิติสังคม ซึ่งเล่าพฤติกรรม วิถีชีวิตประจำวันที่มีการล้อเลียน วิจารณ์ ต่อความฉลาดแกมโกง ความโง่ ลักษณะทางกายภาพ ภาษา การดูถูกทางเพศหรือเพศสัมพันธ์ มีการเอ่ยถึงกลุ่มชาติพันธุ์ 16 กลุ่ม ซึ่งเอ่ยถึงชาวกะเหรี่ยงมากที่สุดใน 33 นิทาน และชาวมุขใน 32 นิทาน และปรากฏกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ ที่อพยพเข้ามาอาศัยในล้านนาในยุคของการพัฒนา เช่น ม้ง ฝรั่ง แขก ปกขี้เต้ เขมร ที่ไม่ได้ปรากฏในนิทานประจำถิ่น

นราธิป ทับทันและชินศักดิ์ ตันตกุล (2560) ได้ศึกษามุขหลังการเคลื่อนย้ายประชากรชาวยวนเชียงแสนและการตั้งถิ่นฐานในบริเวณตอนกลางของประเทศไทย พบว่าสงครามในช่วงต้นรัตนโกสินทร์เป็นเหตุให้มีการกวาดต้อนผู้คนชาวยวนเชียงแสนไปไว้ยังหัวเมืองชั้นใน เพื่อเป็นการป้องกันการหลบหนี และเพื่อสร้างความมั่นคงทางประชากร ใช้แรงงานพื้นฟูบ้านเมือง มีรายได้จากการเก็บส่วย ภาษีอากร โดยจัดให้อยู่เป็นกลุ่มตามเชื้อชาติ จนกระทั่งชุมชนได้ขยายตัวออกไปบริเวณกว้างครอบคลุมหลายจังหวัด อาทิ บริเวณลุ่มน้ำป่าสัก ลุ่มน้ำเจ้าพระยาในภาคกลาง ลุ่มน้ำแม่กลองในภาคตะวันตก ซึ่งชุมชนชาวยวนเชียงแสนในบริเวณตอนกลางของประเทศไทยหลายแห่งยังคงรักษาวัฒนธรรมบางประการของกลุ่มชาติพันธุ์ยวนไว้ได้อย่างดี

ประสิทธิ์ ลีปรีชา (2560) ได้ศึกษาชาติพันธุ์สัมพันธ์กับความมั่นคงในพื้นที่ชายแดนทางภาคเหนือของไทยและลาว ที่ผ่านช่วงเวลาสำคัญ 4 ยุค คือ ยุคอาณานิคม ยุคสงครามเย็น ยุคเปลี่ยนสนามรบเป็นสนามการค้า และยุคอิทธิพลของทุนจีนในอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง โดยเน้นศึกษาด้านความมั่นคงของชาติมีผลต่อความมั่นคงในชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ การปรับตัวของกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งพบว่า นับตั้งแต่ยุคสงครามเย็นจนถึงปัจจุบัน รัฐไทยเน้นความสำคัญของอำนาจรัฐมากกว่าความมั่นคงทางเศรษฐกิจและความมั่นคงด้านมนุษย์ เมื่อรัฐขยายอำนาจจากส่วนกลางมายังพื้นที่ชายแดนมาก ยิ่งสร้างความไม่มั่นคงในชีวิตแก่กลุ่มชาติพันธุ์มากเท่านั้น มีผลทำให้กลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ต่าง ๆ พยายามแสวงหาความมั่นคงในชีวิตด้วยตนเอง ด้วยวิธีการที่หลากหลายและสร้างเครือข่าย

ความสัมพันธ์ที่มีอยู่ สร้างอัตลักษณ์ของตนเองให้เด่นชัดเพื่อแสดงตนในความพร้อมอยู่ และสิ่งที่เห็นชัดคือ กลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ชายแดนไม่มีผลด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจเลย แต่กลับมีผลแก่นายทุนจากนอกพื้นที่และแก่รัฐ

วิชุดา มาตันบุญ (2562) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “พัฒนาการการเคลื่อนย้ายแรงงานและการปรับตัวของแรงงานข้ามชาติไทใหญ่ในตลาดแรงงานอาเซียน: กรณีแรงงานข้ามชาติไทใหญ่ในจังหวัดเชียงใหม่” ซึ่งศึกษาพัฒนาการการเคลื่อนย้ายแรงงานและการปรับตัวของแรงงานข้ามชาติไทใหญ่ ในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า แรงงานไทใหญ่ที่เข้ามาทำงานในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ นั้น มีทั้งแรงงานที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย โดยแรงงานเหล่านี้มีพัฒนาการการเคลื่อนย้ายเข้ามาในประเทศไทยแบ่งออกเป็น 4 ยุค ในแต่ละยุคต่างก็มีปัจจัยที่เป็นเหตุให้มีการเคลื่อนย้ายที่แตกต่างกันออกไป ทั้งปัจจัยในประเทศสหภาพเมียนมาร์และปัจจัยในประเทศไทย

กรต เหล็กสมบูรณ์ (2562) ได้ทำการศึกษาภูมิปัญญาการดูแลรักษาสุขภาพของกลุ่มชาติพันธุ์ไทจีนในประเทศไทย สหภาพเมียนมา และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยค้นพบว่า ชาวไทจีนมีภูมิปัญญาด้านการดูแลรักษาสุขภาพ โดยใช้การรักษาแบบท้องถิ่นหรือแบบพื้นบ้าน ในลักษณะของการรักษาแบบองค์รวม โดยมีมุมมองต่อสุขภาพความเจ็บป่วยทางกายและทางจิตใจในลักษณะที่ไม่ได้แยกจากกัน ความเจ็บป่วยที่มีอาการต่างกันหรือเป็นโรคต่างกัน อาจจะมีสาเหตุเดียวกัน และมีวิธีการเยียวยารักษาแบบเดียวกัน โดยวิธีการเยียวยาความเจ็บป่วยอาจจะใช้มากกว่าหนึ่งวิธี การรักษาความเจ็บป่วยของชาวไทจีนจึงต้องอาศัยความรู้ที่หลากหลายและมีความสัมพันธ์กัน ทั้งร่างกาย จิตใจ และสังคมวัฒนธรรม แต่จากสภาพการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีทางการแพทย์สมัยใหม่ ส่งผลให้ภูมิปัญญาในการดูแลรักษาสุขภาพของชาวไทจีนกำลังจะถูกกลืนและสูญหายไป อย่างน่าเสียดาย ภูมิปัญญาการดูแลรักษาสุขภาพของกลุ่มชาติพันธุ์ไทจีนในอาเซียนนั้น สะท้อนให้เห็นถึงสภาพชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ วิถีความเป็นอยู่ของผู้คนในอดีตที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสุขภาพและการรักษาโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ สามารถนำมาพัฒนาเป็นแนวทางในการจัดการองค์ความรู้และภูมิปัญญาการดูแลรักษาสุขภาพของกลุ่มชาติพันธุ์ไทจีนในประเทศไทย พม่า และลาวได้ ซึ่งจะนำมาสู่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประยุกต์ใช้งานให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมต่อไป

สรุปได้ว่า กลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ทั้งที่เคลื่อนย้ายเข้ามาสู่ภาคเหนือตั้งแต่อดีต รวมถึงกลุ่มชาติพันธุ์ดั้งเดิมที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ก่อนหน้านี้แล้ว เมื่อการเวลาผ่านไปจนปัจจุบัน ได้เกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน หลอมรวมแนวคิด ความเชื่อ ที่เข้ากันได้ให้เป็นไปในแนวเดียวกัน และสงวนความเชื่อและแนวปฏิบัติที่แตกต่างกันให้เป็นเรื่องเฉพาะส่วนของแต่ละชนเผ่า และทั้งหมดทุกชนเผ่าที่ต่างก็ร่วมแรงขับเคลื่อนอัตลักษณ์ของตนที่ได้ร่วมกันเฝ้ารักษาและสืบต่อกันมาให้โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ของตนในท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงที่รุกกล้าเข้ามาครอบงำผ่านความเจริญทางเทคโนโลยี ผ่านระบบการศึกษาแบบหลักสูตรแกนกลางที่เป็นวัฒนธรรมภาคกลางทั้งหมด ซึ่งกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ก็ต้อง

พยายามสร้างอัตลักษณ์ของตนให้โดดเด่นขึ้นเพื่อให้เกิดการยอมรับการมีตัวตนของกลุ่มชาติพันธุ์ของตนในสังคม ผ่านวัฒนธรรม แนวคิด ความเชื่อ ความประเพณี วิธีการดำเนินชีวิตในแต่ละวัน เพื่อพยายามดำรงรักษาไว้ให้สืบทอดสู่รุ่นต่อไป

2.3.2 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างประเทศ

Park, N. (2004) ได้ทำการศึกษา เรื่อง คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งกับการพัฒนาเยาวชนเชิงบวก โดยได้ศึกษาการประเมินจุดแข็งและวิธีการส่งเสริมจุดแข็งของเยาวชนอันส่งผลโดยตรงต่อพัฒนาการของตัวเยาวชนเอง ซึ่งผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งจัดเป็นของคุณลักษณะเชิงบวกที่สะท้อนอยู่ในความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรม ซึ่งมีความสำคัญในความเป็นตัวตนของตนเอง ทั้งยังส่งเสริมสุขภาวะที่ดีและป้องกันความผิดปกติทางจิตในหมู่เยาวชนอีกด้วย ดังนั้น การเลี้ยงดูที่ดี ความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับเพื่อนและครอบครัว การมีแบบอย่างที่ดี อยู่ในสังคมเชิงบวก และโครงการพัฒนาเยาวชนต่าง ๆ มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของเยาวชน คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งนี้แสดงออกมาให้เห็นในรูปแบบทิศทางที่แตกต่างกันออกไป และสามารถวัดได้จากความแตกต่างของแต่ละบุคคล การศึกษาค้นคว้าในอนาคตควรศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งในฐานะโครงสร้างหลายมิติเพื่อให้เข้าใจโครงสร้างและหาแนวทางในการการพัฒนาของคุณลักษณะได้ดีขึ้น และมีส่วนช่วยในการพัฒนาเยาวชนในเชิงบวก

Nansook Park & Christopher Peterson (2009) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง Character Strengths: Research and Practice โดยมุ่งประเด็นไปด้านการศึกษาและการพัฒนาตนเอง ซึ่งผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งเชื่อมโยงกับแง่มุมที่สำคัญของสุขภาวะที่ดีของแต่ละบุคคล และทางสังคม แม้ว่าจุดแข็งที่แตกต่างกันจะให้ผลลัพธ์ที่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาด้านวิธีการรับรู้และปลูกฝังคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งในบริบทของแนวทางการศึกษาและการพัฒนาตนเองที่ยึดตามจุดแข็งแล้วพบว่า นักศึกษาเรียนเก่งและประสบความสำเร็จในการเรียนมากขึ้น รวมทั้งมีความสุขในชีวิตมากยิ่งขึ้น

Quinlan, D., Swain, N. & Vella-Brodrick (2012) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การแทรกแซงคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง: สร้างจากสิ่งที่เรารู้เพื่อพัฒนาผลลัพธ์ โดยใช้วิธีการแทรกแซงผ่านระบบออนไลน์และเครือข่ายวิทยาลัยรวมถึงการจำแนกจุดแข็งเพื่อเสริมสร้างสุขภาวะที่ดี มีการประเมินผลก่อนและหลังและการเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่าง มี 8 กรณีศึกษาที่มีคุณสมบัติตรงตามเกณฑ์และนำมาซึ่งผลสรุปการวิจัยว่า จนถึงปัจจุบัน ผลที่ได้จากการแทรกแซงคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของตัวละครมีน้อยถึงปานกลาง ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการทำงานของการแทรกแซงเหล่านี้ อาจเอื้อต่อการพัฒนาการแทรกแซงให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ในขณะที่การขยายขอบเขตของการแทรกแซงคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งเพื่อรวมกิจกรรมและมีแนวทางที่หลากหลายขึ้นอาจให้ประโยชน์ได้เช่นกัน การวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบส่วนบุคคล เช่น การใช้จุดแข็ง ความพึงพอใจตามหลักจิตวิทยา

การตั้งเป้าหมาย และการมุ่งมั่นสู่เป้าหมาย การให้คำมั่นสัญญา จะอธิบายให้รู้ว่าการแทรกแซงจุดแข็งนั้นทำงานอย่างไร อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีการศึกษาผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการแทรกแซงคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งด้านองค์ประกอบเชิงสัมพันธ์หรือเชิงบริบท เช่น สภาพแวดล้อมการแทรกแซงหรือทัศนคติของผู้ดำเนินการแทรกแซงจุดแข็ง ผลกระทบของการแทรกแซงในสถานศึกษาก็ควรได้รับการศึกษาด้วยเช่นกัน

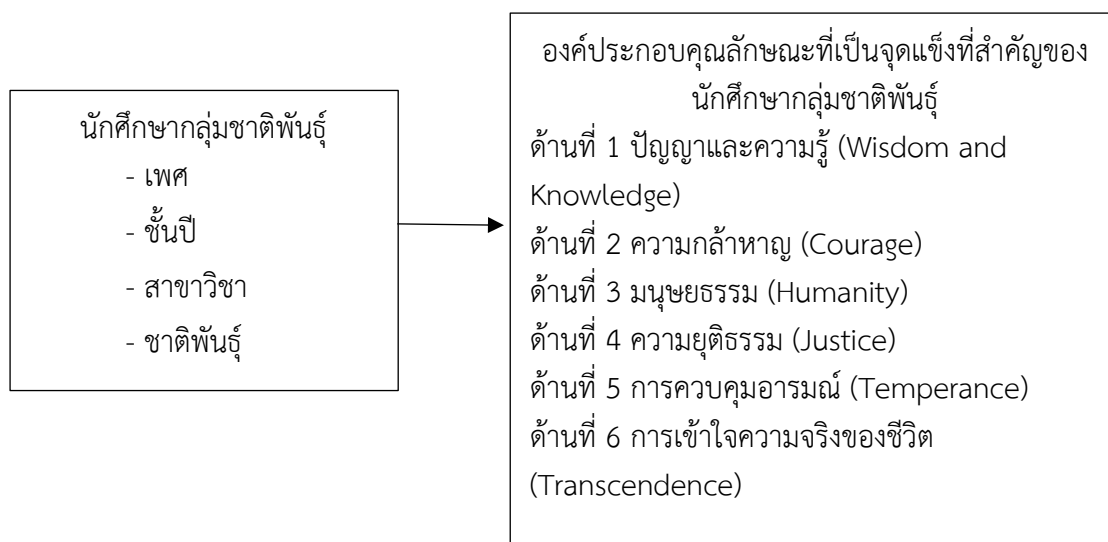
Wagner, L., Gander, F., Proyer, R.T. et al. (2020). ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งและ PERMA: การตรวจสอบความสัมพันธ์ของคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งด้วยรูปแบบความเป็นอยู่อย่างปกติสุขในมิติที่หลากหลาย โดยการศึกษาได้ใช้รูปแบบของสุขภาวะที่ดีที่เสนอโดย มาร์ติน เซลิคแมน (Martin Seligman) (2011) ที่รวมเอาสุขภาวะที่ดีด้านสุขภาวะทางกายและสุขภาวะทางจิตใจ ในมิติ 5 ด้านได้แก่ อารมณ์เชิงบวก (positive emotions) การมีส่วนร่วม (engagement) ความสัมพันธ์เชิงบวก (positive relationships) ความหมาย (meaning) และความสำเร็จ (accomplishment) (หรือชื่อย่อ PERMA) สร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย 2 ชุดแบบตรงกันข้าม เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ของคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งและทิศทางสู่สุขภาวะที่ดี (แบบสอบถามชุดที่ 1: N = 5521) ในขณะเดียวกันก็นำผลรายงานของผู้ให้ข้อมูลมาพิจารณาและใช้แบบสอบถามที่แตกต่างกันเพื่อป้องกันความผิดพลาดทางวิธีการที่อาจเกิดขึ้น (แบบสอบถามชุดที่ 2: N = 172) กลุ่มตัวอย่างทำการประเมินคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งกับมิติ PERMA ที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องแล้ว ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งทั้งหมดมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับมิติ PERMA ทั้งหมด แต่ขนาดของความสัมพันธ์มีความแตกต่างกัน ตัวอย่างเช่น ความสำเร็จแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ที่เหนียวแน่นที่สุดกับคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง เช่น ทัศนคติ ความพากเพียร และความกระตือรือร้น ในขณะที่ด้านความสัมพันธ์เชิงบวก คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง เช่น การทำงานเป็นทีม ความรัก และความเมตตา จะเป็นเครื่องกำหนดผลลัพธ์ที่ดีที่สุด ผลการวิจัยนี้ได้รับการยืนยันจากผลรายงานของผู้ให้ข้อมูลจากแบบสอบถามทั้ง 2 แบบ ผลการวิจัยนี้สนับสนุนแนวคิดที่ว่าอุปนิสัยมีส่วนทำให้เกิดสุขภาวะที่ดีและสามารถนำไปสู่แนวทางการพัฒนาการเข้าแทรกแซงคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งความต้องการของแต่ละบุคคล

สรุปได้ว่า คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งเป็นคุณลักษณะเชิงบวกของมนุษย์ ดังนั้นการพัฒนาคุณลักษณะจึงเป็นการพัฒนารากฐานของแนวคิดเชิงบวกให้แสดงออกมาผ่านทัศนคติ ความพากเพียรพยายามกระตือรือร้น การอยู่ร่วมกัน การปรับตัวเข้ากับคนได้ง่าย การมีความรักความเมตตาช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การที่มีโครงการพัฒนาคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งแก่เยาวชน จึงเป็นการเริ่มต้นสร้าง ปกป้องคุณลักษณะเชิงบวกแก่เยาวชนของสังคม ผู้ที่จะก้าวต่อไปเป็นกำลังหลักของสังคมต่อไปในอนาคตอันใกล้ และจะเป็นต้นแบบของมนุษย์เชิงบวกแก่สังคมต่อไป

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนี้ มีความสำคัญต่อการวิจัยครั้งนี้คือ การแสดงให้เห็นว่า คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ที่สืบทอดมาให้เราเห็นนี้ ได้ผ่านอุปสรรคและความพยายามของชาวชาติพันธุ์นั้น ๆ ที่ได้ดึงเอาเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ของตนเองออกมาแสดงให้เห็นและพยายามถือปฏิบัติ รักษา สืบต่อ ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลง การก้าวล่วงเข้ามาครอบงำโดยวิถีความเหมือนกันแบบทั่วไปทุกเชื้อชาติให้เหมือนกันหมด ผ่านการพัฒนาการด้านอุตสาหกรรม การงาน การย้ายถิ่นฐาน การศึกษา เทคโนโลยีการสื่อสารที่ทุกเชื้อชาติเผ่าพันธุ์ได้เห็น และด้วยภาวะที่จะเป็นวิกฤตินี้ ชนชาติพันธุ์กลับได้หยิบเอาจุดที่จะเป็นจุดทำลายนี้กลับมาเป็นตัวขับ ส่งเสริมและแสดงเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ของตนออกมา แสดงให้เห็นความมีอยู่ เป็นอยู่ และจะเป็นอยู่ดำรงต่อไปของพวกเขาให้ชนทั่วไปและชนเผ่าอื่น ๆ ได้รับรู้รับทราบ ให้เห็นความแตกต่างที่มีอยู่เพื่อสร้างการยอมรับ การมีตัวตนของตนให้ได้ และอัตลักษณ์การมีตัวตนของชนเผ่าต่าง ๆ ก็ได้รับการยอมรับการมีตัวตนผ่านคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของพวกเขาเองที่แสดงออกมาให้เห็นผ่านสายตาของผู้คนในสังคม

2.4 สรุปกรอบแนวคิดการวิจัย

คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษาในกลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีรายละเอียด ดังนี้

3.1 ชั้นที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

3.1.1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ทรงคุณวุฒิในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน มีส่วนร่วมในกิจกรรมระหว่างเรียนของนักศึกษานักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา จำนวน 5 ท่าน/รูป

3.1.2. เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

3.1.2.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษาระดับปริญญาตรีทั้งในและต่างประเทศ

3.1.2.2 ผู้วิจัยทำการร่างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ตามแนวคิดของคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

3.1.2.3 ผู้วิจัยนำร่างแบบสัมภาษณ์ร่วมประชุมกับทีมผู้วิจัยเพื่อปรึกษา ปรับรูปแบบข้อความให้มีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้ในการสัมภาษณ์

3.1.2.4 ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์มาจัดพิมพ์ ตรวจสอบความถูกต้องก่อนนำส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน ในการสัมภาษณ์ต่อไป

3.1.3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1.3.1 ผู้วิจัยติดต่อผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการสอบถามผ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์พร้อมแนบเค้าโครงการวิจัย พร้อมแบบสัมภาษณ์เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา

3.1.3.2 ผู้วิจัยขอหนังสือจากผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ วิทยาเขตล้านนา เพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิ พร้อมทั้งส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ เค้าโครงการสัมภาษณ์ และขออนุญาตสอบถามถึงช่วงเวลา ช่องทางที่สะดวกในการให้สัมภาษณ์

3.1.3.3 ทีมผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผ่านระบบการประชุมออนไลน์ เนื่องด้วยสถานการณ์โรคระบาดจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงความปลอดภัยและความสะดวกในการดำเนินการสัมภาษณ์ ซึ่งในระหว่างการสัมภาษณ์ทางทีมผู้วิจัยได้ทำการขออนุญาตการบันทึกภาพและเสียงระหว่างการสนทนา

3.1.3.4 ทีมผู้วิจัยทำการถอดประเด็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ สรุปรประเด็นสำคัญ เพื่อนำมาสังเคราะห์ร่วมกับข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษาเพื่อทำการสรุปเป็นร่างของนิยามองค์ประกอบและองค์ประกอบ

3.1.4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ทีมผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และ สังเคราะห์เนื้อหา (Content Synthesis) เพื่อให้ได้องค์ประกอบและนิยามขององค์ประกอบของคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษานักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

3.2. ชั้นที่ 2 การวิเคราะห์ความสอดคล้องขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

การวิเคราะห์ความสอดคล้องขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirm Factor Analysis : CFA)

3.2.1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ชั้นปีที่ 1-4 ทั้งหมด ทั้งหมด 5 สาขาวิชา ประกอบด้วย สาขาวิชาการสอนภาษาไทย จำนวน 244 คน สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ จำนวน 207 คน สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา จำนวน 65 คน สาขาวิชาการปกครอง จำนวน 237 คน และ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 156 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 909 คน (สถิตินักศึกษา :2563) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรของนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา จำแนกตามสาขาและชั้นปี

สาขาวิชา	ชั้นปี	จำนวน
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย	ชั้นปีที่ 1	60
	ชั้นปีที่ 2	74
	ชั้นปีที่ 3	49
	ชั้นปีที่ 4	61
สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ	ชั้นปีที่ 1	64
	ชั้นปีที่ 2	72
	ชั้นปีที่ 3	37
	ชั้นปีที่ 4	34
สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา	ชั้นปีที่ 1	47
	ชั้นปีที่ 2	18
	ชั้นปีที่ 3	0
	ชั้นปีที่ 4	0
สาขาวิชาการปกครอง	ชั้นปีที่ 1	75
	ชั้นปีที่ 2	51
	ชั้นปีที่ 3	50
	ชั้นปีที่ 4	61
สาขาวิชาภาษาอังกฤษ	ชั้นปีที่ 1	52
	ชั้นปีที่ 2	33
	ชั้นปีที่ 3	35
	ชั้นปีที่ 4	36
รวม		909 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ชั้นปีที่ 1- 4 ทั้งหมด ทั้งหมด 5 สาขาวิชา ประกอบด้วย สาขาวิชาการสอนภาษาไทย จำนวน 171 คน สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ จำนวน 145 คน สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา จำนวน 46 คน สาขาวิชาการปกครอง จำนวน 166 คนและ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 109 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 637 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น ใช้สาขาและชั้นปีเป็นชั้น ด้วยการแบ่งแบบสัดส่วน โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 70 ของจำนวนประชากร นำมาใช้เป็นในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา จำแนกตามสาขาและชั้นปี

สาขาวิชา	ชั้นปี	จำนวน
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย	ชั้นปีที่ 1	43
	ชั้นปีที่ 2	51
	ชั้นปีที่ 3	35
	ชั้นปีที่ 4	42
	รวม	171
สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ	ชั้นปีที่ 1	45
	ชั้นปีที่ 2	50
	ชั้นปีที่ 3	26
	ชั้นปีที่ 4	24
	รวม	145
สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา	ชั้นปีที่ 1	33
	ชั้นปีที่ 2	13
	ชั้นปีที่ 3	0
	ชั้นปีที่ 4	0
	รวม	46
สาขาวิชาการปกครอง	ชั้นปีที่ 1	53
	ชั้นปีที่ 2	36
	ชั้นปีที่ 3	35
	ชั้นปีที่ 4	42
	รวม	166
สาขาวิชาภาษาอังกฤษ	ชั้นปีที่ 1	36
	ชั้นปีที่ 2	23
	ชั้นปีที่ 3	25
	ชั้นปีที่ 4	25
	รวม	109
รวมทั้งสิ้น		637

3.2.2. เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ

สร้างแบบวัดคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษาในกลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

3.2.2.1 ผู้วิจัยคิดข้อคำถามจากนิยามศัพท์ที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 โดยสร้างแบบสอบถามที่มีข้อคำถามที่ครอบคลุมองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่มีทั้งด้านนิเสธและนิมาน โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) มีคำถามทั้งหมด จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ เพศ ระดับชั้นปี สาขาวิชา และเชื้อสายชาติพันธุ์

ตอนที่ 2 แบบสอบถามคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษาในกลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา จำนวน 36 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 6 ระดับ ดังนี้

1	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างมาก (Disagree A Lot)
2	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย (Disagree)
3	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยเล็กน้อย (Disagree A Little)
4	หมายถึง	เห็นด้วยเล็กน้อย (Agree A Little)
5	หมายถึง	เห็นด้วย (Agree)
6	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด (Agree A Lot)

แบ่งเนื้อหาของแบบสอบถามออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1	ปัญญาและความรู้ (Wisdom and Knowledge)
ด้านที่ 2	ความกล้าหาญ (Courage)
ด้านที่ 3	มนุษยธรรม (Humanity)
ด้านที่ 4	ความยุติธรรม (Justice)
ด้านที่ 5	การควบคุมอารมณ์ (Temperance)
ด้านที่ 6	การเข้าใจความจริงของชีวิต (Transcendence)

3.2.2.2 ผู้วิจัยทำการเสนอแบบวัดคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อกับจุดประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) จำนวน 3 ท่าน ได้แก่

1. อาจารย์ ดร.ธนพจน์ โปสมัคร วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา

2. อาจารย์ พรวิมล ระวันประโคน ศึกษาพิเศษ ชำนาญการพิเศษ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลประเมินทางการศึกษา

3. ดร.ลักขณา สกุลทอง นักจิตวิทยาคลินิกชำนาญการ รองผู้อำนวยการศูนย์สุขภาพจิตที่ 7 จังหวัดขอนแก่น เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา

โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

- +1 เมื่อผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า ข้อความวัดได้ตรงกับนิยามศัพท์
- 0 เมื่อผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่า ข้อความวัดได้ตรงกับนิยามศัพท์
- 1 เมื่อผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า ข้อความวัดได้ไม่ตรงกับนิยามศัพท์

3.2.2.3 ผู้วิจัยนำแบบวัดที่ปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และคัดเลือกข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีความสอดคล้องตั้งแต่ .50 ถึง 1.00 (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน, 2561: 50) เพื่อหาผลรวมของคะแนนแบบสอบถามแต่ละข้อของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน แล้วนำมาหาค่าความสอดคล้อง (IOC) ได้ทั้งหมด 36 ข้อ มีค่าคะแนนระหว่าง .66-1.00 จากการหาคุณภาพเครื่องมือมาจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามเพื่อใช้ในการทดลองใช้ต่อไป

3.2.2.4 ผู้วิจัยนำแบบวัดคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งไปทำการ Tryout กับนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาลักษณ์ วิทยาเขตล้านนา จำนวน 100 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.220-0.638 และ วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับอยู่ที่ 0.907 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับดีมาก หมายถึง แบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือและสามารถนำไปศึกษากับกลุ่มตัวอย่างจริงในขั้นต่อไปได้

3.2.2.5 ผู้วิจัยคัดเลือกข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์มาจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคามวิทยาเขตร้อยเอ็ดฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นต่อไป

3.2.3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.3.1 ทีมผู้วิจัยทำหนังสือถึงสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เพื่อขอรับรองการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ เรื่อง คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษา กลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคามวิทยาเขตร้อยเอ็ด ก่อนการดำเนินการวิจัยและเก็บข้อมูล โดยได้หมายเลขรับรอง (Certificate Number) IRBCMRU 2021/130.19.10 ให้การรับรองวันที่ 1 พฤศจิกายน 2564 ถึง 31 ตุลาคม 2565

3.2.3.2 ทีมผู้วิจัยทำหนังสือถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ วิทยาเขตล้านนา เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคามวิทยาเขตร้อยเอ็ด ชั้นปีที่ 1- 4 ทั้งหมด ทั้งหมด 5 สาขาวิชา ประกอบด้วย สาขาวิชาการสอนภาษาไทย จำนวน 171 คน สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ จำนวน 145 คน สาขาวิชาการสอน

สังคมศึกษา จำนวน 46 คน สาขาวิชาการปกครอง จำนวน 166 คนและ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 109 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 637 คน

3.2.3.3 ทีมผู้วิจัยทำการสร้างแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ เพื่อให้สะดวกต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลในสถานการณ์แพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา-19 โดยเก็บข้อมูลผ่านอาจารย์ผู้สอนประจำรายวิชากระจายตามชั้นปี และสาขาวิชาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.2.3.4 ทีมผู้วิจัยทำการตรวจสอบข้อมูล คัดเลือกแบบสอบถามที่กรอกข้อมูลครบถ้วนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนถัดไป

3.2.4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ทีมผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมมาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างขององค์ประกอบคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษา กลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โดยมีเกณฑ์การตรวจสอบความสอดคล้องหรือความตรงเชิงโครงสร้างดังนี้ (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2555 : 280-281)

3.2.4.1 ค่าไค-สแควร์ ถ้าค่าไค-สแควร์มีค่าสูงมาก แสดงว่าฟังก์ชันความกลมกลืนมีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหมายความว่าแบบจำลองไม่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ถ้าค่าไค-สแควร์มีค่าต่ำมาก ยังมีค่าใกล้เคียงศูนย์มากเท่าไรแสดงว่าแบบจำลองสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3.2.4.2 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index: GFI) ซึ่งเป็นอัตราส่วนของความแตกต่างระหว่างฟังก์ชันความกลมกลืนจากแบบจำลองก่อนปรับและหลังปรับแบบจำลองกับฟังก์ชันความกลมกลืนก่อนปรับแบบจำลอง ดัชนี GFI มีค่าอยู่ระหว่าง 0 และ 1 ดัชนี GFI ที่เข้าใกล้ 1.00 แสดงว่าแบบจำลองมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3.2.4.3 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Index: AGFI) นำดัชนี GFI มาปรับแก้โดยคำนึงถึงขนาดองศาอิสระ ค่าดัชนี AGFI ที่เข้าใกล้ 1.00 แสดงว่าแบบจำลองมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3.2.4.4 ดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (Root Mean Square Error of Approximation : RMSEA) เป็นค่าที่บ่งบอกความไม่สอดคล้องของแบบจำลองที่สร้างขึ้นกับเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมของประชากร ค่า RMSEA ที่น้อยกว่า .05 แสดงว่ามีความสอดคล้องสนิท (Close Fit) ค่าที่ใช้ได้และถือว่าแบบจำลองที่สร้างขึ้นสอดคล้องกับเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมของประชากรไม่ควรเกิน 0.08

3.2.4.5 การวิเคราะห์เศษเหลือหรือความคลาดเคลื่อน (Analysis of Residuals) ถ้าแบบจำลองมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ค่าความคลาดเคลื่อนในรูปแบบคะแนนมาตรฐานจะเข้าใกล้ศูนย์และไม่ควรเกิน 2.00 ถ้ามีค่าเกิน 2.00 ต้องปรับแบบจำลอง

3.2.5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

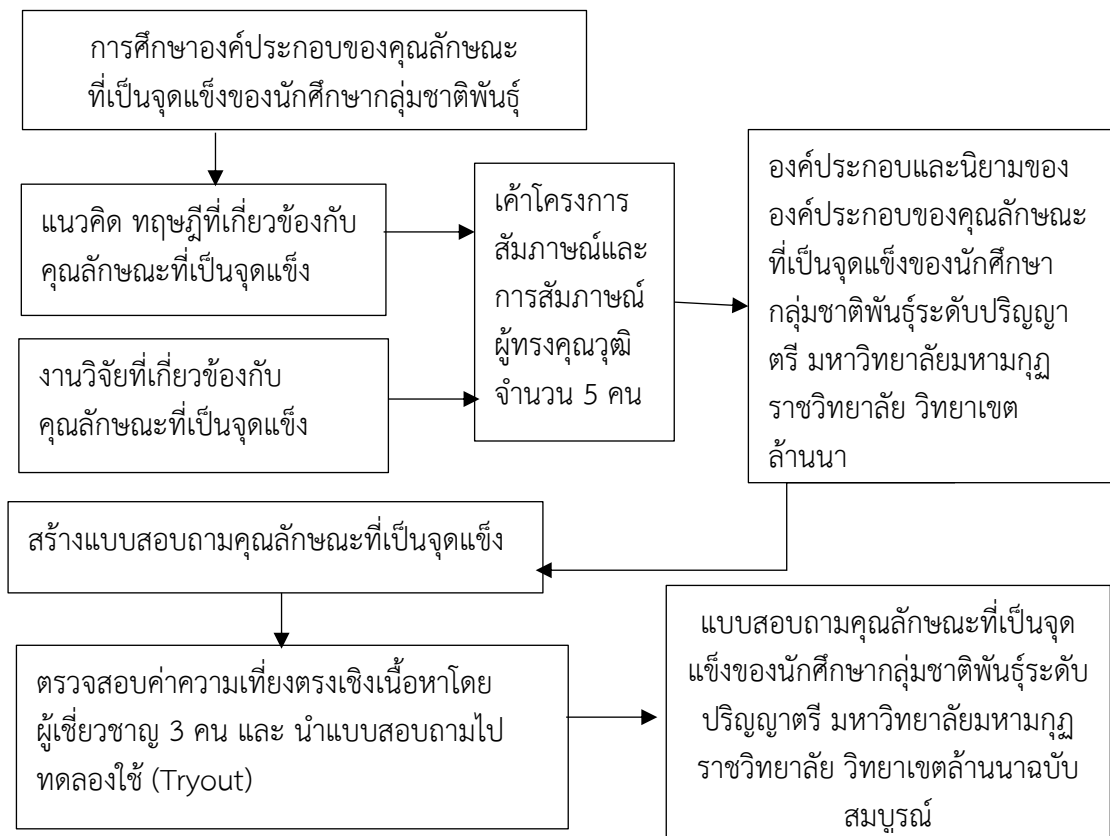
3.2.5.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.2.5.2 สถิตีสหสัมพันธ์ (Correlation)

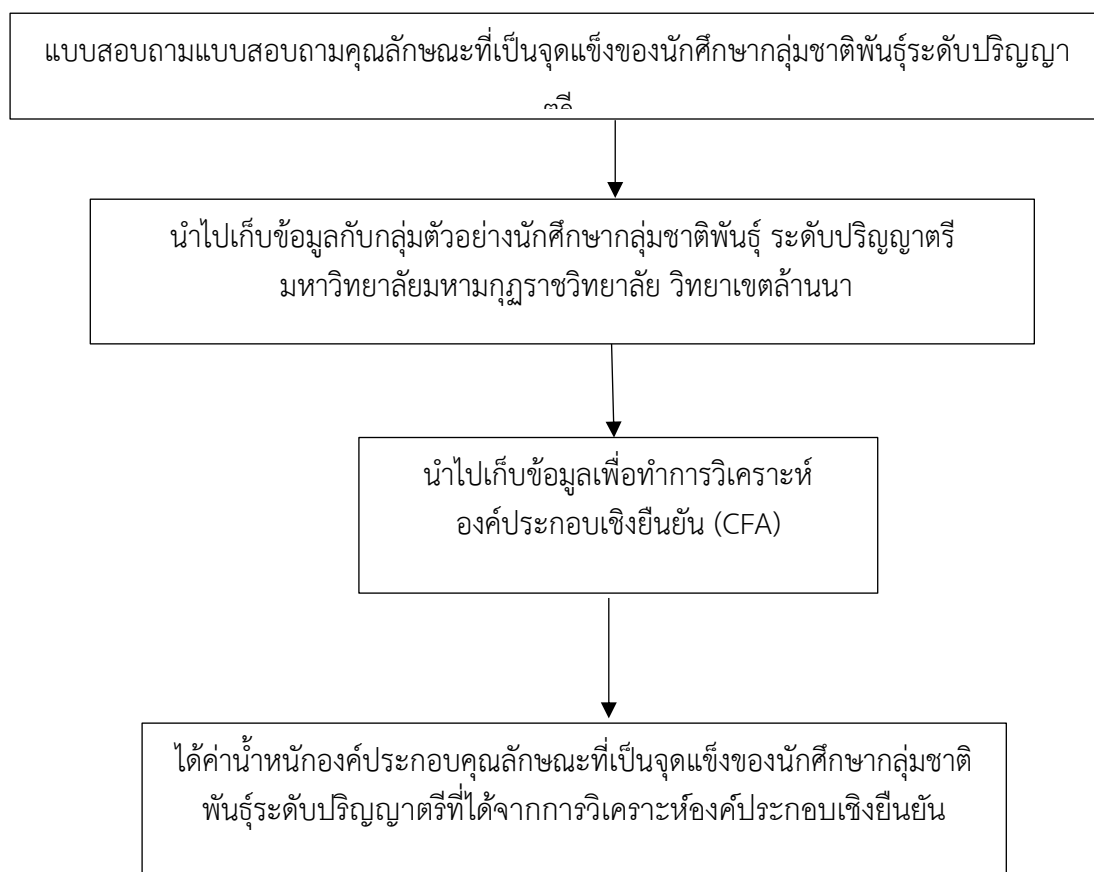
3.2.5.3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ 5 ขั้นตอนต่อไปนี้ (สมบัติ ท้ายเรือคำ. 2555: 276-283)

1. การกำหนดข้อมูลจำเพาะของโมเดล (Model Specification)
2. การระบุความเป็นไปได้ค่าเดียวของโมเดล (Model Identification)
3. การประมาณค่าพารามิเตอร์ (Estimating the Parameter)
4. การประเมินความสอดคล้องของโมเดล (Evaluating the Data-Model Fit)
5. การดัดแปรโมเดล (Model Modification)

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ขั้นที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์ความสอดคล้องขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของ นักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาวิจัย เรื่อง คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษาในกลุ่มชาติพันธุ์ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 ขั้นตอนที่ 1 นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษารวม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของการศึกษารวมคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษาในกลุ่มชาติพันธุ์ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ผู้วิจัยได้ทำตามขั้นตอนดังนี้

4.1.1. ผลการศึกษาเอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้องได้หลักการแนวคิดของคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษาทั้งหมด 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านที่ 1 ปัญญาและความรู้ (Wisdom and Knowledge) ด้านที่ 2 ความกล้าหาญ (Courage) ด้านที่ 3 มนุษยธรรม (Humanity) ด้านที่ 4 ความยุติธรรม (Justice) ด้านที่ 5 การควบคุมอารมณ์ (Temperance) และ ด้านที่ 6 การเข้าใจความจริงของชีวิต (Transcendence)

4.1.2. ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ผลจากการสัมภาษณ์ดังนี้ คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษาชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ตามทัศนะของผู้ทรงคุณวุฒิเห็นตรงกันว่าภาพรวมของคุณลักษณะที่เป็นจุดเด่นของนักศึกษาในกลุ่มชาติพันธุ์ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา คือ 1. มีลักษณะของจิตอาสา มักอาสาทำงานเพื่อส่วนรวม ช่วยเหลืองานอาจารย์ เข้ามามีส่วนช่วยในกิจกรรมของมหาวิทยาลัยในทุกๆกิจกรรม 2. มีลักษณะของการมีความรับผิดชอบหน้าที่สูง ทั้งในงานส่วนตัวและงานของส่วนรวม นักศึกษาจะทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จลุล่วง 3. รวมทั้งมีความกล้าแสดงออกในเชิงของการเรียน ในการถาม แสดงความคิดเห็น และร่วมพูดคุยกับชาวต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยวในเขตวัดเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาอังกฤษ กล้าอาสาทำงานหรือกิจกรรมที่อาจารย์ขอความร่วมมือ มีความกล้าในการติดต่อสร้างสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนต่างสาขาวิชา เพื่อนรุ่นพี่เพื่อขอคำแนะนำความรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการเรียน 4. มีความอดทนต่อผู้ต่อความยากลำบาก เนื่องจากนักศึกษาส่วนใหญ่ต้องทำงานพร้อมกับต้องเลี้ยงดูตนเอง ทำให้เกิดความอดทนมุ่งมั่นทั้งในการเรียนและการทำงาน ในบางครั้งที่เผชิญกับอุปสรรคแต่นักศึกษาก็ไม่ลดละในความพยายามยังคงอดทนยืนหยัดแก้ปัญหาจนกระทั่งประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับองค์ประกอบของคุณลักษณะ

ที่เป็นจุดแข็งตามแนวคิดทฤษฎีของ Peterson & Seligman (2004) คือ 1. องค์กรประกอบด้านปัญญาและความรู้ 2. องค์กรประกอบด้านความกล้าหาญ 3. องค์กรประกอบด้านมนุษยธรรม 4. องค์กรประกอบด้านความยุติธรรม 5. องค์กรประกอบด้านการควบคุมอารมณ์ และ 6. องค์กรประกอบด้านการเข้าใจความจริงของชีวิต

4.2 ขั้นตอนที่ 2 นำเสนอผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลและการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis : CFA) ของคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษา ได้ผลดังตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงความค่าความถี่ ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ ชั้นปี สาขาการศึกษา และกลุ่มชาติพันธุ์

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
บรรพชิต	91	14.1
ชาย	135	20.9
หญิง	419	65.0
รวม	645	100.00
ชั้นปีการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ชั้นปีที่ 1	148	22.9
ชั้นปีที่ 2	141	21.9
ชั้นปีที่ 3	155	24.0
ชั้นปีที่ 4	114	17.7
ชั้นปีที่ 5	87	13.5
รวม	645	100.00
สาขาวิชาการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ	234	36.3
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย	327	50.7
สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา	34	5.3
สาขาการเมืองการปกครอง	50	7.8
สาขาวิชาภาษาอังกฤษ		
รวม	645	100.00

กลุ่มชาติพันธุ์	จำนวน	ร้อยละ
ชนเผ่าพื้นเมืองล้านนา	162	25.1
ชนเผ่าปกากะญอ	376	58.3
ชนเผ่าไต (ไทยใหญ่)	18	28
ชนเผ่าละว้า (ลัวะ)	22	3.4
ชนเผ่าม้ง	22	3.4
ชนเผ่ากระเหรี่ยงโปว์	16	2.5
อื่นๆ	29	4.5
รวม	645	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 419 คน คิดเป็นร้อยละ 65.0 รองลงมาคือ เพศชาย จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 20.9 และ เพศบรรพชิต จำนวน 91 รูป คิดเป็นร้อยละ 14.1 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 3 จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 24.0 รองลงมาศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1 จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 22.9 รองลงมาคือชั้นปีที่ 2 จำนวน 141 คนคิดเป็นร้อยละ 21.9 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่กำลังศึกษาในสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ จำนวน 234 คน คิดเป็นร้อยละ 36.3 รองลงมาคือสาขาวิชาการสอนภาษาไทย จำนวน 327 คน คิดเป็นร้อยละ 50.7 และศึกษาอยู่ในสาขาการเมืองการปกครอง จำนวน 50 คิดเป็นร้อยละ 7.8 และส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ชนเผ่าปกากะญอ จำนวน 376 คน คิดเป็นร้อยละ 58.3 รองลงมาคือ ชนเผ่าพื้นเมืองล้านนา จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 25.1 รองลงมาคือ ชนเผ่าละว้า (ลัวะ) และ ชนเผ่าม้ง จำนวนชนเผ่าละ 22 คน คิดเป็นร้อยละ 3.4

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความโด่งและค่าความเบ้ขององค์ประกอบ
คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง (Character Strengths)

องค์ประกอบของคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง	$\bar{X}$	S.D.	Skewness	Kurtosis
1 ปัญญา และ ความรู้ (Wisdom and Knowledge)	4.62	0.58	-0.48	0.46
2 ความกล้าหาญ (Courage)	4.99	0.66	-1.09	2.37
3 มนุษยธรรม (Humanity)	4.86	0.73	-0.84	1.23
4 ความยุติธรรม (Justice)	4.67	0.57	-0.32	0.45
5 การควบคุมอารมณ์ (Temperance)	5.30	0.65	-1.36	2.44
6 การเข้าใจความจริงของชีวิต (Transcendence)	5.16	0.66	-1.17	2.57

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับองค์ประกอบคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 6 องค์ประกอบ โดยเฉลี่ยมีค่าตั้งแต่ 4.80 – 5.25 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าตั้งแต่ 0.62 – 0.72 โดยองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การควบคุมอารมณ์ ($\bar{X}$ = 5.30, S.D. = 0.65) รองลงมาคือการเข้าใจความจริงของชีวิต ($\bar{X}$ = 5.16, S.D. = 0.65) รองลงมาคือความกล้าหาญ ($\bar{X}$ = 4.99, S.D. = 0.66) ในด้านลักษณะการแจ่มแจ้งขององค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบมีค่าความเบ้ (Skewness) เป็นลบและมีค่าน้อยกว่า 2 แสดงถึงการแจ่มแจ้งในลักษณะเบ้ซ้ายปกติ และเมื่อพิจารณาค่าความโด่ง (Kurtosis) ขององค์ประกอบเป็นบวกและมีค่าน้อยกว่า 2 แสดงให้เห็นถึงการกระจายตัวของข้อมูลเป็นเส้นโค้งปกติสามารถนำไปวิเคราะห์การทดสอบในสถิติขั้นต่อไปได้

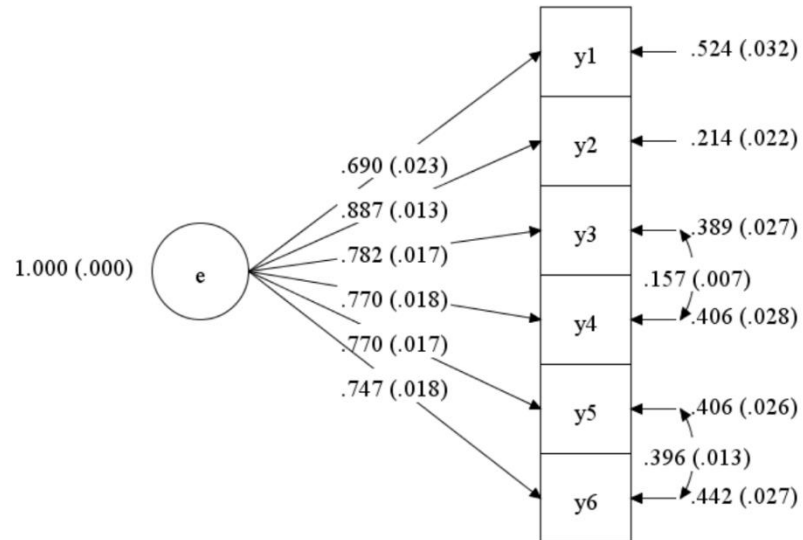
ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง

ตัวแปร	องค์ประกอบ	น้ำหนักองค์ประกอบ	R ²	สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ
Y1	Wisdom and Knowledge	.690	0.476	0.090
Y2	Courage	.887	0.786	0.276
Y3	Humanity	.782	0.611	0.105
Y4	Justice	.770	0.594	0.104
Y5	Temperance	.770	0.594	0.094
Y6	Transcendence	.747	0.558	0.076

จากตารางที่ 3 พบว่า องค์ประกอบของคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง มีจำนวนทั้งสิ้น 6 องค์ประกอบ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเป็นบวกทุกองค์ประกอบ มีค่าตั้งแต่ 0.690 ถึง 0.887 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ (R²) ตั้งแต่ 0.476 ถึง 0.786 และมีค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ (Factor Score Coefficients) ตั้งแต่ 0.076 ถึง 0.276

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ที่ดี ซึ่งพิจารณาจากค่า RMSEA = 0.032 ค่าที่ใช้ได้และถือว่าแบบจำลองที่สร้างขึ้นสอดคล้องกับเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมของประชากร ค่า Chi-Square = 14.842 , ค่า P-Value = 0.0954, ค่า Degrees of Freedom = 9, ค่า CFI = 0.997 และค่า SRMR = 0.012

ดั่งภาพ 1

แผนภาพที่ 1 ผลการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัย เรื่อง คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษาในกลุ่มชาติพันธุ์ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษาในกลุ่มชาติพันธุ์ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษาในกลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา และ 2. เพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องขององค์ประกอบคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษาในกลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

- 5.1. สรุปผลการวิจัย
- 5.2. อภิปรายผลการวิจัย
- 5.3. ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 องค์ประกอบของคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษาในกลุ่มชาติพันธุ์ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ตามแนวคิด ทฤษฎี การสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ พร้อมทั้งทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า องค์ประกอบคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษาประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 ปัญญาและความรู้ (Wisdom and Knowledge) องค์ประกอบที่ 2 ความกล้าหาญ (Courage) องค์ประกอบที่ 3 มนุษยธรรม (Humanity) องค์ประกอบที่ 4 ความยุติธรรม (Justice) องค์ประกอบที่ 5 การควบคุมอารมณ์ (Temperance) และ องค์ประกอบที่ 6 การเข้าใจความจริงของชีวิต (Transcendence) โดยองค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนักสอดคล้องกับคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษามากที่สุด คือ คุณลักษณะองค์ประกอบความกล้าหาญ (Courage) รองลงมา คือ คุณลักษณะองค์ประกอบมนุษยธรรม (Humanity) รองลงมาที่มีค่าน้ำหนักคุณลักษณะองค์ประกอบเท่ากันคือ ความยุติธรรม (Justice) , การควบคุมอารมณ์ (Temperance) และ คุณลักษณะองค์ประกอบปัญญาและความรู้ (Wisdom and Knowledge) และ คุณลักษณะองค์ประกอบ การเข้าใจความจริงของชีวิต (Transcendence) ตามลำดับ

5.1.2 โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ที่ดี ซึ่งพิจารณาจากค่า RMSEA = 0.032 ค่าที่ใช้ได้และถือว่าแบบจำลองที่สร้างขึ้นสอดคล้องกับเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วม

ของประชากร ค่า Chi-Square = 14.842 , ค่า P-Value = 0.0954, ค่า Degrees of Freedom = 9, ค่า CFI = 0.997 และ ค่า SRMR = 0.012

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ทำให้ได้องค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

5.2.1 องค์ประกอบความกล้าหาญ (Courage) เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอันดับ 1 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.887 จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบของความกล้าหาญของนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา มีพฤติกรรมที่โดดเด่นในองค์ประกอบความกล้าหาญในการสอบถามอาจารย์ทันทีเมื่อไม่เข้าใจในบทเรียน อีกทั้งความกล้าของนักศึกษาแสดงออกผ่านการเชิญชวนชาวต่างชาติเข้ามาพูดคุยในมุมมั้งค์แชท (Monk Chat) ความกล้าตัดสินใจเข้าไปพูดคุยกับนักท่องเที่ยงที่เข้ามาท่องเที่ยวในเขตวัดเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาอังกฤษ การตอบคำถามเกี่ยวกับข้อสงสัยให้กับนักท่องเที่ยงต่างชาติเกี่ยวกับหลักธรรมในพระพุทธศาสนา มีความกล้าอาสาเป็นตัวแทนในการทำกิจกรรมที่อาจารย์ขอความร่วมมือ มีความกล้าในการติดต่อสร้างสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนต่างสาขาวิชา หรือเพื่อนรุ่นพี่เพื่อขอคำแนะนำในการเรียนหรือการปรับตัวในรั้วมหาวิทยาลัย ซึ่งนักศึกษาที่มีความกล้าหาญเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความตั้งใจในการเผชิญหน้ากับสิ่งที่ก่อให้เกิดอารมณ์ทางลบเพื่อให้เป้าหมายบรรลุผล สอดคล้องกับ Peterson & Seligman, 2004 ที่ให้ความหมายของความกล้า (courage) คือ จุดแข็งด้านอารมณ์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความมุ่งมั่นในการทำสิ่งต่างๆ ให้สำเร็จ แม้ต้องเผชิญกับอุปสรรคต่างๆ โดยความกล้าหาญเป็นหนึ่งในคุณลักษณะที่ทำให้เกิดคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของบุคคล (Character Strengths) โดยจุดแข็งของความกล้าหาญนำมาซึ่งความตั้งใจที่จะบรรลุเป้าหมายเมื่อเผชิญหน้ากับอุปสรรคทั้งภายนอกและภายใน การที่บุคคลสามารถเผชิญหน้าต่ออุปสรรคภายนอกและภายในได้ขึ้นอยู่กับคุณลักษณะความกล้าหาญที่มีในตัวบุคคล ขณะเดียวกันความกล้าหาญยังถูกหยิบขึ้นมาใช้งานเมื่อบุคคลต้องเผชิญหน้ากับความกังวลภายในจิตใจ การรับมือกับความแปรปรวนทางอารมณ์ การทำความเข้าใจ การพัฒนาภาพลักษณ์ การหาความหมายและความจริงแท้ในชีวิตของตนเอง ระดับของความกล้าหาญอาจเป็นสิ่งที่ส่งผลต่อมุมมองของบุคคลในการสำรวจตนเอง ความมั่นใจ และความเป็นอยู่ทั่วไป ซึ่งตรงกับงานวิจัยของ เอื้ออารีย์ เหมะ, 2564 ที่กล่าวว่า ผู้เรียน ที่ขาดความกล้าหาญในการเผชิญหน้ากับอุปสรรคจะขาดความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง และขาดการเห็นคุณค่าในตนเอง ขณะเดียวกันการเสริมสร้างความกล้าหาญซึ่งเป็นพลังทางบวกในนักเรียนวัยรุ่นเพื่อเพิ่มพลังในการเลือกตัดสินใจ มีความเชื่อมั่นในตนเอง

5.2.2 องค์ประกอบมนุษยธรรม (Humanity) เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอันดับ 2 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.782 จะเห็นได้ว่ามีความต่อเนื่องสอดคล้องกับพฤติกรรมในองค์ประกอบความกล้าหาญในการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ไม่ว่าจะเป็นครูอาจารย์ เพื่อนต่างสาขาวิชา ชาวต่างชาติที่เข้ามาเที่ยว ซึ่งการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นนักศึกษาต้องอาศัยความเป็นมิตร มิตรต่อบุคคลรอบข้าง มีความปรารถนาในการสานสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคคลอื่นโดยไม่จำเป็นต้องรู้จักกันมาก่อนก็สามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีได้ ซึ่งความสอดคล้องกับตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบมนุษยธรรมที่ Peterson & Seligman, 2004 ได้กล่าวไว้ว่า มนุษยธรรม (Humanity) คือ จุดแข็งด้านความเมตตาและการเป็นมิตรกับผู้อื่น ประกอบด้วย ความอ่อนโยน (Kindness) ความรัก (Love) และปัญญาเชิงสังคม (Social intelligence) โดยมีจุดเด่นระหว่างบุคคลเกี่ยวกับการดูแลและสร้างมิตรภาพกับผู้อื่นด้วยความรัก ค่านิยมมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้อื่น โดยเฉพาะการแบ่งปันและการดูแลซึ่งกันและกัน การอยู่ใกล้ชิดกับคนที่เมตตา (ความกรุณา การปกป้องทะนุถนอม การดูแลความเห็นอกเห็นใจ การเห็นแก่ผู้อื่น ความดี) การช่วยเหลือและทำความดีเพื่อผู้อื่น การช่วยเหลือการดูแลความฉลาดทางสังคม(ความฉลาดทางอารมณ์ ความฉลาดของบุคคล) ความตระหนักถึงแรงจูงใจและความรู้สึกของผู้อื่นและตนเอง การรู้สิ่งที่เหมาะสมในสถานการณ์ทางสังคมที่แตกต่าง การรู้ว่าอะไรทำให้คนทำหน้าที่ได้ดี

5.2.3 องค์ประกอบความยุติธรรม (Justice) และองค์ประกอบการควบคุมอารมณ์ (Temperance) เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญในอันดับที่ 3 ซึ่งทั้งสององค์ประกอบมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากัน คือ 0.770 จะเห็นได้ว่านักศึกษาให้ความร่วมมือกับกิจกรรมทุกๆ กิจกรรมของมหาวิทยาลัยถึงแม้ว่านักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนาส่วนหนึ่งจะนับถือศาสนาคริสต์ แต่ก็เข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัยที่มีพิธีกรรมทางศาสนาพุทธด้วยความสงบนิ่ง และให้ความร่วมมือกับกิจกรรมของมหาวิทยาลัยเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับ Peterson & Seligman, 2004 ที่กล่าวว่า องค์ประกอบความเที่ยงธรรม คือ จุดแข็งที่ช่วยสร้างเสริมความแข็งแรงของสังคมและชุมชน เป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบทางสังคม ความจงรักภักดีต่อชุมชนที่อาศัยอยู่ การทำงานร่วมกันด้วยความเต็มใจในฐานะสมาชิกของกลุ่มหรือทีม การภักดีต่อกลุ่มการแบ่งปันความยุติธรรม การปฏิบัติต่อทุกคนด้วยความยุติธรรม ไม่ตัดสินผู้อื่นด้วยอคติ มีภาวะผู้นำให้โอกาสผู้อื่นอย่างยุติธรรม การสนับสนุนกลุ่มซึ่งสมาชิกทำสิ่งต่าง ๆ สำเร็จและรักษาสัมพันธ์ภาพที่ดีภายในกลุ่มและการจัดการกิจกรรมกลุ่ม และ การควบคุมอารมณ์ ที่หมายถึงการมีมนุษยธรรม มีความสุภาพอ่อนน้อม พุดคุยอย่างชมเชยความสำเร็จของผู้อื่น ไม่แสวงหาการเป็นจุดสนใจ การสร้างทางเลือกอย่างรอบคอบ การควบคุมความรู้สึกและการกระทำ มีวินัย การควบคุมความต้องการอารมณ์ ซึ่งสอดคล้องปราโมทย์ โชติมงคล (2541) ที่กล่าวไว้ว่า กิจกรรมนักศึกษานั้นเป็นกิจกรรมที่ทำให้เกิดการเรียนรู้และสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองจากการเข้าร่วมกิจกรรม และการ

เรียนรู้จะสิ่งสมในตัวนักศึกษาจนเกิดเป็นคุณลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคลซึ่งกิจกรรมนักศึกษาเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เรียนรู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง เสริมสร้างความเป็นประชาธิปไตย รู้จักรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคมได้มีโอกาสในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมที่ดี ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาบัณฑิตให้มีคุณภาพ และสอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิ ที่เห็นตรงกันว่าภาพรวมของคุณลักษณะที่เป็นจุดเด่นของนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา มีลักษณะของจิตอาสา มักอาสาทำงานเพื่อส่วนรวม ช่วยเหลืองานอาจารย์ เข้ามามีส่วนช่วยในกิจกรรมของมหาวิทยาลัยในทุก ๆ กิจกรรม

5.2.4 องค์ประกอบการเข้าใจความจริงของชีวิต (Transcendence) เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอันดับ 4 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.747 จะเห็นได้ว่านักศึกษามีความเข้าใจในชีวิตในรั้วมหาวิทยาลัย ยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทั้งการเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัย การเรียนการสอนที่ไม่คุ้นเคย รายวิชาที่มีความซับซ้อนมากขึ้น ความแตกต่างของศาสนา ภาษาและวัฒนธรรม แต่นักศึกษาก็มีมุมมองต่อการเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงว่าความแตกต่างนั้นมีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ Peterson & Seligman, 2004 ที่กล่าวว่า การรู้จักความจริงของชีวิต การให้ความหมายของการมีชีวิต มีการตั้งข้อสังเกตสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิต และการชื่นชมความงามของสิ่งต่าง ๆ ที่พบเจอตระหนักถึงการกตัญญูและขอบคุณสิ่งดี ๆ ที่เกิดขึ้น มีความหวัง (Hope) และความเลื่อมใสและศรัทธา (Religiousness)

5.2.5 องค์ประกอบปัญญาและความรู้ (Wisdom and Knowledge) เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอันดับ 5 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.690 จะเห็นได้ว่านักศึกษามีความเปิดใจในการเรียนรู้ รักในการเรียนรู้ มีความใฝ่รู้ มีความกระตือรือร้นในการสอบถามอาจารย์เมื่อเกิดข้อสงสัยในบทเรียน สอบถามจากเพื่อนในคลาส หรือขอความช่วยเหลือจากรุ่นพี่ที่เคยผ่านการเรียนรายวิชานี้มาก่อน นักศึกษารู้ว่าตนมีจุดอ่อนในรายวิชาใดต้องปรับปรุงอย่างไร มีความพยายามในการฝึกฝนอย่างต่อเนื่องใช้เวลาว่างในการทบทวนบทเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ Peterson & Seligman, 2004 ที่กล่าวว่า ด้านปัญญาและความรู้ (Wisdom and knowledge) คือ จุดแข็งด้านปัญญาในการใช้ความรู้ ประกอบด้วย ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) ความใฝ่รู้ (Curiosity) การใฝ่เรียน (Love of learning) การเปิดใจ (Open-mindedness) และ การมองเห็นภาพรวม (Perspective) ดังนั้นในองค์ประกอบปรัชญาและความรู้ นักศึกษามีจุดเด่นด้าน ความรู้นำมาซึ่งการพัฒนาทักษะทางวิชาการ การตรวจสอบตนเอง รักในการเรียนรู้ การเข้าใจทักษะใหม่ หัวข้อและองค์ความรู้ ไม่ว่าจะด้วยตนเองหรือเป็นทางการความสัมพันธ์ที่เห็นได้ชัดว่าถึงจุดเด่นของความอยากรู้อยากเห็น นอกเหนือจากนี้เป็นการอธิบายแนวโน้มเพื่อเพิ่มความรู้ สามารถให้คำแนะนำที่ดีกับผู้อื่น มีวิสัยมองโลกที่สร้างความรู้สึกรักการเข้าใจตนเองและผู้อื่น

5.3 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

5.3.1 ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย

อาจารย์ที่ปรึกษาที่รับผิดชอบดูแลนักศึกษา สามารถนำองค์ประกอบที่สำคัญของคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งไปออกแบบกิจกรรมโฮมรูม หรือ กิจกรรมพัฒนานักศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย เพื่อเสริมสร้างให้นักศึกษาเกิดคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งที่โดดเด่นมากยิ่งขึ้น

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการดำเนินการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาถึงการสร้างและพัฒนารูปแบบของการส่งเสริมคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

บรรณานุกรม

- กรต เหล็กสมบูรณ์. (2562). *การศึกษานโยบายการดูแลรักษาสุขภาพของกลุ่มชาติพันธุ์ไทซิ่นในประเทศไทย สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว*. เชียงใหม่: สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กรมศิลปากร. (2530). *ชาวน่าน คนหนุ่มมาก และคนกลุ่มน้อยในเมืองน่าน*. กรุงเทพฯ : อมรินทร์ พริ้นติ้ง กรุ๊ป.
- ขวัญชีวัน บัวแดง. (2546). *ศาสนาและอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์: กรณีศึกษาชนกะเหรี่ยงในประเทศไทยและประเทศพม่า* (รายงานการวิจัยเสนอต่อสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย) เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- _____. (2549). *กะเหรี่ยง หลากหลายชีวิตจากขุนเขาสู่เมือง*. เชียงใหม่: ศูนย์ศึกษาชาติพันธุ์และการพัฒนา สถาบันวิจัยชาวเขา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จงอกงาม. (2019). *ชีวิตดีขึ้นทุกด้าน แคร่รู้จักคุณลักษณะจุดแข็งประจำตัวเอง*. สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2564, จาก <https://medium.com/@FLRTH/ชีวิตดีขึ้นทุกด้าน-แคร่รู้จักคุณลักษณะจุดแข็งประจำตัวเอง-1d11f1d96333>
- ชนมน สุขวงศ์. (2561). การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของนิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา. *สัปดาห์วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 24(3), 102-113
- ชุมพล โปธิสาร. (ออนไลน์). *กลุ่มชาติพันธุ์ : กะเหรี่ยงโพล่ง*. ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน). สืบค้นเมื่อ 12 เมษายน 2565, จาก <https://www.sac.or.th/databases/ethnic-groups/ethnicGroups/32>
- ฐาปณีย์ เครือระยา. (2563). *ไทใหญ่: สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*. สืบค้นเมื่อ 23 เมษายน 2565, จาก <https://art-culture.cmu.ac.th/Lanna/articleDetail/1251>.
- ฐิติวุฒิ บุญยวงศ์วิวัชร และ สุวิภา จำปาวัลย์. (2564). *กลุ่มชาติพันธุ์ : ลัวะ*. ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน). สืบค้นเมื่อ 12 เมษายน 2565, จาก <https://www.sac.or.th/databases/ethnic-groups/ethnicGroups/162>.
- ธนยศ ศิริดำรงศักดิ์, พรณระพี สุทธิวรรณ, กุลยา พิสิษฐ์สังฆการ. (2552). 7 คุณลักษณะเด่นของคนไทยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลและความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตและการทำงาน. *รังสิตสารสนเทศ*, 15(1).
- ธนยศ ศิริดำรงศักดิ์. (2552). *ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะเด่น ความพึงพอใจในชีวิตและความพึงพอใจในการทำงานของคนไทยในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนวัฒน์ ปาลี. (2559). *การเมืองเรื่องการประกอบสร้างอัตลักษณ์ของคนยองในลำพูน*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาชาติพันธุ์สัมพันธ์และการพัฒนา) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- ธเนศวร์ เจริญเมือง. (2554). *คนเมือง ประวัติศาสตร์ล้านนาสมัยใหม่ (พ.ศ. 2317-2553)*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธิดินัดดา จินาจันทร์. (2558). *กลุ่มชาติพันธุ์ในนิทานพื้นบ้านล้านนา* (รายงานการวิจัย). โครงการวิจัยจากสถาบันวิจัยสังคม: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นราธิป ทับทัน, ชินศักดิ์ ตัณชิตกุล. (2560). ภูมิหลังการเคลื่อนย้ายประชากรชาวยวนเชียงใหม่และการตั้งถิ่นฐานในบริเวณตอนกลางของประเทศไทย. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี*, 8(ฉบับพิเศษ), 10-34.
- นรินทร์ คุณเมือง. (2550). *ความเป็นชายขอบของกลุ่มชาติพันธุ์ถิ่น – ยวนในจังหวัดเลย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นายอัสรี มาหะมะ. (2562). *กลุ่มชาติพันธุ์ : ไทยวน*. สืบค้นเมื่อ 12 เมษายน 2565, จาก <https://www.sac.or.th/databases/ethnic-groups/ethnicGroups/86>.
- น้ำอำ History. (2562). *อาณาจักรล้านนา*. สืบค้นเมื่อ 28 สิงหาคม 2564, จาก <https://www.youtube.com/watch?v=2Qqk5fs3Lf4>.
- นุชจรี ศรีวิเชียร. (2561). *กลุ่มชาติพันธุ์อาข่า ชาวคอย ภาวะไร้สัญชาติ หมู่บ้านพญาไพรเล่ามา*. สืบค้นเมื่อ 13 เมษายน 2565, จาก https://www.sac.or.th/databases/ethnicredb/research_detail.php?id=2029.
- ประสาร ศรีพงษ์เพลิต, รังสรรค์ โฉมยา. (2564). การวิเคราะห์องค์ประกอบของความกล้าหาญทางจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*. 15(3), 92-103.
- ประสิทธิ์ ลีปรีชา. (2560). *ชาติพันธุ์สัมพันธ์กับความมั่นคงในพื้นที่ชายแดนทางภาคเหนือของไทย และลาว*.
- ปราโมทย์ โชติมงคล. (2541). นโยบายกิจการนักศึกษาของทบวงมหาวิทยาลัย ในแผนพัฒนาฯ ระยะ 8. *วารสารกองบริการการศึกษาทบวงมหาวิทยาลัย*. 2540-2544 (8), 14.
- ปอพาย ปาย. (2564). *ประวัติคนเมือง - คนป่าเก่า มาเล่าความหลัง*. สืบค้นเมื่อ 28 สิงหาคม 2564, จาก <https://www.youtube.com/watch?v=vXtGyWxbOPY>.
- ปักหมุด เล่าให้รู้. (2563). *กำเนิดไทลื้อ ประวัติศาสตร์*. สืบค้นเมื่อ 12 มกราคม 2565, จาก <https://www.youtube.com/watch?v=T0l8y9mrIEY>.
- ปานแพร เขาวนัประยูร. (2553). ทวีตลักษณะ: การต่อสู้และการปรับตัวของชาวไทใหญ่พลัดถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากรฉบับภาษาไทย*, 30(1), 41-68.
- พระยาประชาภิจักรจักร. (2515). *พงศาวดารโยนก*. กรุงเทพฯ : แพร่พิทยา.
- พลวัฒน์ ประพัฒน์ทอง. (2563). *กลุ่มชาติพันธุ์ : ไทจีน*. สืบค้นเมื่อ 12 เมษายน 2565, จาก <https://www.sac.or.th/databases/ethnic-groups/ethnicGroups/140>.
- เพ็ญสุภา สุขคตะ. (2564). *โคตรเหง้าก่อนจะเป็นล้านนา : ก่อนจะทำกำเนิดเป็นอาณาจักรล้านนามีที่มาอย่างไร? ล้านนา หรือ ลานนา*. สืบค้นเมื่อ 12 มกราคม 2565, จาก https://www.youtube.com/watch?v=pbul273fB_s.

- มติชนออนไลน์. (2565). *กลุ่มชาติพันธุ์ คือบรรพชน 'คนไทย' ความเป็นไทย 'เปิดรับ' ทุกกลุ่มชาติพันธุ์*. สืบค้นเมื่อ 22 เมษายน 2565, จาก https://www.matichon.co.th/prachachuen/news_2528858.
- มุกดาวรรณ ศักดิ์บุญ. (2562). *กลุ่มชาติพันธุ์ : อาข่า*. สืบค้นเมื่อ 13 เมษายน 2565, จาก <https://www.sac.or.th/databases/ethnic-groups/ethnicGroups/99>.
- ยิ่งยง เทาประเสริฐ. (2535). *ชาติพันธุ์ : ศักยภาพในการดูแลสุขภาพและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติบริเวณลุ่มน้ำขนาดเล็กในภาคเหนือ*. คณะอนุกรรมการวิจัยวัฒนธรรมภาคเหนือ. สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- รัตนพร เศรษฐกุล. (2537). *การคงอยู่และการปรับเปลี่ยนทางสังคม และวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ไท: กรณีศึกษาหมู่บ้านยอง ตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่* (รายงานการวิจัย). สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- รีวิวเชียงใหม่. (2012). *ชาติพันธุ์ล้านนา*. สืบค้นเมื่อ 22 เมษายน 2565, จาก <https://reviewchiangmai.com/ethnic-lanna/>
- วสันต์ ปัญญาแก้ว. (2557). *ล้านนาคติศึกษา: บทนำ หมวดที่ 4. เชียงใหม่: สุเทพการพิมพ์*.
- _____. (2555). *ลื้อข้ามแดน*. ศูนย์วิจัยและบริการวิชาการ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- วิชุดา มาตันบุญ. (2562). *พัฒนาการการเคลื่อนย้ายแรงงานและการปรับตัวของแรงงานข้ามชาติไทใหญ่ในตลาดแรงงานอาเซียน: กรณีศึกษาแรงงานข้ามชาติไทใหญ่ในจังหวัดเชียงใหม่*. เชียงใหม่: สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วินัย บุญลือ. (2545). *ทุนทางวัฒนธรรมและการช่วงชิงอำนาจเชิงสัญลักษณ์ของชุมชนชาวปกากะญอ*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศรัณย์ พิมพ์ทอง. (2557). *คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง : แนวคิด การวัด และแนวทางการพัฒนาวารสารพฤติกรรมศาสตร์ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์*. 20(2), 188-205.
- ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร. (2565). *กลุ่มชาติพันธุ์ : ยอง*. สืบค้นเมื่อ 12 เมษายน 2565, จาก <https://www.sac.or.th/databases/ethnic-groups/ethnicGroups/164>
- สงวน โชติสุขรัตน์. (2561). *ไทยยวน คนเมือง*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี: ศรีปัญญา.
- สถาบันวิจัยสังคม. (2551). *ไทลื้อ อัตลักษณ์แห่งชาติพันธุ์ไท*. โครงการพิพิธภัณฑสถานวัฒนธรรมและชาติพันธุ์ล้านนา สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมคิด แสงจันทร์. (2563). *กลุ่มชาติพันธุ์ : ไทใหญ่*. ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน). สืบค้นเมื่อ 12 เมษายน 2565, จาก <https://www.sac.or.th/databases/ethnic-groups/ethnicGroups/131>
- สมฤทธิ ลือชัย. (2564). *โคตรเหง้าก่อนจะเป็นล้านนา : ก่อนจะก่อกำเนิดเป็นอาณาจักรล้านนามีที่มาอย่างไร? ล้านนา หรือ ลานนา*. สืบค้นเมื่อ 12 มกราคม 2565, จาก https://www.youtube.com/watch?v=pbul273fB_s.

- สรศักดิ์ เสนาะพรไพโร และ กนกวรรณ มีพรหม. (2562). *กลุ่มชาติพันธุ์ : กะเหรี่ยง (ปกากะญอ)* ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน). สืบค้นเมื่อ 12 เมษายน 2565, จาก <https://www.sac.or.th/databases/ethnic-groups/ethnicGroups/79>.
- สุดารัตน์ ตันติวิวัฒน์. (2560). จิตวิทยาเชิงบวก: การพัฒนา การประยุกต์ และความท้าทาย. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนา ปีที่ 9 ฉบับที่ 1 มกราคม 2560 สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. 9(1), 277-290.
- เสกสรร สรรสรพิสุทธ์. (2546). *อัตลักษณ์ของไทลื้อและการปรับตัวเพื่อความอยู่รอดภายใต้ระบบเศรษฐกิจทุนนิยม : กรณีศึกษาบ้านแม่สาบ ตำบลสะเมิงใต้ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่*. (การค้นคว้าแบบอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เสรี ชาเขลา และคณะ. (2545). *กลุ่มชาติพันธุ์: วัฒนธรรมและประเพณี จังหวัดนครสวรรค์*. สำนักวิจัยและบริการวิชาการสถาบันราชภัฏนครสวรรค์.
- อภิรักษ์ ธรรมเสนา. (2553). *การประกอบสร้างอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ของกลุ่มคนอยู่ในจังหวัดลำพูน*. *มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*. กรุงเทพฯ. DOI : https://doi.nrct.go.th/ListDoi/listDetail?Resolve_Doi=10.14457/TU.the.2010.617
- อมรา พงศาพิชญ์. (2537). *วัฒนธรรม ศาสนา และชาติพันธุ์: วิเคราะห์สังคมไทยแนวมานุษยวิทยา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อาทิตย์ วงศ์อติติกุล. (2549) *ชาวคอยไร่สัญชาติกบ้ออัตลักษณ์ : ศึกษากรณีกลุ่มชาติพันธุ์อาข่า หมู่บ้านพญาไพรเล่ามา จังหวัดเชียงราย*. (วิทยานิพนธ์วิทยามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. DOI : https://doi.nrct.go.th/ListDoi/listDetail?Resolve_Doi=10.14457/CU.the.2006.499
- เอื้ออารีย์ เหมะ. (2564). การเสริมสร้างความกล้าหาญของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยการให้คำปรึกษากลุ่ม. *วารสารศึกษาศาสตร์ มมร คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย*. 9(2), 119-131.
- Christopher Peterson, Nansook Park. (2006). Character strengths in organizations. *Journal of Organizational Behavior, Volume 27, Issue 8 p. 1149-1154*.
- Crowne, D. P., & Marlowe, D. (1964). *The approval motive: Studies in evaluative dependence*. New York: Wiley.
- Csikszentmihalyi, M., & Seligman, M. E. (2000). Positive psychology: An introduction. *American Psychologist, 55*(1), 5-14.
- Heckman, J., Malofeeva, L., Pinto, R., & Savelyev, P. (2009). *The effect of the Perry Preschool Program on the cognitive and non-cognitive skills of its participants*. Chicago: University of Chicago.

- Linley, A. (2012). *Technical Manual and Statistical Properties for Realise2*. Retrieved from http://www.cappeu.com/Portals/3/Files/Realise2_Technical_Manual_Feb_2012.pdf
- Nansook Park & Christopher Peterson. (2009). Character Strengths: Research and Practice. *Journal of College and Character*, 10:4, DOI: 10.2202/1940-1639.1042
- Nansook Park and Christopher Peterson. (2009). Character Strengths: Research and Practice. *Journal of College & Character*, X(4), April 2009. Retrieved from <https://www.degruyter.com/document/doi/10.2202/1940-1639.1042/html>.
- Nansook Park, Michael Barton & Yukun Zhao. (2018). *Character Strengths and Virtues. The SAGE Encyclopedia of Lifespan Human Development*. สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2564 จาก <https://sk.sagepub.com/reference/the-sage-encyclopedia-of-lifespan-human-development/i5685.xml>
- Park, N. (2004). Character Strengths and Positive Youth Development. *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science*, 591(1), 40–54. <https://doi.org/10.1177/0002716203260079>
- Park, N., & Peterson, C. (2008). Positive psychology and character strengths: Application to strengths-based school counseling. *Professional school counseling*, 12(2).
- Park, N., Peterson, C., & Seligman, M. E. (2004). Strengths of character and well-being. *Journal of social and Clinical Psychology*, 23(5), 603-619.
- Peterson, C. & Seligman, M. E. P. (2004). *Character strengths and virtues: A handbook and classification*. Washington, DC: American Psychological Association.
- Peterson, C., & Seligman, M. E. (2004). *Character strengths and virtues: A handbook and classification (Vol. 1)*. Oxford University Press. 2156759X0801200214.
- Quinlan, D., Swain, N. & Vella-Brodrick, D.A. (2012). *Character Strengths Interventions: Building on What We Know for Improved Outcomes*. *J Happiness Stud* 13, 1145–1163. <https://doi.org/10.1007/s10902-011-9311-5>.
- Ryan, R. M., & Frederick, C. (1997). On energy, personality, and health: Subjective vitality as a dynamic reflection of well-being. *Journal of Personality*, 65, 529–565.
- The VIA Institute on Character. (nd). Why Do Character Strengths Matter?. Retrieved Dec 20, 2021, from <https://www.viacharacter.org/>

Wagner, L., Gander, F., Proyer, R.T. *et al.* (2020). Character Strengths and PERMA: Investigating the Relationships of Character Strengths with a Multidimensional Framework of Well-Being. *Applied Research Quality Life* 15, 307–328. <https://doi.org/10.1007/s11482-018-9695-z>.

ภาคผนวก ก
เครื่องมือการวิจัย
(แบบสอบถามเพื่อการวิจัย)

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง “คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัย
มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา”

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของ
นักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา และ 2)
เพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษา
กลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

2. แบบสอบถามมี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษา

ตอนที่ 2 แบบวัดคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ เป็นแบบ
มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 6 ระดับ

3. กรุณาตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นของท่าน ที่ตรงกับความเป็นจริงให้ครบสมบูรณ์
ทุกข้อ ข้อมูลที่ได้รับจากท่านผู้วิจัยจะถือเป็นความลับและจะไม่มีผลต่อการเรียนแต่อย่างใด เพื่อผล
การศึกษาจะได้เป็นจริงมากที่สุด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

สงัด เขียนจันทิก
ชนะดี สุริยะจันทร์หอม
ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษา

คำชี้แจง ขอให้นักศึกษาพิจารณาและโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับสถานะของท่าน

1. เพศ

1. ชาย   2. หญิง

2. นักศึกษากำลังศึกษาอยู่ในสาขาใด

- 1 สาขาวิชาพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา   2 สาขาวิชาการสอนภาษาไทย
 3 สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ   4 สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา
 5 สาขาวิชาการปกครอง   6 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ

3. นักศึกษากำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นปีใด

- ปีที่ 1   ปีที่ 2   ปีที่ 3   ปีที่ 4

4. นักศึกษามีเชื้อสายในกลุ่มชาติพันธุ์ใด

- 1 ชนเผ่าปกากะญอ   2 ชนเผ่าม้ง
 3 ชนเผ่ามูเซอ (ลาหู่)   4 ชนเผ่าอาข่า
 5 ชนเผ่าละว้า (ลัวะ)   6 ชนเผ่าพื้นเมืองล้านนา
 7 ชนเผ่าไต (ไทยใหญ่)   8 อื่นๆ ระบุ.....

ตอนที่ 2 แบบวัดคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 6 ระดับ ซึ่งมีความหมาย ดังนี้

1	=	ไม่เห็นด้วยอย่างมาก (Disagree A Lot)
2	=	ไม่เห็นด้วย (Disagree)
3	=	ไม่เห็นด้วยเล็กน้อย (Disagree A Little)
4	=	เห็นด้วยเล็กน้อย (Agree A Little)
5	=	เห็นด้วย (Agree)
6	=	เห็นด้วยมากที่สุด (Agree A Lot)

ด้านที่ 1 ปัญญาและความรู้ (Wisdom and Knowledge) หมายถึง นักศึกษารับรู้ว่าตนเองมีลักษณะชอบสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ชอบการคิดริเริ่ม ค้นหาสิ่งที่ตนเองสนใจเพื่อแสวงหาความรู้เพิ่มเติม ค้นหาความรู้ด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ รู้สึกสนุกและมีความสุขในการเรียนรู้ แสวงหาประสบการณ์ที่เห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อตัวเอง ยอมรับฟังเหตุผลของบุคคลอื่นและนำมาพิจารณาอย่างรอบคอบ อีกทั้งยังสามารถเป็นผู้แนะนำ อธิบายสิ่งที่ตนเองเข้าใจให้บุคคลอื่นได้

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					
	1	2	3	4	5	6
1 ข้าพเจ้ามีความสุขที่ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ทั้งเรื่องรอบตัวและวิชาการ						
2 ข้าพเจ้าชอบตกแต่งชิ้นงาน/ใบงานให้มีความสวยงาม						
3 ข้าพเจ้ารู้สึกสนุกกับการค้นหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง						
4 ข้าพเจ้าจะค้นหาข้อมูลต่อเมื่ออาจารย์สั่งงานเท่านั้น						
5 ข้าพเจ้ายอมรับฟังเหตุผลของอาจารย์ และนำกลับไปพิจารณาแก้ไข						

ด้านที่ 2 ความกล้าหาญ (Courage) หมายถึง นักศึกษามีความเข้มแข็งทางอารมณ์ มีอารมณ์ที่สดชื่นในการเรียน การทำงาน มีความมุ่งมั่น ตั้งใจ ทุ่มเทเพื่อให้ตนเองบรรลุเป้าหมายที่คาดหวังไว้ ไม่ล้มเลิกจนกว่าจะทำงานสำเร็จ มีความกล้าเผชิญหน้ากับความขัดแย้งทั้งภายในตนเองและความขัดแย้งภายนอก เช่น ยอมรับการถูกตำหนิ การเสนอความคิดถูกต้องแม้จะต้องขัดแย้งกับคนอื่น ทำในสิ่งที่ถูกต้องแม้จะไม่มีคนชื่นชม รับผิดชอบต่อความรู้สึกและการกระทำของตนเองด้วยความจริงใจ

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					
	1	2	3	4	5	6
1 ข้าพเจ้ามุ่งมั่นตั้งใจที่จะเข้าเรียนตรงเวลาทุกครั้ง						
2 ข้าพเจ้าพยายามทำชิ้นงานส่งอาจารย์ด้วยความทุ่มเทด้วยตนเอง						
3 ข้าพเจ้าไม่ท้อถอยแม้ว่าจะต้องเรียนในรายวิชาที่ไม่ถนัด						
4 ข้าพเจ้าปรึกษาอาจารย์ทุกครั้งเมื่อไม่เข้าใจในบทเรียน						
5 ข้าพเจ้ายอมรับฟังเหตุผลของอาจารย์ และนำกลับไปพิจารณาแก้ไข						
6 ข้าพเจ้าเสนอความคิดเห็นที่ถูกต้อง แม้ว่าความคิดเห็นนั้นจะขัดแย้งกับความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่						
7 ข้าพเจ้าพยายามศึกษาให้สำเร็จตามที่ได้ตัดสินใจศึกษาต่อด้วยตนเอง						
8 ข้าพเจ้ายอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเองด้วยความเต็มใจ						

ด้านที่ 3 มนุษยธรรม (Humanity) หมายถึง นักศึกษาสามารถสร้างสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น โดยให้ความสนใจ ใส่ใจและเป็นมิตรกับบุคคลอื่น เช่น การสอบถาม แบ่งปันสิ่งต่าง ๆ ให้ความช่วยเหลือและดูแลบุคคลรอบข้างตามกำลังของตนเอง เข้าใจลักษณะของตนเองและบุคคลรอบข้าง รู้จักการวางตัวในสังคมได้อย่างเหมาะสม

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					
	1	2	3	4	5	6
1 ข้าพเจ้าสามารถสื่อสารกับเพื่อนทุกกลุ่ม รุ่นพี่ และอาจารย์ในมหาวิทยาลัยได้อย่างสะดวกใจ						
2 ข้าพเจ้าคอยช่วยอธิบายเมื่อเพื่อนไม่เข้าใจในการเรียน						
3 ข้าพเจ้าอาสาเป็นตัวแทนรวบรวมงานไปส่งที่โต๊ะอาจารย์						
4 ข้าพเจ้ามีปากกา ดินสอเผื่อไว้สำหรับเพื่อนเสมอ						
5 ข้าพเจ้าไม่ปฏิเสธเวลาเพื่อนหรืออาจารย์ขอความช่วยเหลือ แม้ว่าเวลานั้นจะไม่สะดวกก็ตาม						
6 ข้าพเจ้ายกมือไหว้เพื่อแสดงความเคารพอาจารย์ทุกคน แม้ว่าจะไม่เคยเรียนกับอาจารย์ท่านนั้นก็ตาม						

ด้านที่ 4 ความยุติธรรม (Justice) หมายถึง นักศึกษารับรู้ว่าตนนั้นเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม เห็นความสำคัญของการทำงานเป็นทีม เสียสละ สามารถเจรจาเพื่อสร้างข้อตกลงร่วมกันในกลุ่มอย่างเหมาะสม มองเห็นคุณค่าของบุคคลรอบข้างอย่างเท่าเทียมกัน ไม่เกิดความรู้สึกอคติและตัดสินผู้อื่นตามความเห็นส่วนตัว

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					
	1	2	3	4	5	6
1 ข้าพเจ้าให้ความสำคัญกับการทำงานเป็นทีม						
2 ข้าพเจ้ามองว่าการสร้างข้อตกลงร่วมกันเป็นสิ่งสำคัญของการทำงานเป็นกลุ่ม						
3 ข้าพเจ้าอาสาเป็นตัวแทนกลุ่มในการติดต่อประสานงานกับสมาชิกด้วยความเต็มใจ						
4 ข้าพเจ้าเห็นว่าสมาชิกในกลุ่มทุกคนมีความสามารถเท่าเทียมกัน						
5 ข้าพเจ้ามองว่าคนที่เห็นแก่ตัวคือเพื่อนที่ไม่เสนอความคิดเห็นเวลาทำงานกลุ่ม						

ด้านที่ 5 การควบคุมอารมณ์ (Temperance) หมายถึง นักศึกษาสามารถให้อภัยกับบุคคลรอบข้าง เมื่อเกิดข้อผิดพลาด ควบคุมตนเองให้อยู่ในระเบียบและกฎของมหาวิทยาลัยด้วยความเข้าใจ ยอมรับในข้อบกพร่อง ให้โอกาสในการแก้ไขปรับปรุง น้อมรับในคำชื่นชมอย่างสุภาพ และให้การชื่นชมบุคคลอื่นเมื่องานประสบความสำเร็จ ทำงานด้วยความละเอียด มีการตรวจสอบชิ้นงานด้วยความสุขุม

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					
	1	2	3	4	5	6
1						
2						
3						
4						
5						
6						

ด้านที่ 6 การเข้าใจความจริงของชีวิต (Transcendence) หมายถึง นักศึกษาเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคล ช่างสังเกต เข้าใจในสิ่งที่เกิดขึ้นและการเปลี่ยนแปลงที่ควบคุมไม่ได้ แสดงออกถึงความรู้สึกชอบคุณสิ่งดีๆที่เกิดขึ้นรอบตัว มีความคาดหวังต่อการประสบความสำเร็จในอนาคต มีความสุขเมื่อได้พูดคุย กล่าวสิ่งที่ดี ทำให้บุคคลรอบข้างมีความสุข

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					
	1	2	3	4	5	6
1						
2						
3						
4						
5						
6						

ขอขอบคุณที่ตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข
แบบประเมินเครื่องมือทางวิจัย

วิเคราะห์ความเที่ยงตรงทางเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย (IOC)

ชื่อเรื่อง “คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษาในกลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัย
มหาสารคามวิทยาลัย วิทยาเขตลำานนา”

ชื่อผู้วิจัย : สัจด์ เขียนจันทิก, ธนะดี สุริยะจันทร์หอม

ชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ :

- 1) ดร.ธนพจน์ โปสมัคร
การศึกษา ปร.ด.(จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว)
ตำแหน่ง วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
- 2) ดร.พรวิมล ระวันประโคน
การศึกษา ปร.ด. (วิจัยและประเมินผลการศึกษา)
ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
บุรีรัมย์ เขต 2
- 3) ดร.ลักษณา สกุลทอง
การศึกษา ปร.ด.(จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว)
ตำแหน่ง นักจิตวิทยาคลินิกชำนาญการ ศูนย์สุขภาพจิตที่ 7 ขอนแก่น

คำชี้แจง

แบบวัดของการวิจัยตอนที่ 2 มีจุดมุ่งหมายเพื่อวัดคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษาในกลุ่ม
ชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคามวิทยาลัย วิทยาเขตลำานนา ซึ่งผู้วิจัยทำการแบ่ง
ออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้

- ด้านที่ 1 ปัญญาและความรู้ (Wisdom and Knowledge)
- ด้านที่ 2 ความกล้าหาญ (Courage)
- ด้านที่ 3 มนุษยธรรม (Humanity)
- ด้านที่ 4 ความยุติธรรม (Justice)
- ด้านที่ 5 การควบคุมอารมณ์ (Temperance)
- ด้านที่ 6 การเข้าใจความจริงของชีวิต (Transcendence)

ในแต่ละหัวข้อหากท่านผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเห็นว่าคำถามในข้อใดที่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย
ตามความคิดเห็นของท่าน โปรดทำเครื่องหมาย (/) ลงในช่องความคิดเห็น

ให้คะแนน +1 หมายถึง	แน่ใจว่าแบบสอบถามนี้มีความเหมาะสมกับเนื้อหาและสอดคล้อง กับวัตถุประสงค์ของการวิจัย
ให้คะแนน 0 หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าแบบสอบถามนี้มีความเหมาะสมกับเนื้อหาและ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย
ให้คะแนน -1 หมายถึง	แน่ใจว่าแบบสอบถามนี้ไม่มีความเหมาะสมกับเนื้อหาและสอดคล้อง กับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ตารางที่ ข-1 การพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

ข้อความ	การพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย
	คนที่1	คนที่2	คนที่3	
ด้านที่ 1 ปัญญาและความรู้ (Wisdom and Knowledge)				
1. ข้าพเจ้ามีความสุขที่ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ทั้งเรื่องรอบตัวและวิชาการ	+1	+1	+1	1
2. ข้าพเจ้าชอบตกแต่งชิ้นงาน/ใบงานให้มีความสวยงาม	+1	+1	+1	1
3. ข้าพเจ้ารู้สึกสนุกกับการค้นหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง	+1	+1	+1	1
4. ข้าพเจ้าจะค้นหาข้อมูลก่อนเมื่ออาจารย์สั่งงานเท่านั้น	+1	+1	+1	1
5. ข้าพเจ้ายอมรับฟังเหตุผลของอาจารย์ และนำกลับไปพิจารณาแก้ไข	+1	+1	+1	1
ด้านที่ 2 ความกล้าหาญ (Courage)				
1. ข้าพเจ้ามุ่งมั่นตั้งใจที่จะเข้าเรียนตรงเวลาทุกครั้ง	+1	+1	+1	1
2. ข้าพเจ้าพยายามทำชิ้นงานส่งอาจารย์ด้วยความทุ่มเทด้วยตนเอง	+1	+1	+1	1
3. ข้าพเจ้าไม่ท้อถอยแม้ว่าจะต้องเรียนในรายวิชาที่ไม่ถนัด	+1	+1	+1	1
4. ข้าพเจ้าปรึกษาอาจารย์ทุกครั้งเมื่อไม่เข้าใจในบทเรียน	+1	+1	+1	1
5. ข้าพเจ้ายอมรับฟังเหตุผลของอาจารย์ และนำกลับไปพิจารณาแก้ไข	+1	+1	+1	1
6. ข้าพเจ้าเสนอความคิดเห็นที่ถูกต้อง แม้ว่าความคิดเห็นนั้นจะขัดแย้งกับความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่	+1	+1	+1	1
7. ข้าพเจ้าพยายามศึกษาให้สำเร็จตามที่ได้ตัดสินใจศึกษาต่อด้วยตนเอง	+1	+1	+1	1
8. ข้าพเจ้ายอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเองด้วยความเต็มใจ	+1	+1	+1	1
ด้านที่ 3 มนุษยธรรม (Humanity)				
1. ข้าพเจ้าสามารถสื่อสารกับเพื่อนทุกกลุ่ม รุ่นพี่ และอาจารย์ในมหาวิทยาลัยได้อย่างสะดวกใจ	+1	+1	+1	1
2. ข้าพเจ้าคอยช่วยอธิบายเมื่อเพื่อนไม่เข้าใจในการเรียน	+1	+1	+1	1
3. ข้าพเจ้าอาสาเป็นตัวแทนรวบรวมงานไปส่งที่โต๊ะอาจารย์	+1	+1	+1	1
4. ข้าพเจ้ามีปากกา ดินสอเผื่อไว้สำหรับเพื่อนเสมอ	+1	+1	+1	1
5. ข้าพเจ้าไม่ปฏิเสธเวลาเพื่อนหรืออาจารย์ขอความช่วยเหลือ แม้ว่าเวลานั้นจะไม่สะดวกก็ตาม	+1	+1	+1	1

6. ข้าพเจ้ายกมือไหว้เพื่อแสดงความเคารพอาจารย์ทุกคน แม้ว่าจะไม่เคยเรียนกับอาจารย์ท่านนั้นก็ตาม	+1	+1	+1	1
ด้านที่ 4 ความยุติธรรม (Justice)				
ข้าพเจ้าให้ความสำคัญกับการทำงานเป็นทีม	+1	+1	+1	1
ข้าพเจ้ามองว่าการสร้างข้อตกลงร่วมกันเป็นสิ่งสำคัญของการทำงานเป็นกลุ่ม	+1	+1	+1	1
ข้าพเจ้าอาสาเป็นตัวแทนกลุ่มในการติดต่อประสานงานกับสมาชิกด้วยความเต็มใจ	+1	+1	+1	1
ข้าพเจ้าเห็นว่าสมาชิกในกลุ่มทุกคนมีความสามารถเท่าเทียมกัน	+1	+1	+1	1
ข้าพเจ้ามองว่าคนที่เห็นแก่ตัวคือเพื่อนที่ไม่เสนอความคิดเห็นเวลาทำงานกลุ่ม	+1	+1	+1	1
ด้านที่ 5 การควบคุมอารมณ์ (Temperance)				
ข้าพเจ้ายอมรับความผิดพลาดที่เกิดขึ้น โดยไม่กล่าวโทษบุคคลอื่น	+1	+1	+1	1
ข้าพเจ้าแต่งตัวถูกต้องตามกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย	+1	+1	+1	1
ข้าพเจ้าชื่นชมความสำเร็จของเพื่อนด้วยความจริงใจ	+1	+1	+1	1
ข้าพเจ้าอ่านตรวจทาน และดูความเรียบร้อยอย่างละเอียดก่อนส่งงานทุกครั้ง	+1	+1	+1	1
ข้าพเจ้าตั้งใจรับฟังข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ คำวิจารณ์ ชื่นงานด้วยความเต็มใจ	+1	+1	+1	1
ข้าพเจ้ากล่าวขอบคุณ เมื่ออาจารย์หรือเพื่อนให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงชิ้นงาน	+1	+1	+1	1
ด้านที่ 6 การเข้าใจความจริงของชีวิต (Transcendence)				
ข้าพเจ้ามีเพื่อนสนิทในกลุ่มที่นิสัยแตกต่างกัน	+1	+1	+1	1
ข้าพเจ้าสามารถปรับตัวในสถานการณ์การใช้ชีวิตวิถีใหม่ได้	+1	+1	+1	1
ข้าพเจ้ารับรู้ได้เสมอเมื่อเพื่อนบางคนมีลักษณะท่าทีที่เปลี่ยนไปจากเดิม	+1	+1	+1	1
ข้าพเจ้ารู้สึกมีความสุขกับสิ่งที่มีอยู่รอบตัวในปัจจุบัน	+1	+1	+1	1
ข้าพเจ้าคาดหวังว่าจะมีงานทำและสามารถดูแลครอบครัวได้หลังจบการศึกษา	+1	+1	+1	1
ข้าพเจ้ามีความสุขทุกครั้งเมื่อทำให้คนอื่นหัวเราะได้	+1	+1	+1	1

ภาคผนวก ค
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

1) ดร.ธนพจน์ โปสมัคร

การศึกษา   ปร.ด.(จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว)

ตำแหน่ง   วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม

ความเชี่ยวชาญ   ด้านจิตวิทยาการศึกษา จิตวิทยาการให้คำปรึกษา

ผลงานทางวิชาการ

ธนพจน์ โปสมัคร และ ลักษณ์ สิริวัฒน์. (2562). การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างกริท (Grit) ของนักเรียนวิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม. *วารสารราชพฤกษ์* , 17(1), 59-65.

2) ดร.พรวิมล ระวันประโคน

การศึกษา   ปร.ด. (วิจัยและประเมินผลการศึกษา)

ตำแหน่ง   ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

ความเชี่ยวชาญ   ด้านการวัดผล การประเมินผลทางการวิจัย การพัฒนาแบบวัด

ผลงานทางวิชาการ

พรวิมล ระวันประโคน และ สมบัติ ท้ายเรือคำ. (2564). การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพแบบทดสอบการคิดอภิमानแบบอัตนัยแบบพหุมิติ. *วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 27(1), 186-201.

3) ดร.ลักษณ์ สกุลทอง

การศึกษา   ปร.ด.(จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว)

ตำแหน่ง   นักจิตวิทยาคลินิกชำนาญการ ศูนย์สุขภาพจิตที่ 7 ขอนแก่น

ความเชี่ยวชาญ   ด้านจิตวิทยา จิตวิทยาการให้คำปรึกษา จิตวิทยาคลินิก จิตวิทยาเชิงบวก

ผลงานทางวิชาการ

ลักษณ์ สกุลทอง ภมรพรรณ ยุระยาตร์ และสุทธิพงศ์ หกสุวรรณ.(2561). การพัฒนาโมเดลการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความผาสุกทางจิตใจของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย. *วารสารราชพฤกษ์* , 16(1), 75-87.

ภาคผนวก ง
รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อ พระมหาสกุล มหาวิโร, ผศ.ดร.
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขต/อาจารย์ประจำ/อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหาร
การศึกษา
วุฒิการศึกษา ปร.ด. (บริหารการศึกษา)
2. ชื่อ พระณัฐกร ปฏิภาณเมธี
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำ/อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาการสอนภาษาไทย
วุฒิการศึกษา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาอังกฤษ)
3. ชื่อ อาจารย์วิรัช ภูมาศรี
ตำแหน่ง อาจารย์/อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาการปกครอง
วุฒิการศึกษา ศาสตราศาสตรมหาบัณฑิต (การปกครอง)
4. ชื่อ อาจารย์นพรัตน์ กันทะพิกุล
ตำแหน่ง อาจารย์/อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ
วุฒิการศึกษา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาอังกฤษ)
5. ชื่อ อาจารย์ทิตติยา มั่นดี
ตำแหน่ง อาจารย์/อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา
วุฒิการศึกษา ศีษาศาสตรมหาบัณฑิต (การสอนสังคมศึกษา)

ภาคผนวก จ

หนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

COA No. 130/2021

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
Institutional Review Board, Chiang Mai Rajabhat University
หนังสือรับรองการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย
(Certificate of Approval)

การวิจัยนี้ได้รับการพิจารณาเข้าข่ายการพิจารณาแบบเร่งรัด และการวิจัยที่จะดำเนินการมีความสอดคล้องกับหลักจริยธรรมสากล ตลอดจนกฎหมายข้อบังคับและข้อกำหนดภายในประเทศ จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยตามข้อเสนอการวิจัยนี้ได้

This research has been considered as an expedited review and conducted in accordance with international ethical principles. As well as national laws, regulations and regulations. It is deemed appropriate to conduct research in accordance with this research proposal.

ชื่อโครงการ : คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษาภาคพื้นบ้าน ระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตลำปาง

Study Title : The Character Strengths for Hill-Tribe Undergraduate Students in the
Mahamakut Buddhist University Lanna Campus

รหัสโครงการ (Project Code) : IRBCMRU 2021/130.19.10

หัวหน้าโครงการและผู้ร่วมวิจัย :

อาจารย์ ดร.สังัด เขียนจันทิก มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตลำปาง
อาจารย์ ดร.ธนะดี สุริยะจันทร์หอม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

Head of the Project and Co-Researcher :

Dr. Sangad Chienjuntuk Mahamakut Buddhist University Lanna Campus
Dr. Thanadee Suriyajanhom Faculty Sciences, Chiang Mai Rajabhat University

(อาจารย์ ดร.อักรสิทธิ์ บุญสงแท้)

(Dr. Akharasit Bunsongthae)

ประธานคณะกรรมการประจำจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
Chairman the Institutional Review Board, Chiang Mai Rajabhat University

วันที่ 1 พฤศจิกายน 2564

November 1, 2021

หมายเลขรับรอง (Certificate Number) : IRBCMRU IRBCMRU 2021/130.19.10

วันที่ให้การรับรอง : 1 พฤศจิกายน 2564 วันหมดอายุใบรับรอง : 31 ตุลาคม 2565

Date of Approval : November 1, 2021 Expiration Date : October 31, 2022

ภาคผนวก ฉ

หนังสือตอบรับการตีพิมพ์และบทความวิจัยเพื่อการตีพิมพ์

ที่ อว 0605.1(9.4.3)/ 268

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม 44150

26 กรกฎาคม 2565

เรื่อง ตอรับบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสารสาระคาม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

เรียน อาจารย์ ดร.ธนชาติ สุริยะจันทร์หอม

ตามที่ท่านได้ส่งบทความ เรื่อง “คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษาภาคพื้นดินระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาเขตลำานนา” เพื่อตีพิมพ์ในวารสารสาระคาม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ความละเอียดทราบแล้วนั้น

บัดนี้ บทความวิจัยต้นฉบับของท่าน ได้ผ่านการตรวจความถูกต้องทางวิชาการโดยกองบรรณาธิการ และบทความนี้ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านแล้ว กองบรรณาธิการมีความยินดีที่จะแจ้งให้ท่านทราบว่าบทความวิจัย/บทความวิชาการของท่านได้รับการตอบรับให้ลงตีพิมพ์ในวารสารสาระคาม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีที่ 14 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน พ.ศ. 2566 อนึ่ง กองบรรณาธิการอาจมีการเปลี่ยนแปลงบทความดังกล่าวลงในฉบับถัดไปของวารสารตามความเหมาะสมและดุลยพินิจของกองบรรณาธิการ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์รุ่งสรรค์ โฉมยา)

บรรณาธิการ

งานวารสาร กองส่งเสริมการวิจัยและบริการวิชาการ
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
โทรศัพท์ / โทรสาร 043-754416

คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

The Character Strengths for Hill-tribe undergraduate students in the
Mahamakut Buddhist University Lanna Campus

ธนะดี สุริยะจันทร์หอม¹ สัจด์ เขียนจันทิก²

Thanadee Suriyachanhom, Sangad Chienjuntuk

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มี วัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของ นักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ตั้งแต่ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 637 คน ได้มาจากการสุ่มแบบ หลายขั้นตอน เครื่องมือวิจัยเป็นแบบวัดคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง 36 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 6 ระดับ โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.907 การวิเคราะห์องค์ประกอบในครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิง ยืนยัน

ผลการวิจัยพบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีค่าสถิติวัดระดับความกลมกลืน ระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังนี้ ค่าสถิติไคสแควร์ เท่ากับ 14.842 ($P = 0.0954$) ดัชนีวัดระดับความ เหมาะสมพอดีเชิงเปรียบเทียบ เท่ากับ 0.997 มีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ (R^2) ตั้งแต่ 0.476 ถึง 0.786 และมีค่า สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ (Factor Score Coefficients) ตั้งแต่ 0.076 ถึง 0.276 โดยมีค่าน้ำหนัก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ความกล้าหาญ มนุษยธรรม ความยุติธรรม การควบคุมอารมณ์ การเข้าใจความ จริงของชีวิต ปัญญาและความรู้ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.887, 0.782, 0.770, 0.770, 0.747 และ 0.690 ตามลำดับ

คำสำคัญ : การวิเคราะห์องค์ประกอบ, คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง และ นักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์

Abstract

The Purpose of this research was to analyze the Confirmatory Factor Analysis of Character Strengths of Hill-tribe undergraduate students in the Mahamakut Buddhist University Lanna Campus. The samples were 637 year 1-4 undergraduate the academic year of 2019. They were chosen by multiple random sampling. The instrument used in this research was Character Strengths questionnaire for of Hill-tribe undergraduate students in the Mahamakut Buddhist University Lanna Campus. There were 36 items with 6 rating scales by had the reliabilities at 0.907. Data were analyzed by Confirmatory Factor Analysis.

The research results was found that; The model was fitted with empirical data that goodness-of-fit between model and empirical data had Chi-square equal to 14.842 ($P = 0.0954$) Comparative Fit Index (CFI) = 0.997 , R^2 between 0.476 to 0.786 Factor Score Coefficients between 0.076 to 0.276 The weighted score of each component was 0.887, 0.782, 0.770, 0.770, 0.747 and 0.690 respectively.

Keyword : Analyze the Confirmatory Factor, Character Strengths and Hill-tribe undergraduate students

---

¹ อาจารย์ประจำ, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

² อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

¹ Lecturer, Faculty of Education, Chiang Mai Rajabhat University

² Lecturer, Faculty of Education, Mahamakut Buddhist University Lanna Campus

บทนำ

มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันที่มีบทบาทในการพัฒนานักศึกษา ให้เกิดความรู้ ความสามารถ รวมทั้งอบรมบ่มเพาะคุณลักษณะที่ดีต่าง ๆ ให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์พร้อมทั้งจิตใจและสติปัญญา เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพ โดยต้องมีความรู้ ความสามารถทางวิชาการ วิชาชีพ (hard skill) อีกทั้งมีคุณลักษณะเฉพาะตัว (Soft Skills) ที่สำคัญที่ช่วยให้นักศึกษาสามารถใช้ชีวิตอยู่ท่ามกลางสังคมได้อย่างเป็นสุข เช่น การฝ่าฟันอุปสรรค (Face of setbacks) การยืนหยัดแก้ไขสิ่งที่ผิดพลาดด้วยความกล้าหาญ ความหวัง (Hope) และ ความสุข (Happiness) ซึ่งคุณลักษณะเชิงบวกเหล่านี้ที่สามารถช่วยให้ประสบความสำเร็จในการเรียน การทำงาน และการดำรงชีวิต ควบคู่กับความสามารถทางสติปัญญา (Cognitive Skills) (Heckman and others, 2009) คุณลักษณะ (Characters) เชิงบวกจะช่วยส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดความโดดเด่นในการประกอบอาชีพมากขึ้น เช่น การมองโลกในแง่ดี ความรู้สึกมีคุณค่า ความหวังและความสุข การพัฒนาคุณลักษณะที่ดีเหล่านี้เพื่อช่วยเติมเต็มชีวิตของมนุษย์ให้มีความหมายและมีความสมบูรณ์ (ชนমন สุขวงศ์, 2560) โดยตามแนวคิดคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งสามารถแบ่งออกได้ทั้งหมด 6 ด้าน ดังนี้ ด้านที่ 1 ปัญญาและความรู้ (Wisdom and Knowledge) ด้านที่ 2 ความกล้าหาญ (Courage) คือความเข้มแข็งทางอารมณ์ที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะบรรลุเป้าหมายเผชิญหน้ากับอุปสรรคที่เกิดขึ้น ด้านที่ 3 มนุษยธรรม (Humanity) คือ ความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลรอบข้าง มีความเป็นมิตรอย่างจริงใจกับทุกคน ด้านที่ 4 ความยุติธรรม (Justice) คือ ด้านที่ 5 การควบคุมอารมณ์ (Temperance) และ ด้านที่ 6 การเข้าใจ ความจริงของชีวิต (Transcendence) (Peterson & Seligman, 2004)

ในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบน ประชากรมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ มีทั้งคนพื้นเมืองดั้งเดิม และชนเผ่าต่างๆ ที่มีความแตกต่างทั้งภาษา ประเพณี วัฒนธรรม ศาสนา และความเชื่อ ซึ่งกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในพื้นที่สูงห่างไกลจากเมือง และมักอยู่ร่วมกันเป็นชนเผ่าที่มีความเฉพาะตัว ทำให้เมื่อเด็กที่ต้องออกนอกพื้นที่เข้ามาเรียนระดับอุดมศึกษาในเมือง ทำให้ต้องเผชิญกับสิ่งที่แตกต่างจากวิถีชีวิตดั้งเดิมอย่างมาก ทำให้เกิดภาวะการช็อกทางวัฒนธรรม (Culture Shock) (กำพล จาววัฒนาศกุล, 2547: 2) กลุ่มชนเผ่าต่างๆ เกิดความรู้สึกแตกต่างจากกลุ่มคนพื้นเมือง โดยเฉพาะการเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย นักศึกษาที่เป็นกลุ่มชนเผ่าหรือกลุ่มชาติพันธุ์มีจำนวนน้อยกว่านักศึกษาที่เป็นคนพื้นเมือง เนื่องจากสภาพชุมชน วัฒนธรรม ค่านิยมของชุมชนส่วนใหญ่ต้องการให้บุตรหลานประกอบอาชีพทางการเกษตรและแต่งงานอยู่ในชุมชน ส่วนเด็กที่ได้รับโอกาสทางการศึกษาก็มักเกิดปัญหาเกี่ยวกับการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมใหม่ วิถีชีวิตที่ไม่คุ้นเคย รวมถึงภาษาและวัฒนธรรมที่มีความแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง (ชยาภรณ์ คำต๋อย, 2560) โดยมหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา เป็นหนึ่งในสถาบันการศึกษาที่เปิดโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ที่เข้ามาศึกษาต่อส่วนใหญ่ต้องอาศัยอยู่หอพักเพียงลำพัง พักอาศัยอยู่กับเจ้าหน้าที่ในมูลนิธิ หรือพักอาศัยในวัด โบสถ์ที่ทางครอบครัวมีเครือข่ายที่สามารถฝากบุตรหลานได้ ความเครียด ความกดดันที่ต้องเผชิญทำให้นักศึกษาในกลุ่มนี้เกิดปัญหาการปรับตัว รู้สึกยากลำบากในการใช้ชีวิตระหว่างการเรียนที่ต้องเผชิญกับความโดดเดี่ยว ท้อใจ คิดถึงครอบครัวส่งผลให้นักศึกษาเกิดความเปราะบางทางใจ ทำให้นักศึกษาขาดแรงจูงใจในการเรียน บางส่วนออกจากการศึกษากลางคัน (Dropout) บางส่วน

เกิดความเครียด เกิดภาวะอารมณ์เศร้า การเสริมสร้างคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษา กลุ่มชาติพันธุ์จึงเป็นสิ่งจำเป็น ซึ่งจากการศึกษา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง พบว่ายังขาดการศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาขององค์ประกอบสำคัญของคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งในกลุ่มนักศึกษาที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ อีกทั้งที่ผ่านมากิจกรรมเตรียมความพร้อมในการพัฒนานักศึกษาใหม่ยังขาดข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะสำคัญของนักศึกษา ที่จะนำไปสู่การออกแบบกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางใจ เพื่อให้ นักศึกษาสามารถปรับตัวกับการดำรงชีวิตได้อย่างเข้มแข็ง มีความสุข ประสบความสำเร็จในการเรียน นำความรู้กลับไปพัฒนาชุมชนต่อไปได้ ด้วยเหตุผลต่างๆข้างต้นทำให้ผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญในการศึกษา เรื่องคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา เพื่อให้อาจารย์ผู้สอนได้ทราบและจัดการเรียนการสอนที่จะสร้างคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งให้นักศึกษาเกิดคุณลักษณะเฉพาะที่โดดเด่นของนักศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบ ตามแนวคิดของ Peterson & Seligman(2004) ที่แบ่งคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งได้ทั้งหมด 6 ด้าน คือ ด้านที่ 1 ปัญญาและความรู้ (Wisdom and Knowledge) ด้านที่ 2 ความกล้าหาญ (Courage) ด้านที่ 3 มนุษยธรรม (Humanity) ด้านที่ 4 ความยุติธรรม (Justice) คือ

ด้านที่ 5 การควบคุมอารมณ์ (Temperance) และด้านที่ 6 การเข้าใจความจริงของชีวิต (Transcendence) นำไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA)

วิธีการศึกษา

ขั้นที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์

1. กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ทรงคุณวุฒิในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน มีส่วนร่วมในกิจกรรมระหว่างเรียนของนักศึกษานักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา จำนวน 5 ท่าน/รูป

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษาระดับปริญญาตรีทั้งในและต่างประเทศ

2.2 ผู้วิจัยทำการร่างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ตามแนวคิดของคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

2.3 ผู้วิจัยนำร่างแบบสัมภาษณ์ร่วมประชุมกับทีมผู้วิจัยเพื่อปรึกษา ปรับรูปแบบข้อความให้มีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้ในการสัมภาษณ์

2.4 ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์มาจัดพิมพ์ ตรวจสอบความถูกต้องก่อนนำส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน ในการสัมภาษณ์ต่อไป

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และ สังเคราะห์เนื้อหา (Content Synthesis) เพื่อให้ได้องค์ประกอบและนิยามขององค์ประกอบของคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง นักศึกษานักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

1. ประชากรและตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ นักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ชั้นปีที่ 1-4 ทั้งหมด ทั้งหมด 5 สาขาวิชา ประกอบด้วย สาขาวิชาการสอนภาษาไทย จำนวน 244 คน สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ จำนวน 207 คน สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา จำนวน 65 คน สาขาวิชาการปกครอง จำนวน 237 คน และ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 156 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 909 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ชั้นปีที่ 1-4 ทั้งหมด ทั้งหมด 5 สาขาวิชา ประกอบด้วย สาขาวิชาการสอนภาษาไทย จำนวน 171 คน สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ จำนวน 145 คน สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา จำนวน 46 คน สาขาวิชาการปกครอง จำนวน 166 คน และ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 109 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 637 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น ใช้สาขาและชั้นปีเป็นชั้น ด้วยการแบ่งแบบสัดส่วน โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 70 ของจำนวนประชากร ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ตามแนวคิดของ comrey & lee ที่ได้เสนอแนะว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตีมากสำหรับวิเคราะห์องค์ประกอบควรใช้ 500 คนขึ้นไป (comrey & lee, 1992 อ้างใน สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2555)

2. เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ

สร้างแบบวัดคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

2.1 ผู้วิจัยคิดข้อคำถามจากนิยามศัพท์ที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 โดยสร้างแบบสอบถามที่มีข้อคำถามที่ครอบคลุมองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่มีทั้งด้านนิเสธและนิมาน โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) มีคำถามทั้งหมด จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ เพศ ระดับชั้นปี สาขาวิชา และเชื้อชาติพันธุ์

ตอนที่ 2 แบบสอบถามคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา จำนวน 36 ข้อ ครอบคลุมทั้งหมด 6 ด้าน คือ ด้านที่ 1 ปัญญาและความรู้ (Wisdom and Knowledge) ด้านที่ 2 ความกล้าหาญ (Courage) ด้านที่ 3 มนุษยธรรม (Humanity) ด้านที่ 4 ความยุติธรรม (Justice) คือ ด้านที่ 5 การควบคุมอารมณ์ (Temperance) และด้านที่ 6 การเข้าใจความจริงของชีวิต (Transcendence) เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

2.2 นำแบบวัดคุณลักษณะที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความสอดคล้อง มาพิจารณาความเที่ยงตรงรายข้อ โดยเริ่มจากการพิจารณาข้อสอบ (Item) สามารถวัดได้ตามจุดประสงค์ โดยพิจารณาดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้นวัดได้ตรง
นิยามศัพท์เฉพาะ

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าวัดได้ตรงตาม
นิยามศัพท์เฉพาะ

-1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดไม่
ตรงนิยามศัพท์เฉพาะ

จากนั้นนำผลการตอบของ
ผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าเฉลี่ย ซึ่งเรียกว่าดัชนีความ
สอดคล้อง (IOC: Index of Item Objective
Congruence) โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีความ
สอดคล้องตั้งแต่ .50 ถึง 1.00 (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน,
2561: 50) เพื่อหาผลรวมของคะแนน
แบบสอบถามแต่ละข้อของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน
แล้วนำมาหาค่าความสอดคล้อง (IOC) ได้ทั้งหมด
36 ข้อ มีค่าคะแนนระหว่าง .66-1.00

2.3 ผู้วิจัยนำแบบวัดคุณลักษณะที่
เป็นจุดแข็งไปทำการ Tryout กับนักศึกษากลุ่ม
ชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหา
จุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา จำนวน 100
คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ซึ่งมีค่า
อำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.220-0.638
และ วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของ
แบบสอบถามด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา
ของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) มี
ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับอยู่ที่
0.907

2.4 ผู้วิจัยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า
อำนาจจำแนกตั้งแต่ .020 ขึ้นไป ได้ทั้งหมด 36
ข้อ มาจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์
เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นต่อไป

2.5 ผู้วิจัยทำหนังสือถึง
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เชียงใหม่ เพื่อขอรับรองการพิจารณาจริยธรรม
การวิจัยในมนุษย์ เรื่อง คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง
ของนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ ระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขต
ล้านนา ก่อนการดำเนินการวิจัยและเก็บข้อมูล

โดยได้หมายเลขรับรอง (Certificate Number)
IRBCMRU 2021/130.19.10 ให้การรับรองวันที่ 1
พฤศจิกายน 2564 ถึง 31 ตุลาคม 2565

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาวิจัย เรื่อง
คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษากลุ่มชาติ
พันธุ์ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราช
วิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา มีการวิเคราะห์
ข้อมูลดังนี้

1. การศึกษาเอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้องได้
หลักการแนวคิดของคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งตาม
แนวคิดของ Peterson & Seligman (2004) และ
ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ มาทำการ
สังเคราะห์องค์ประกอบและสร้างนิยามศัพท์
เฉพาะ ได้ทั้งหมด 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านที่ 1
ปัญญาและความรู้ (Wisdom and Knowledge)
ด้านที่ 2 ความกล้าหาญ (Courage) ด้านที่ 3
มนุษยธรรม (Humanity) ด้านที่ 4 ความยุติธรรม
(Justice) ด้านที่ 5 การควบคุมอารมณ์
(Temperance) และ ด้านที่ 6 การเข้าใจความจริง
ของชีวิต (Transcendence)

2. ผู้วิจัยจัดเตรียมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์
การวิเคราะห์ข้อมูลโดยตรวจสอบข้อตกลงเรื่อง
ลักษณะการแจกแจงข้อมูลเป็นแบบปกติ โดยดู
และเบนท์เลอร์ (Hu&Bentler,1999. อ้างถึงใน
สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2555) เสนอว่าควรมีจำนวน
หน่วยตัวอย่างมากกว่า 15 เท่าของจำนวน
พารามิเตอร์

3. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลและการ
วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory
Factor Analysis : CFA) ของคุณลักษณะที่เป็น
จุดแข็งของนักศึกษา โดยค่าสถิติที่ใช้การ
พิจารณาว่าระดับความกลมกลืน (Goodness of
Fit Measures) ดังนี้

3.1 ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square Statistics) ถ้ามีค่าใกล้เคียงศูนย์มากเท่าไรแสดงให้เห็นถึงแบบจำลองมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3.2 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index : GFI) ดัชนีนี้มีค่าอยู่ระหว่าง 0 และ 1 โดยดัชนีที่เข้าใกล้ 1.00 แสดงว่าแบบจำลองมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3.3 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index : AGFI) นำดัชนี GFI มาปรับแก้โดยคำนึงถึงขนาดขององศาอิสระ ซึ่งรวมจำนวนตัวแปร และขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยค่า AGFI ที่เข้าใกล้ 1.00 แสดงว่าแบบจำลองมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3.4 ดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (Root Mean Square Error of Approximation : RMSEA) เป็นค่าที่บ่งบอกความไม่สอดคล้องของแบบจำลองที่สร้างขึ้นกับเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมของประชากร ค่า RMSEA ที่น้อยกว่า .05 แสดงว่ามีความสอดคล้องสนิท (Close Fit) (สมบัติ ท้ายเรือดำ, 2555)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ประจำปีการศึกษา 2564 โดยภาพรวมโดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความโด่งและค่าความเบ้ขององค์ประกอบ คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง (Character Strengths) พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การควบคุมอารมณ์ ($\bar{X} = 5.30$, S.D. = 0.65) รองลงมาคือการเข้าใจความจริงของชีวิต ($\bar{X} = 5.16$, S.D. = 0.65) รองลงมาคือ ความกล้าหาญ ($\bar{X} = 4.99$, S.D. = 0.66) ต่อมาคือมนุษยธรรม ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.73) ความยุติธรรม ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.57) และ ปัญญาและความรู้ ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.58) โดยภาพรวมองค์ประกอบมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.80 – 5.25 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าตั้งแต่ 0.62 – 0.72 โดยเวสต์และคณะ (West et al., 1995) อ้างถึงใน สมบัติ ท้ายเรือดำ, 2555) แนะนำว่าถ้าความเบ้มากกว่า 2 และมีค่าความโด่งมากกว่า 7 ควรใช้กลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดใหญ่ขึ้น ซึ่งในการวิเคราะห์พบว่า องค์ประกอบมีค่าความเบ้ (Skewness) มีค่าน้อยกว่า 2 แสดงถึงมีการแจกแจงในลักษณะเบ้ซ้ายปกติ และเมื่อพิจารณาค่าความโด่ง (Kurtosis) ขององค์ประกอบเป็นบวกและมีค่าน้อยกว่า 2 แสดงให้เห็นถึงการกระจายตัวของข้อมูลเป็นเส้นโค้งปกติสามารถนำไปวิเคราะห์การทดสอบในสถิติขั้นต่อไปได้

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความโด่งและค่าความเบ้ขององค์ประกอบ คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง (Character Strengths)

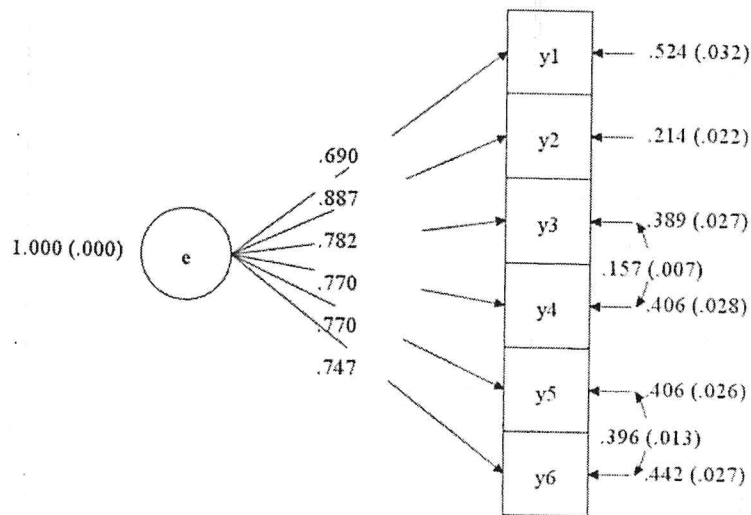
องค์ประกอบคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง	$\bar{X}$	S.D.	Skewness	Kurtosis
ปัญญาและความรู้	4.62	0.58	-0.48	0.46
ความกล้าหาญ	4.99	0.66	-1.09	2.37
มนุษยธรรม	4.86	0.73	-0.84	1.23
ความยุติธรรม	4.67	0.57	-0.32	0.45
การควบคุมอารมณ์	5.30	0.65	-1.36	2.44
การเข้าใจความจริงของชีวิต	5.16	0.66	-1.17	2.57

2.2 วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันข้อมูลคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา พบว่า องค์ประกอบของคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง มีจำนวนทั้งสิ้น 6 องค์ประกอบ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเป็นบวก

ทุกองค์ประกอบ มีค่าตั้งแต่ 0.690 ถึง 0.887 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ (R²) ตั้งแต่ 0.476 ถึง 0.786 และมีค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ (Factor Score Coefficients) ตั้งแต่ 0.076 ถึง 0.276

ตาราง 2 ค่าผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง

ตัวแปร	องค์ประกอบ	น้ำหนักองค์ประกอบ	R ²	สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ
Y1	ด้านปัญญาและความรู้	.690	0.476	0.090
Y2	ด้านความกล้าหาญ	.887	0.786	0.276
Y3	ด้านมนุษยธรรม	.782	0.611	0.105
Y4	ด้านความยุติธรรม	.770	0.594	0.104
Y5	ด้านการควบคุมอารมณ์	.770	0.594	0.094
Y6	ด้านความเข้าใจความจริงของชีวิต	.747	0.558	0.076

แผนภาพที่ 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ที่ดี ซึ่งพิจารณาจากค่า RMSEA = 0.032 ค่าที่ใช้ได้และถือว่าแบบจำลองที่สร้างขึ้นสอดคล้องกับเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมของประชากร ค่า Chi-Square = 14.842 , ค่า P-Value = 0.0954, ค่า Degrees of Freedom = 9, ค่า CFI = 0.997 และ ค่าSRMR = 0.012

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาขององค์ประกอบ

1. ผลการศึกษาเอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้องได้หลักการแนวคิดของคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งตามแนวคิดของ Peterson & Seligman (2004) มีทั้งหมด 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านที่ 1 ปัญญาและความรู้ (Wisdom and Knowledge) ด้านที่ 2 ความกล้าหาญ (Courage) ด้านที่ 3 มนุษยธรรม (Humanity) ด้านที่ 4 ความยุติธรรม (Justice) ด้านที่ 5 การควบคุมอารมณ์

(Temperance) และ ด้านที่ 6 การเข้าใจความจริงของชีวิต (Transcendence)

2. ผลจากการวิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์

ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน พบว่า ภาพรวมของคุณลักษณะที่เป็นจุดเด่นของนักศึกษาในกลุ่มชาติพันธุ์ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา คือ

1. มีลักษณะของจิตอาสา มีอาสาทำงานเพื่อส่วนรวม ช่วยเหลืองานอาจารย์
2. มีลักษณะของการมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่สูง ทั้งในงานส่วนตัวและงานของส่วนรวม นักศึกษาจะทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ ลุล่วง
3. รวมทั้งมีความกล้าแสดงออกในเชิงของการเรียน ในการถาม แสดงความคิดเห็น และร่วมพูดคุยกับชาวต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยวในเขตวัดเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาอังกฤษ กล้าอาสาทำงาน หรือกิจกรรมที่อาจารย์ขอความร่วมมือ มีความกล้าในการติดต่อสร้างสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนต่างสาขาวิชา เพื่อนรุ่นพี่เพื่อขอคำแนะนำ ความรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการเรียน
4. มีความอดทน ต่อสู้ ต่อความยากลำบาก เนื่องจากนักศึกษาส่วนใหญ่ต้องทำงานพร้อมกับต้อง

เลี้ยงดูตนเอง ทำให้เกิดความอดทน มุ่งมั่นทั้งในการเรียนและการทำงาน ในบางครั้งที่เผชิญกับอุปสรรคแต่นักศึกษาก็ไม่ลดละในความพยายาม ยังคงอดทนยืนหยัดแก้ปัญหาจนกระทั่งประสบความสำเร็จ

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ห้วงองค์ประกอบคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษาในกลุ่มชาติพันธุ์ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ทำให้ได้องค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

องค์ประกอบความกล้าหาญ (Courage) เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอันดับ 1 มีค่านำหนักองค์ประกอบ 0.887 จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบของความกล้าหาญของนักศึกษาในกลุ่มชาติพันธุ์ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา มีพฤติกรรมที่โดดเด่นในองค์ประกอบความกล้าหาญในการสอบถามอาจารย์ทันทีเมื่อไม่เข้าใจในบทเรียน อีกทั้งความกล้าของนักศึกษาแสดงออกผ่านการเชิญชวนชาวต่างชาติเข้ามาพูดคุยในมุมมั้งค์แชท (monk chat) ความกล้าตัดสินใจเข้าไปพูดคุยกับนักท่องเที่ยวก่อนที่เข้ามามีบทบาทในเขตวัดเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาอังกฤษ การตอบคำถามเกี่ยวกับข้อสงสัยให้กับกับนักท่องเที่ยวดังชาติเกี่ยวกับหลักธรรมในพระพุทธศาสนา มีความกล้าอาสาเป็นตัวแทนในการทำกิจกรรมที่อาจารย์ขอความร่วมมือ มีความกล้าในการติดต่อสร้างสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนต่างสาขาวิชา หรือเพื่อนรุ่นพี่เพื่อขอคำแนะนำในการเรียนหรือการปรับตัวในรั้วมหาวิทยาลัย ซึ่งนักศึกษาที่มีความกล้าหาญเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความตั้งใจในการเผชิญหน้ากับสิ่งทีก่อให้เกิดอารมณ์ทางลบเพื่อให้เป้าหมายบรรลุผล สอดคล้องกับ Peterson & Seligman (2004) ที่ให้ความหมายของความกล้า (courage) คือ จุดแข็งด้านอารมณ์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความมุ่งมั่นในการทำสิ่งต่างๆ ให้สำเร็จ แม้ต้องเผชิญกับอุปสรรคต่างๆ โดยความกล้าหาญ เป็นหนึ่งในคุณลักษณะที่ทำให้เกิดคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของ

บุคคล (Character Strengths) โดยจุดแข็งของความกล้าหาญ นำมาซึ่งความตั้งใจที่จะบรรลุเป้าหมายเมื่อเผชิญหน้ากับอุปสรรคทั้งภายนอกและภายใน การที่บุคคลสามารถเผชิญหน้าต่ออุปสรรคภายนอกและภายในได้ขึ้นอยู่กับคุณลักษณะความกล้าหาญที่มีในตัวบุคคล ขณะเดียวกันความกล้าหาญยังถูกหยิบขึ้นมาใช้งานเมื่อบุคคลต้องเผชิญหน้ากับความกังวลภายในจิตใจ การรับมือกับความแปรปรวนทางอารมณ์ การทำความเข้าใจ การพัฒนาภาพลักษณ์ การหาความหมายและความจริงแท้ในชีวิตของตนเอง ระดับของความกล้าหาญอาจเป็นสิ่งที่ส่งผลต่อมุมมองของบุคคลในการสำรวจตนเอง ความมั่นใจ และความเป็นอยู่ทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอื้ออารีย์ เหมะ (2564) ที่กล่าวว่า ผู้เรียน ที่ขาดความกล้าหาญในการเผชิญหน้ากับอุปสรรคจะขาดความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง และขาดการเห็นคุณค่าในตนเอง ขณะเดียวกันการเสริมสร้างความกล้าหาญซึ่งเป็นพลังทางบวกในนักเรียนวัยรุ่นเพื่อเพิ่มพลังในการเลือกตัดสินใจ มีความเชื่อมั่นในตนเอง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสาร ศรีพงษ์เพลิต และรังสรรค์ โฉมยา (2564) ที่กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้สังคมไทยประสบปัญหา เพราะขาดความกล้าหาญในการกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง มีความกลัวที่จะแสดงออกถึงการกระทำที่ถูกต้องถึงแม้จะเป็นการฝืนกระแสสังคม ทั้ง ๆ ที่รู้ว่าเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้อง แต่ก็ไม่กล้ายืนหยัดในความถูกต้อง เพราะขาดความกล้าหาญจึงนำไปสู่การมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในสังคมไทยเช่น ไม่กล้าปฏิเสธเมื่อเพื่อนชวนไปเที่ยวกลางคืน ในด้านการเรียน ผู้เรียนมักไม่กล้าตอบคำถามครู เพราะกลัวตอบผิด ดังนั้นความกล้าหาญจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของคุณลักษณะของนักศึกษาที่ควรให้การส่งเสริมให้เกิดความโดดเด่นมากขึ้น

องค์ประกอบมนุษยธรรม (Humanity) เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอันดับ 2 มีค่านำหนักองค์ประกอบ 0.782 จะเห็นได้ว่ามีความต่อเนื่องสอดคล้องกับพฤติกรรมในองค์ประกอบความกล้าหาญในการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ไม่ว่าจะเป็นครู อาจารย์ เพื่อนต่างสาขาวิชา ชาวต่างชาติที่เข้ามาเที่ยว

ซึ่งการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นนักศึกษาต้องอาศัยความเป็นมิตร มีมิตรต่อบุคคลรอบข้าง มีความปรารถนาในการสานสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคคลอื่นโดยไม่จำเป็นต้องรู้จักกันมาก่อนก็สามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีได้ ซึ่งความสอดคล้องกับตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบมนุษยธรรมที่ Peterson & Seligman (2004) ได้กล่าวไว้ว่า มนุษยธรรม (Humanity) คือ จุดแข็งด้านความเมตตาและการเป็นมิตรกับผู้อื่น ประกอบด้วย ความอ่อนโยน (Kindness) ความรัก (Love) และปัญญาเชิงสังคม (Social intelligence) โดยมีจุดเด่นระหว่างบุคคลเกี่ยวกับการดูแลและสร้างมิตรภาพกับผู้อื่นด้วยความรัก ค่านิยมมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้อื่น โดยเฉพาะการแบ่งปันและการดูแลซึ่งกันและกัน การอยู่ใกล้ชิดกับคนที่มีความเมตตา (ความกรุณา การปกป้องทะนุถนอม การดูแลความเห็นอกเห็นใจ การเห็นแก่ผู้อื่น ความดี) การช่วยเหลือและทำความดีเพื่อผู้อื่น การช่วยเหลือ การดูแลความฉลาดทางสังคม (ความฉลาดทางอารมณ์ ความฉลาดของบุคคล) ความตระหนักถึงแรงจูงใจและความรู้สึกของผู้อื่นและตนเอง การรู้สิ่งที่เหมาะสมในสถานการณ์ทางสังคมที่แตกต่าง การรู้ว่าอะไรทำให้คนทำหน้าที่ได้ดี

องค์ประกอบความยุติธรรม (Justice) และองค์ประกอบการควบคุมอารมณ์ (Temperance) เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญในอันดับที่ 3 ซึ่งทั้งสององค์ประกอบมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากัน คือ 0.770 จะเห็นได้ว่านักศึกษาให้ความร่วมมือกับกิจกรรมต่างๆ กิจกรรมของมหาวิทยาลัยถึงแม้ว่านักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนาส่วนหนึ่งจะนับถือศาสนาคริสต์ แต่ก็เข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัยที่มีพิธีกรรมทางศาสนาพุทธด้วยความสงบนิ่ง และให้ความร่วมมือกับกิจกรรมของมหาวิทยาลัยเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับ Peterson & Seligman (2004) ที่กล่าวว่า องค์ประกอบความเที่ยงธรรม คือ จุดแข็งที่ช่วยส่งเสริมความแข็งแรงของสังคมและชุมชน เป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบทางสังคม ความจงรักภักดีต่อชุมชนที่อาศัยอยู่ การทำงานร่วมกันด้วยความเต็มใจในฐานะ

สมาชิกของกลุ่มหรือทีม การภักดีต่อกลุ่มการแบ่งปันความยุติธรรม การปฏิบัติต่อทุกคนด้วยความยุติธรรม ไม่ตัดสินผู้อื่นด้วยอคติ มีภาวะผู้นำให้โอกาสผู้อื่นอย่างยุติธรรม การสนับสนุนกลุ่มซึ่งสมาชิกทำสิ่งต่าง ๆ สำเร็จ และรักษาสัมพันธ์ภาพที่ดีภายในกลุ่มและการจัดการกิจกรรมกลุ่ม และการควบคุมอารมณ์ ที่หมายถึง การมีมนุษยธรรม มีความสุภาพอ่อนน้อม พุดคุยอย่างซมเซยความสำเร็จของผู้อื่น ไม่แสวงหาการเป็นจุดสนใจ การสร้างทางเลือกอย่างรอบคอบ การควบคุมความรู้สึกและการกระทำ มีวินัย การควบคุมความต้องการอารมณ์ ซึ่งสอดคล้อง ปราโมทย์ โชติมงคล (2541) ที่กล่าวไว้ว่า กิจกรรมนักศึกษานั้นเป็นกิจกรรมที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ และสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองจากการเข้าร่วมกิจกรรมและการเรียนรู้จะส่งผลในตัวนักศึกษาจนเกิดเป็นคุณลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคลซึ่งกิจกรรมนักศึกษาเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เรียนรู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง เสริมสร้างความเป็นประชาธิปไตย รู้จักรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคมได้มีโอกาสในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่ดี ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาบัณฑิตให้มีคุณภาพ และสอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิ ที่เห็นตรงกันว่าภาพรวมของคุณลักษณะที่เป็นจุดเด่นของนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา มีลักษณะของจิตอาสา มักอาสาทำงานเพื่อส่วนรวมช่วยเหลืองานอาจารย์ เข้ามามีส่วนช่วยในกิจกรรมของมหาวิทยาลัยในทุกๆกิจกรรม

องค์ประกอบการเข้าใจความจริงของชีวิต (Transcendence) เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอันดับ 4 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.747 จะเห็นได้ว่านักศึกษามีความเข้าใจในชีวิตในรั้วมหาวิทยาลัย ยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทั้งการเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัย การเรียนการสอนที่ไม่คุ้นเคย รายวิชาที่มีความซับซ้อนมากขึ้น ความแตกต่างของศาสนา ภาษาและวัฒนธรรม แต่นักศึกษาก็มีมุมมองต่อการเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงว่าความแตกต่างนั้นมีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ Peterson & Seligman

(2004) ที่กล่าวว่า การรู้จักความจริงของชีวิต การให้ความหมายของการมีชีวิต มีการตั้งข้อสังเกตสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิต และการชื่นชมความงามของสิ่งต่าง ๆ ที่พบเจอ ตระหนักถึงการกตัญญูและขอบคุณสิ่งดี ๆ ที่เกิดขึ้น มีความหวัง (Hope) และความเลื่อมใสและศรัทธา (Religiousness)

องค์ประกอบปัญญาและความรู้ (Wisdom and Knowledge) เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอันดับ 5 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.690 จะเห็นได้ว่านักศึกษาที่มีความเปิดใจในการเรียนรู้ รักในการเรียนรู้ มีความใฝ่รู้ มีความกระตือรือร้นในการสอบถามอาจารย์เมื่อเกิดข้อสงสัยในบทเรียน สอบถามจากเพื่อนในคลาส หรือขอความช่วยเหลือจากรุ่นพี่ที่เคยผ่านการเรียนรายวิชานี้มาก่อน นักศึกษารู้ว่าตนมีจุดอ่อนในรายวิชาใดต้องปรับปรุงอย่างไร มีความพยายามในการฝึกฝนอย่างต่อเนื่องใช้เวลาว่างในการทบทวนบทเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ Peterson & Seligman(2004) ที่กล่าวว่า ด้านปัญญาและความรู้ (Wisdom and knowledge) คือ จุดแข็งด้านปัญญาในการใช้ความรู้ ประกอบด้วย ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) ความใฝ่รู้ (Curiosity) การใฝ่เรียน (Love of learning) การเปิดใจ (Open-mindedness) และการมองเห็นภาพรวม (Perspective) ดังนั้นในองค์ประกอบปรัชญาและความรู้ นักศึกษาจะมีจุดเด่นด้าน ความรู้ นำมาซึ่งการพัฒนาทักษะทางวิชาการ การตรวจสอบตนเอง รักในการเรียนรู้ การเข้าใจทักษะใหม่ หัวข้อและองค์ความรู้ ไม่ว่าจะด้วยตนเองหรือเป็นทางการความสัมพันธ์ที่เห็นได้ชัดว่าถึงจุดเด่นของความอยากรู้ อยากเห็น นอกเหนือจากนี้เป็นการอธิบาย

แนวโน้มเพื่อเพิ่มความรู้ สามารถให้คำแนะนำที่ดีกับผู้อื่น มีวิสัยมองโลกที่สร้างความรู้สึกรับรู้การเข้าใจตนเองและผู้อื่น

ข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษาในกลุ่มชาติพันธุ์ มีองค์ประกอบที่มีน้ำหนักความสำคัญทั้งหมด 6 ประการ ดังนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนานักศึกษาใหม่ ควรพัฒนานักศึกษาให้มีคุณลักษณะทั้ง 6 องค์ประกอบ และให้ความสำคัญกับการพัฒนานักศึกษาให้มีคุณลักษณะตามน้ำหนักความสำคัญของแต่ละองค์ประกอบ ได้แก่ ความกล้าหาญ มนุษยธรรม ความยุติธรรม การควบคุมอารมณ์ การเข้าใจความจริงของชีวิต และ ปัญญาและความรู้ ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยอื่น ๆ เช่น ความเชื่อ วัฒนธรรม การอบรมเลี้ยงดู ที่ส่งผลกระทบต่อคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักศึกษาในกลุ่มชาติพันธุ์เพิ่มเติม เพื่อนำไปสู่การส่งเสริมคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณโครงการสนับสนุนการวิจัย จากงบประมาณปี พ.ศ.2564 สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

เอกสารอ้างอิง

- กำพล จาววัฒนาศกุล. (2547). การปรับตัวของนักเรียนนักศึกษาชาวเขาในเขตชุมชนเมือง. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ชยาภรณ์ คำด้อย. (2560). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตและงานอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต3. วารสารการวิจัย กาสะลองคำ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. 11(2) : 25-33.
- ชนมน สุขวงศ์. (2561). การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันต้นทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของนิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา. สักทอง: วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 24(3) : 102-113.
- ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. (2561). การประยุกต์ใช้SPSSวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 8. มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์. 50
- ประสาร ศรีพงษ์เฟล็ด, รังสรรค์ โฉมยา. (2564). การวิเคราะห์องค์ประกอบของความกล้าหาญทางจริยธรรมของนิสิต นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. 15(3) : 92-103.
- ปราโมทย์ โชติมงคล. (2541). นโยบายกิจการนักศึกษาของทบวงมหาวิทยาลัย ในแผนพัฒนาฯ ระยะ 8. วารสารกองบริการการศึกษาทบวงมหาวิทยาลัย. (8) : 14.
- สมบัติ ท้ายเรือคำ. (2555). ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 5). มหาสารคาม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เอื้ออารีย์ เหมะ. (2564). การเสริมสร้างความกล้าหาญของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยการให้คำปรึกษากลุ่ม. วารสารศึกษาศาสตร์ มมร คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. 9(2) : 119-131.
- Heckman, J., Malofeeva, L., Pinto, R., & Savelyev, P. (2009). The effect of the Perry Preschool Program on the cognitive and non-cognitive skills of its participants. Chicago: University of Chicago.
- Peterson, C., & Seligman, M. E. (2004). Character strengths and virtues: A handbook and classification (Vol. 1). Oxford University Press. 2156759X0801200214.

ประวัตินักวิจัย

ชื่อ - นามสกุล	นายสงัด เขียนจันทิก
ตำแหน่ง	อาจารย์ประจำ ประจำหลักสูตรสาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2542	ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู
พ.ศ. 2543	ศน.บ. (ภาษาอังกฤษ) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พ.ศ. 2546	M.A. (English), Banaras Hindu University, U.P., India
พ.ศ. 2547	P.G. Diploma (I.P.R.), Banaras Hindu University, U.P., India
พ.ศ. 2550	M.A. (I.P.R.), Banaras Hindu University, U.P., India
พ.ศ. 2555	Ph.D. (I.P.R.), Banaras Hindu University, U.P., India

ผลงานทางวิชาการ

สงัด เขียนจันทิก, ดร. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการแปล. วารสาร มมร. วิชาการล้านนา, 5(2), 2559, หน้า 199-203

สุนิสา กิจจจานุกิจศิลป์, สงัด เขียนจันทิก, นพรัตน์ กันทะพิกุล และ พระมหาเกรียงไกร สิริวัฒนโน (เพื่อสังคม). เทคโนโลยีชินโดรม: ปัญหาสุขภาพของคนยุคไอทีที่ไม่ควรมองข้าม. วารสาร มมร วิชาการล้านนา, 8(2), 2562, หน้า 4-98

ชาญชัย ฤทธิร่วม, กฤตเมธ บุญนุ่น และ สงัด เขียนจันทิก. ชีวิตหลังความตาย. รายงานการประชุม วิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 4 พุทธเกษตร: นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน วิทยาลัย สงฆ์นครน่าน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 9 กันยายน 2563, หน้า 42-50

ผลงานการวิจัย

สงัด เขียนจันทิก, นพรัตน์ กันทะพิกุล. (2564). แนวทางการพัฒนาการสอนรายวิชาการอ่านการ เขียนบทความทางพระพุทธศาสนาโดยการจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐานแก่นักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยวิทยาเขตล้านนา. วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยา เชียงพุทธ, ปีที่ 6 (ฉบับที่ 10), หน้า 36-54.

พูลสุข กรรณาริก, สงัด เขียนจันทิก. (2564). การพัฒนาการเขียนภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์โดยการ ใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ ของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา. วารสาร มมร วิชาการล้านนา, ปีที่ 10 (ฉบับที่ 1), หน้า 37-47.

สงัด เขียนจันทิก, พิทักษ์ แผงโกฏิ และ มนต์รี อธิการันทร. (2022). พุทธจริยศาสตร์กับการพัฒนา ระเบียบวินัย นักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยวิทยาเขตล้านนา. วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยา เชียงพุทธ, ปีที่ 7(ฉบับที่ 4), หน้า 329-344.

- สงัด เขียนจันทิก, พูลสุข วรรณาริก, อติศักดิ์ แปะศรี, พิทักษ์ แผงโกฏี และ ทิตติยา มั่นดี. (2565). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาในระดับปริญญาตรีของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา. *Journal of Modern Learning Development*, 7(4), หน้า 287-306.
- สงัด เขียนจันทิก, พูลสุข วรรณาริก และ นพรัตน์ กันทะพิกุล. (2565). คุณลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น*, ปีที่ 16 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม 2565 – สิงหาคม 2565, หน้า 1-14.
- ตระกูล ชำนาญ, สงัด เขียนจันทิก, สมิตไธโร อภิวฒนอมรกุล, ซาลี ภัคดี, พระมหาวิรัชศักดิ์ สุรมณี. การพัฒนานวัตกรรมสื่อดิจิทัลและแอปพลิเคชันแบบแม่นยำเพื่อการเรียนรู้และสืบค้นแหล่งท่องเที่ยวเชิงศาสนาและวิปัสสนากรรมฐานในเขตท่องเที่ยวเมืองรองภาคเหนือตอนบน. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ*, Vol. 7 No. 12 (2022): December 2022, 1-12

สถานที่ทำงานปัจจุบัน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ประวัติผู้ช่วยนักวิจัย

ชื่อ - นามสกุล	นางสาวธนະดี สุริยะจันทร์หอม
ตำแหน่ง	อาจารย์
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2542	ค.บ. (จิตวิทยาและการแนะแนว) มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
พ.ศ. 2543	ศศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2546	ปร.ด. (จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผลงานทางวิชาการ

ธนพจน์ โปสมัคร, ธนະดี สุริยะจันทร์หอม, ศตายุ สองจันทร์. (2563). คุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งของนักเรียนวิทยาลัยนาฏศิลป์ : ปัจจัยสำคัญสู่ความสำเร็จในการเรียนและการทำงาน. ใน *การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 4* (น.948-963). 14 สิงหาคม, 2563. กภาพสินธุ์: วิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์.

ธนพจน์ โปสมัคร และ ธนະดี สุริยะจันทร์หอม. (2562). กริท (Grit) กับการส่งเสริมความสำเร็จ. ใน *การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 3* (น.1214-1220). 13-14 มิถุนายน, 2562. ร้อยเอ็ด: วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด.

ผลงานการวิจัย

ธนະดี สุริยะจันทร์หอม. (2565). การวิเคราะห์องค์ประกอบของการเห็นคุณค่าและกรอบความคิดแบบงอกงามของนักศึกษา. *วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ*, 12(2), 1-14. (กรกฎาคม-ธันวาคม)

สถานที่ทำงานปัจจุบัน ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์พุทธศาสนาและปรัชญา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่